

**UCHWAŁA NR
RADY MIASTA LUBLIN**

z dnia 18 kwietnia 2024 r.

**w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób
Doznających Przemocy Domowej w Lublinie
na lata 2024 - 2030**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40, 572, 1463 i 1688), art. 92 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 107) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1, ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 424) - Rada Miasta Lublin uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Lublinie na lata 2024-2030 w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Traci moc uchwała nr 777/XXIV/2020 Rady Miasta Lublin z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Lublinie na lata 2021-2025.

§ 3. Wykonanie niniejszej uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Lublin.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik nr 1

do Uchwały nr/2024 Rady Miasta Lublin
z dnia 18 kwietnia 2024 r. w sprawie przyjęcia
Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy
Domowej oraz Ochrony Osób Doznających
Przemocy Domowej w Lublinie na lata 2024-2030

Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Lublinie na lata 2024-2030

Spis treści

Załącznik nr 1.....	1
WSTĘP.....	3
I. PODSTAWY PRAWNE.....	6
PRZEMOC DOMOWA.....	8
III. SKALA PROBLEMU PRZEMOCY DOMOWEJ.....	10
3.1. Analiza danych sprawozdawczych z realizacji Programu w latach 2012-2023.....	10
3.2. Stan zasobów.....	46
3.3. Wnioski.....	47
IV. ZAŁOŻENIA PROGRAMOWE.....	58
1.1. Kierunki działań.....	58
V. CELE PROGRAMU.....	59
VI. ZADANIA DO REALIZACJI.....	59
Cel I. Wzrost oddziaływań profilaktycznych i edukacja społeczna w zakresie zjawiska przemocy domowej w Lublinie.....	59
Cel II. Zintensyfikowanie działań w zakresie ochrony i udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą domową.....	62
Cel III. Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową.	66
Cel IV. Podnoszenie poziomu kompetencji przedstawicieli podmiotów zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy domowej oraz zacieśnienie współpracy pomiędzy nimi.....	70
VII. MONITOROWANIE I SPRAWOZDAWCZOŚĆ.....	71
VIII. ŚRODKI FINANSOWE NA REALIZACJĘ PROGRAMU.....	72
Spis tabel.....	73
Spis wykresów.....	74

WSTĘP

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. w art. 18 oraz art. 71 wskazuje, że instytucja rodziny powinna być objęta szczególną ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej, a jej dobro państwo ma obowiązek uwzględnić w swojej polityce społecznej, zwłaszcza poprzez udzielanie szczególnej pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji społecznej. Przepis art. 33 Konstytucji wskazuje ponadto, że kobieta i mężczyzna w Rzeczypospolitej Polskiej mają równe prawa w życiu rodzinnym, politycznym, społecznym i gospodarczym, zaś zgodnie z art. 72 Konstytucji, Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę praw dziecka, a każdy ma prawo żądać od organów władzy publicznej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją.

Niewątpliwie szczególną ochroną i troską powinny zostać objęte małoletnie dzieci, które same nie są w stanie chronić się przed zagrożeniami – płynącymi zarówno ze strony członków najbliższej rodziny, a także z zewnątrz. Organy Państwa powinny skierować swoje działania na ochronę i zapewnienie bezpieczeństwa właśnie w takich sytuacjach. Nie można także pomijać sytuacji osób starszych i nieporadnych, które także powinny zostać objęte działaniami prewencyjnymi i ochronnymi.

Nie budzi wątpliwości fakt, że zadaniem państwa jest zatem ochrona rodziny przed zagrożeniami płynącymi z zewnątrz i wewnątrz, w tym zwłaszcza przed przemocą ze strony osób najbliższych.

Realizacja zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej należy do zadań gminy i powiatu na zasadach określonych m.in. w przepisach ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Opracowanie i realizacja Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej jest zadaniem własnym gminy wynikającym z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Powyższy akt prawny określa szczegółowo zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej; zasady postępowania wobec osób doświadczających przemocy domowej oraz zasady postępowania wobec osób stosujących przemoc domową.

Zgodnie z definicją zawartą w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej w ust. 1 pkt 1 ppkt 1 przez przemoc domową należy rozumieć: jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności: a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia; b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną; c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę; d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej; e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Żaden człowiek nie powinien i nie może być narażony na przemoc ze strony osób najbliższych. Dlatego też kwestia ta stanowi ogromne wyzwanie dla służb i instytucji zainteresowanych losem osób zagrożonych przemocą lub już jej doznających oraz zaspokojeniem potrzeb i praw tych osób. Duże znaczenie w przypadku zagrożenia przemocą mają przede wszystkim działania profilaktyczne, które zaszczepione odpowiednio wcześniej dają szansę na uniknięcie głębokiego kryzysu w rodzinie.

Już sama definicja przemocy domowej świadczy o tym, że procedura powinna mieć zastosowanie nie tylko w formie reagowania na przemoc, która już się dzieje, ale ma mieć także charakter prewencyjny - ma zapobiegać zjawisku przemocy i powinna być wdrażana

na jak najwcześniejszym etapie, już na etapie stwierdzenia zagrożenia wystąpienia przemocy domowej. Służby i instytucje zaangażowane w przeciwdziałanie przemocy powinny swoje działania wdrożyć już na etapie wystąpienia zagrożenia stosowania przemocy, bowiem takie działania są najskuteczniejszą ochroną przede wszystkim małoletnich.

Nadrzędnym działaniem są nie tylko oddziaływania profilaktyczne, ale również szybkie rozpoznanie zjawiska przemocy domowej, a następnie przywrócenie osobom doznającym przemocy zdolności w zakresie godnego i bezpiecznego funkcjonowania w środowisku domowym. Dlatego też zakłada się aktywne włączenie w realizację Programu wszelkich służb mających styczność w codziennej pracy z rodziną. Ważnym elementem rozwoju systemu ochrony i pomocy jest z jednej strony kompleksowe wsparcie osób zagrożonych przemocą, z drugiej zaś reintegracja i praca z osobą stosującą przemoc.

Zmniejszenie skali zjawiska przemocy domowej jest procesem wymagającym czasu, wysiłku, nakładów finansowych, zaangażowania wielu służb, a także zmiany świadomości społecznej oraz zwalczanie bierności świadków przemocy, bowiem w wielu przypadkach to właśnie świadkowie przemocy mają możliwość sygnalizacji zagrożenia i spowodowania działania służb i instytucji. O istotnej roli świadka przemocy stanowi także ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej, która nowelizacją, która weszła w życie w dniu 22 czerwca 2023 roku, wprowadziła ustawową definicję świadka przemocy, czyli osoby, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała kat przemocy domowej. Mając na uwadze, że przemoc domowa karmi się milczeniem – rola świadka przemocy i wczesnego reagowania na zagrożenia przemocą ma niebagatelne znaczenie.

Celem strategicznym Programu jest przeciwdziałanie przemocy domowej, ochrona osób doznających i świadków przemocy oraz zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy. Program określa szczegółowe zadania do realizowania, ukierunkowane na: rozwój systemu przeciwdziałania przemocy oraz współpracy międzyinstytucjonalnej, zapewnienie dostępności pomocy osobom i rodzinom z problemem przemocy domowej, kształtowanie świadomości społecznej i profilaktykę w zakresie zjawiska przemocy domowej oraz edukację wśród mieszkańców Lublina.

Odbiorcy Programu

Program skierowany jest do mieszkańców Lublina, w tym:

1. Osób zagrożonych przemocą domową.
2. Osób doznających przemocy domowej.
3. Osób stosujących przemoc domową.
4. Świadców przemocy domowej.
5. Podmiotów zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy domowej, których obszarem działania jest Miasto Lublin.

Realizatorzy Programu

Program będzie realizowany przez instytucje i organizacje zobligowane do działań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej takie jak:

- Zespół Interdyscyplinarny w Lublinie,
- Urząd Miasta Lublin,
- Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lublinie,
- Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie, w tym Sekcja ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie MOPR,
- Centrum Interwencji Kryzysowej w Lublinie,
- Sądy Rejonowe w Lublinie, w tym Zespoły Kuratorskiej Służby Sądowej,

- Prokuratura Rejonowa, Prokuratura Rejonowa Lublin-Północ oraz Prokuratura Rejonowa Lublin-Południe w Lublinie,
- Wydział Prewencji Komendy Miejskiej Policji w Lublinie,
- Straż Miejską Miasta Lublin,
- Areszt Śledczy w Lublinie,
- Placówki oświatowe, w tym poradnie psychologiczno-pedagogiczne,
- Placówki ochrony zdrowia,
- Organizacje pozarządowe, ośrodki dla osób pokrzywdzonych przestępstwem,
- Inne podmioty.

Opracowanie Programu poprzedzone zostało rozpoznaniem skali zjawiska przemocy domowej w Lublinie przygotowanym na podstawie danych gromadzonych przez Zespół Interdyscyplinarny i instytucje i organizacje w nim skupione na przestrzeni lat 2015-2023 oraz wcześniejszych, w ramach realizacji m.in. Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Lublinie, Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz danych opracowanych przez poszczególne instytucje i organizacje działające w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Realizacja Programu powinna przyczynić się do systematycznego podnoszenia skuteczności działań interwencyjnych oraz pomocowych na rzecz rodzin dotkniętych problemem przemocy, skrócenia czasu realizacji procedury „Niebieskie Karty”, sprawnego i szybkiego dostępu osób doznających przemocy domowej do pomocy specjalistycznej, skutecznej edukacji społecznej i profilaktyki oraz ograniczenia negatywnych skutków zjawiska przemocy domowej, dalszej realizacji działań terapeutycznych i pomocowych dla osób stosujących przemoc, jak również z grup ryzyka, a także dalszego wzrostu świadomości i profesjonalizacji przedstawicieli instytucji realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Lublinie przygotowano na lata 2024-2030. Zakreślone w nim cele i kierunki działania mają charakter ramowy i mogą podlegać modyfikacjom.

Zespół opracowujący Program

- Adam Mołdoch – Zastępca Dyrektora Centrum Interwencji Kryzysowej w Lublinie, Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego;
- Małgorzata Rabczewska – Sekcja ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie;
- Agata Młynarska – Sekcja ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie, Sekretarz Zespołu Interdyscyplinarnego;
- Dorota Pielecha – Wydział Prewencji Komendy Miejskiej Policji w Lublinie;
- Joanna Bieniek – Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie;
- Katarzyna Kot – Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku;
- Dorota Kawa – Prokuratura Okręgowa w Lublinie;
- Edyta Król – Centrum Interwencji Kryzysowej w Lublinie;
- Anna Wieczorek-Poleszak – Katolickie Stowarzyszenie Pomocy Osobom Potrzebującym AGAPE;
- Agnieszka Adamska-Bednarz – Wydział Oświaty i Wychowania Urzędu Miasta Lublin;
- Aneta Węgrzyn-Kruszyńska – Caritas Archidiecezji Lubelskiej,
- Aleksandra Radoń – Szpital Neuropsychiatryczny w Lublinie,

- Mariusz Wrzos – Wydział Zdrowia i Profilaktyki Urzędu Miasta Lublin,
- Artur Krysa – Areszt Śledczy w Lublinie,
- Magdalena Uniłowska-Staszek – Areszt Śledczy w Lublinie.

I. PODSTAWY PRAWNE

1. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2023 r. poz. 2809),
2. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. U. z 2024 r. poz. 17),
3. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 37),
4. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. z 2023 r. poz. 127, z późn. zm.),
5. Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 1550, z późn. zm.),
6. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 424),
7. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901, z późn. zm.),
8. Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2024 r. poz. 145),
9. Ustawa z dnia 24 sierpnia 2001 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1266, z późn. zm.),
10. Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 725),
11. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151),
12. Ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz. U. z 2022 r. poz. 1700, z późn. zm.),
13. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939),
14. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2022 r. poz. 2230, z późn. zm.),
15. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2023 r. poz. 571),
16. Ustawa z dnia 26 stycznia 1984 r. – Prawo prasowe (Dz. U. z 2018 r. poz. 1914),
17. Ustawa z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji (Dz. U. z 2022 r. poz. 1722, z późn. zm.),
18. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40, z późn. zm.),
19. Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2024 r., poz. 107),
20. Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 2094, z późn. zm.),
21. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (Dz. U. z 2023 r. poz. 900, z późn. zm.),
22. Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2023 r. poz. 984, z późn. zm.),
23. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 (Dz. U. z 2021 r. poz. 642);

24. Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2024-2030 przyjęty Uchwałą Nr 205/2023 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. (Monitor Polski poz. 1232);
25. Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2022-2025 przyjęty Uchwałą Nr XXXVII/577/2022 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 30 maja 2022 r.;
26. Uchwała Nr 777/XXIV/2020 Rady Miasta Lublin z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Lublinie na lata 2021-2025
27. Uchwała nr 1596/LIV/2023 Rady Miasta Lublin z dnia 16 listopada 2023 r. w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Lublin na lata 2024-2026.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej definiuje pojęcie przemocy domowej, wskazuje również zadania organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej. Określa też zasady postępowania wobec osób doznających przemocy oraz wobec osób stosujących przemoc domową.

Do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym:

1. opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej;
2. prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową;
3. zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia;
4. tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Do zadań własnych powiatu należy w szczególności:

1. opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej;
2. opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową;
3. zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia;
4. zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej.

Do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy w szczególności:

1. tworzenie i prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla osób doznających przemocy domowej;
2. opracowywanie i realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową;
3. opracowywanie i realizacja programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową;

4. wydawanie zaświadczeń o zgłoszeniu się osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programach, o których mowa w pkt 2 i 3, oraz o ich ukończeniu.

PRZEMOC DOMOWA

Mówiąc o zjawisku przemocy domowej oraz o sposobach jej przeciwdziałania, a także pomocy osobom doznającym przemocy, jak też osobom stosującym przemoc, konieczne jest zdefiniowanie najważniejszych pojęć związanych z tym zagadnieniem. Zawarta w art. 2 Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej definicja określa przemoc domową jako: jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej;

Jako osobę doznającą przemocy domowej należy rozumieć:

- a) małżonka, także w przypadku gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
 - b) wstępnych i zstępnych oraz ich małżonków,
 - c) rodzeństwo oraz ich wstępnych, zstępnych i ich małżonków,
 - d) osobę pozostającą w stosunku przysposobienia i jej małżonka oraz ich wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
 - e) osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
 - f) osobę wspólnie zamieszkującą i gospodarującą oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
 - g) osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
 - h) małoletniego
- wobec których jest stosowana przemoc, a także
- i) małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej wobec osób, o których mowa powyżej.

Osobą stosującą przemoc domową jest pełnoletni, który dopuszcza się przemocy domowej wobec ww.

Świadkiem przemocy domowej jest osoba, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała akt przemocy domowej.

Przemoc domowa może przybierać różne formy i dokonywać się przy pomocy różnych instrumentów:

- 1. Przemoc fizyczna** – w swej czynnej postaci przybiera działania bezpośrednie z użyciem siły, których rezultatem jest nieprzypadkowe zranienie, np. popychanie, obezwładnienie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, bicie otwartą ręką, pięścią lub przedmiotami, duszenie, oblewanie wrzątkiem lub substancjami żrącymi, użycie broni.

Forma bierna przemocy fizycznej przejawia się w zakazach mówienia, chodzenia, załatwiania potrzeb fizjologicznych lub zamknięciu osoby doznającej przemocy w areszcie domowym, izolacja od rodziny i znajomych. Nie można zapominać także o przemocy polegającej na zaniechaniu – tj. braku zapewnienia należytej opieki i wsparcia, co naraża osobę doświadczającą tej formy przemocy na utratę zdrowia lub życia.

2. **Przemoc seksualna** – to zmuszenie osoby do aktywności seksualnej wbrew jej woli, bez pytania o jej zgodę, jak również w sytuacji gdy obawia się odmówić sprawcy. Przemocą seksualną jest także takie zachowanie, które narusza sferę intymną innej osoby, np. poprzez niechciany dotyk, komentarz dotyczący sfery intymnej i seksualnej innej osoby. Przymus polega na bezpośrednim użyciu siły fizycznej przez sprawcę, na groźbach użycia siły lub emocjonalnym szantażu. W przypadku dzieci częściej używa się nazwy dziecko wykorzystywane seksualnie. Określenie to oznacza każdą jednostkę ludzką w wieku bezwzględnej ochrony, którą osoba dojrzała seksualnie naraża na jakąkolwiek aktywność natury seksualnej, gdzie intencją jest seksualne zaspokojenie osoby dorosłej. W Polsce określono ten wiek na 15 lat. Oznacza to, że każdy kontakt o charakterze seksualnym osoby dorosłej z osobą poniżej 15 roku życia jest wykorzystaniem seksualnym, nawet jeśli dziecko wyraziło zgodę na ten kontakt.
3. **Przemoc ekonomiczna** – działanie mające na celu doprowadzenie do uzależnienia finansowego, niełożenie na utrzymanie osób, wobec których istnieje taki obowiązek, niezaspokajanie potrzeb materialnych, niszczenie rzeczy osobistych, demolowanie mieszkania, wynoszenie sprzętów domowych oraz ich sprzedawanie, odbieranie zarobionych pieniędzy, rozliczanie z wydatków na rzecz rodziny, uniemożliwianie podjęcia pracy, niezaspokojenie podstawowych potrzeb materialnych rodziny, okradanie, zmuszanie do zaciągania kredytów bądź pożyczek wbrew woli np. współmałżonka.
4. **Przemoc za pomocą środków komunikacji elektronicznej** - wyzywanie, straszenie, poniżanie osoby w Internecie lub przy użyciu telefonu, robienie jej zdjęcia lub rejestrowanie filmów bez jej zgody, publikowanie w Internecie lub rozsyłanie telefonem zdjęć, filmów lub tekstów, które ją obrażają lub ośmieszają.
5. **Zaniedbanie** – zjawisko społeczne, które odnosi się w szczególności do relacji opartej na zależności w szczególności: rodzic - dziecko, opiekun – osoba nieporadna (z uwagi na wiek lub niepełnosprawność). Charakteryzuje je niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizjologicznych i emocjonalnych osoby zależnej oraz brak zapewnienia właściwej uwagi, troski, opieki ze strony osób najbliższych.

Cechą charakterystyczną zjawiska przemocy domowej jest tendencja do powtarzania się pewnych prawidłowości nazwanych cyklem przemocy. W cyklu przemocy obserwuje się następujące po sobie fazy:

1. **Faza narastającego napięcia** – jest to początek cyklu, charakteryzuje się ona wzrostem napięcia i natężeniem sytuacji konfliktowych.
2. **Faza ostrej przemocy** – następuje wybuch gniewu i wyładowanie agresji na osobie najbliższej. W tej fazie najczęściej dochodzi do interwencji, osoby doznające przemocy, pod wpływem silnych emocji spowodowanych doznaną krzywdą, decydują się wezwać pomoc, złożyć zawiadomienie na Policję, podjąć inne działania.
3. **Faza miodowego miesiąca** – jest to faza skruchy ze strony osób stosujących przemoc domową, okazywania żalu, miłości. Stosujący przemoc obiecuje poprawę, deklaruje, że nigdy się to nie powtórzy, jest miły i troskliwy. Wbrew zdrowemu rozsądkowi

i wcześniejszym doświadczeniach osoba doznająca przemocy wierzy stosującej przemoc, ponieważ pragnie by to była prawda. W tej fazie wycofuje się z wcześniej podjętych działań, rezygnuje z pomocy, wycofuje skargi. Stopniowo osoba stosująca przemoc przestaje być miła, napięcie ponownie narasta i faza kończy się powrotem przemocy spowodowanym wzrostem napięcia.

Wraz z upływem czasu faza miodowego miesiąca ulega skróceniu, a akty przemocy stają się coraz bardziej brutalne i niebezpieczne.

Podstawą do podejmowania działań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej jest świadomość, że:

1. Najważniejsze jest zapewnienie bezpieczeństwa osoby doznającej przemocy i zatrzymanie krzywdzenia, bez tego pomoc jest zazwyczaj nieskuteczna. Na tym etapie ważna jest pomoc specjalistów, którzy wyjaśnią zjawisko i wskażą możliwości bezpiecznego wyjścia z sytuacji przemocy.
2. Za przemoc zawsze odpowiedzialna jest osoba ją stosująca;
3. Zrozumiałe są wahania i niekonsekwencje w zachowaniu i decyzjach osoby doznającej przemocy, bowiem jest to jeden z objawów doznawanych urazów oraz konsekwencja zjawiska przemocy domowej. Co więcej – niektóre działania osób doznających przemocy dla otoczenia są całkowicie niezrozumiałe, co także jest charakterystyczne dla tego zjawiska – osoba uwikłana w przemoc ma zaburzony odbiór rzeczywistości i nie jest w stanie w sposób właściwy ocenić zagrożenia.
4. Zrozumiałe są wahania i niekonsekwencje w zachowaniu i decyzjach osoby doznającej przemocy, bowiem jest to jeden z objawów doznawanych urazów oraz konsekwencja zjawiska przemocy domowej.

III. SKALA PROBLEMU PRZEMOCY DOMOWEJ

3.1. Analiza danych sprawozdawczych z realizacji Programu w latach 2012-2023

W celu właściwego zaplanowania podejmowanych działań konieczne jest zdiagnozowanie i stałe monitorowanie rzeczywistego rozmiaru zjawiska przemocy domowej. Diagnoza została przeprowadzona na podstawie danych przedstawionych w Sprawozdaniach z realizacji zadań w ramach Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Lublinie na lata 2016-2023, Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Jednoznaczne określenie skali przemocy domowej jest trudne, ponieważ instytucje i podmioty, które w swojej działalności mają bezpośredni lub pośredni kontakt z osobami dotkniętymi przemocą domową (organizacje pozarządowe, ośrodki pomocy społecznej, sądy, Policja, prokuratury, Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, ośrodki wsparcia) stosują różne formy typologii i klasyfikacji gromadzonych danych.

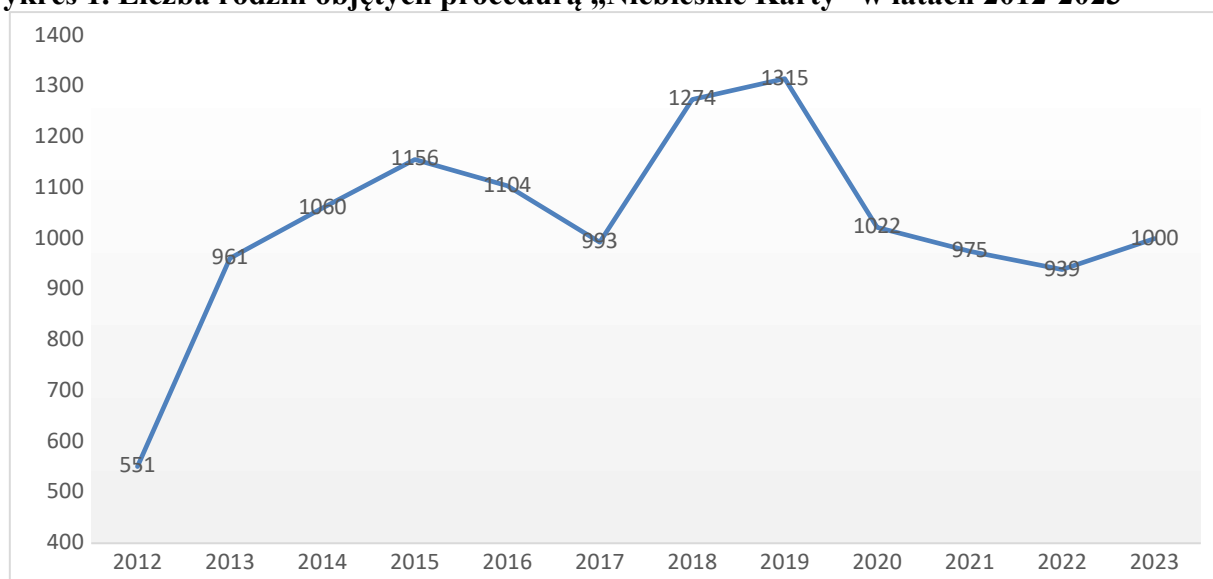
Również ze względu na specyfikę przemocy domowej oszacowanie jej skali nie jest łatwym zadaniem. Trudno jednoznacznie określić liczbę osób doznających przemocy, które w wielu przypadkach nie informują służb pomocowych ani nie składają zawiadomienia o przestępstwie z różnych powodów m.in. obawy przed osobą stosującą przemoc domową, brakiem wiary w możliwość skutecznego działania wymiaru sprawiedliwości, chęci zapomnienia o doznanej krzywdzie, ochrony osoby stosującej przemoc lub osób z nimi związanych przed cierpieniem, wstydu, obawy przed wykluczeniem społecznym i innych czynników. Przedstawione czynniki powstrzymujące przed ujawnieniem przemocy domowej odgrywają szczególną rolę w obliczu czynów popełnianych przez osoby bliskie i znajome.

Z tego też względu można przypuszczać, że znaczna liczba przypadków przemocy domowej pozostaje nieujawniona.

Dane statystyczne procedur „Niebieskie Karty” wskazują wyraźną tendencję wzrostową liczby zarejestrowanych przypadków przemocy domowej w Mieście Lublin. Od czasu utworzenia Polsce Zespołów Interdyscyplinarnych oraz obowiązywania przepisów prawnych dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie (obecnie domowej) tj. od 2012 roku liczba realizowanych w Mieście Lublin procedur „Niebieskie Karty” podwoiła się. Na przestrzeni lat 2013-2023 liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty” oscylowała w okolicy 1000, odnotowując niewielkie wahania, poza latami 2018-2019 kiedy odnotowano wyraźny wzrost liczby procedur aż do 1315. Ostatni rok ponownie charakteryzował się tendencją wzrostową, po uprzednim spadku, odnotowując przyrost z 939 do 1000 „Niebieskich Kart”.

Przyczyny wskazanych powyżej tendencji upatrywać należy przede wszystkim we wzroście świadomości społecznej odnośnie możliwości zgłaszania problemu przemocy, jak też profesjonalizacji służb zajmujących się wszczynaniem procedury NK, gdyż nakierowane były na to liczne działania oraz projekty realizowane przez Zespół Interdyscyplinarny i instytucje zaangażowane w problematykę przeciwdziałania przemocy domowej w Mieście Lublin. Liczba procedur NK wydaje się stabilizować, mimo niewielkich odchyłów. Wskazane tendencje obrazuje wykres nr 1.

Wykres 1. Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty” w latach 2012-2023

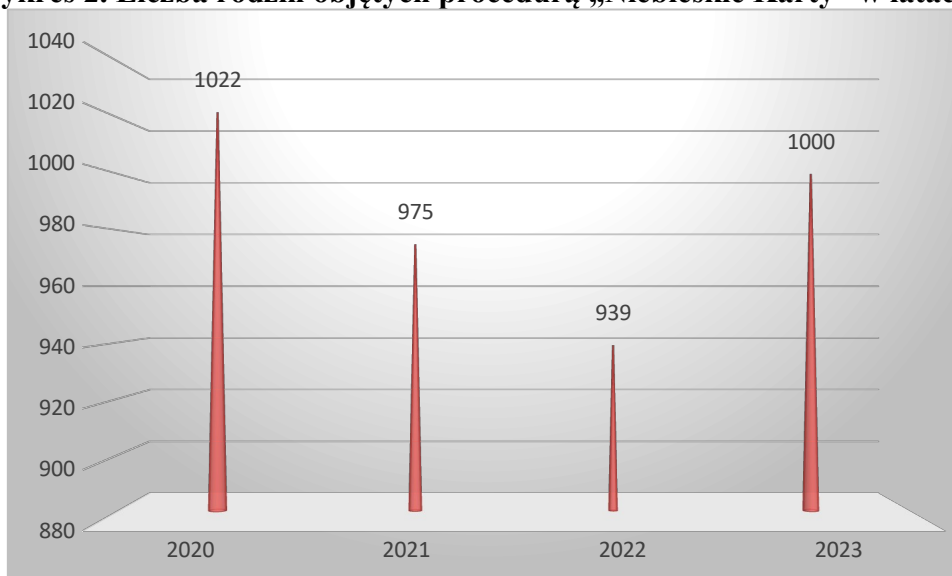

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie na podstawie sprawozdań MPPPwR za lata 2012 - 2023

Na przestrzeni ostatnich czterech lat, tj. od czasu opracowania dotychczas obowiązującego Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Lublinie na lata 2021 – 2025 liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty” początkowo malała, by w 2023 r. ponownie wzrosnąć o 6,5 % w stosunku do 2022 r. Odnotowany w 2023 ponowny wzrost liczby realizowanych procedur „Niebieskie Karty” w dużej mierze związany jest z nowelizacją ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, która weszła w życie w czerwcu 2023r., zgodnie z którą znacznie rozszerzono katalog osób doznających przemocy domowej. Oprócz osób najbliższych i członków rodziny są to obecnie również obce osoby i ich rodziny, jeśli kiedykolwiek, nawet w odległej przeszłości, były w związku, czy relacji uczuciowej, niezależnie od wspólnego

zamieszkiwania i gospodarowania. Ponadto osoby obce, ale zamieszkujące wspólnie i gospodarujące, też kwalifikują się do objęcia procedurą „Niebieskie Karty”. Wszystkie dzieci będące świadkiem przemocy domowej (czyli mieszkające w rodzinie, gdzie dochodzi do przemocy między dorosłymi) od czerwca 2023r. uznawane są za doznające tej przemocy. Powyższe zmiany skutkują wzrostem liczby rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”, który będzie się utrzymywał również w kolejnych latach.

Wykres 2. Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty” w latach 2020-2023

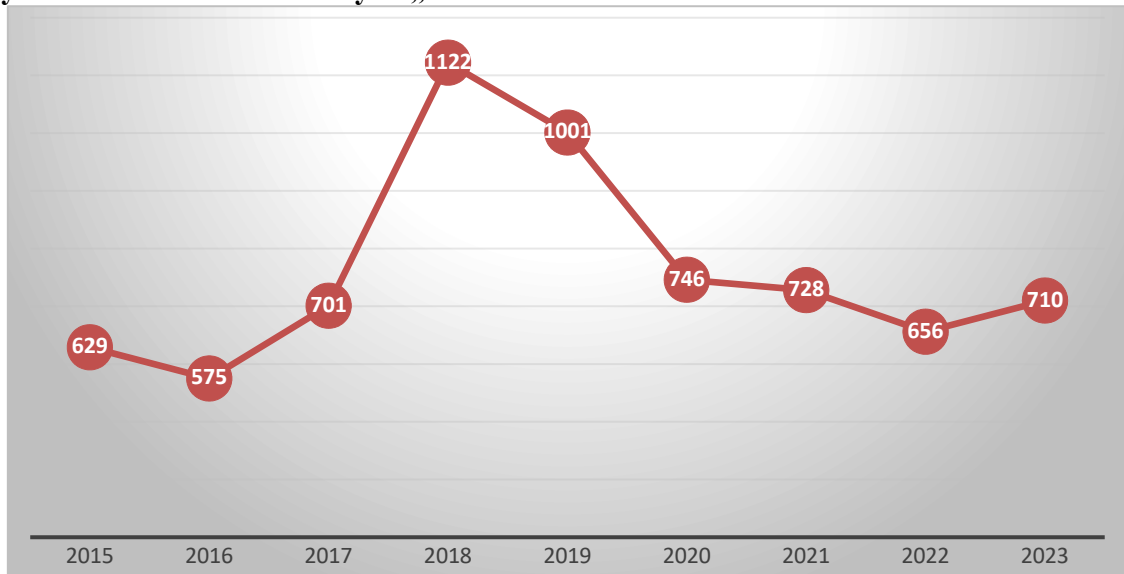
Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie na podstawie sprawozdań MPPPwR za lata 2020 - 2023

Obowiązujące do 28 września 2023r. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. określało, które instytucje mogą wszcząć procedurę „Niebieskie Karty”, tj. Policja, pomoc społeczna, oświata, ochrona zdrowia oraz komisje rozwiązywania problemów alkoholowych. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” wskazuje jako podmioty wszczynające procedurę NK pracownika socjalnego jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, funkcjonariusza Policji, żołnierza Żandarmerii Wojskowej, pracownika socjalnego specjalistycznego ośrodka wsparcia dla osób doznających przemocy domowej, asystenta rodziny, nauczyciela, osobę wykonującą zawód medyczny, w tym lekarza, pielęgniarkę, położną lub ratownika medycznego, przedstawiciela gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych oraz pedagoga, psychologa lub terapeutę, będących przedstawicielami jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, a także organizacji pozarządowych.

W analizowanych latach, liczba formularzy Niebieskich Kart A, które wpływały do Zespołu Interdyscyplinarnego ulegała wahaniom. Szczególnie zauważalny był trend wzrastającej ilości wypełnianych formularzy A „Niebieskich Kart” przez uprawnione podmioty w roku 2018, gdy odnotowano wzrost z 701 „Niebieskich Kart” w 2017 r. do 1122 w 2018 r., czyli o 38%. W 2023 roku odnotowano liczbę Niebieskich Kart o 54 wyższą w stosunku do roku poprzedniego. Poniższe dane dotyczą wszystkich NK - A, bez względu na to, czy wszczynały one procedurę, czy były kolejnymi w danej rodzinie. Każdy z formularzy NK - A dokumentował nowe zdarzenie lub zgłoszenie przemocy domowej (np. interwencję Policji, złożenie zawiadomienia o podejrzeniu przestępstwa bądź zgłoszenie

do ośrodka pomocy społecznej problemu przemocy, w tym drastycznych zaniedbań względem dzieci).

Wykres 3. Liczba formularzy A „Niebieskich Kart” w latach 2015-2023

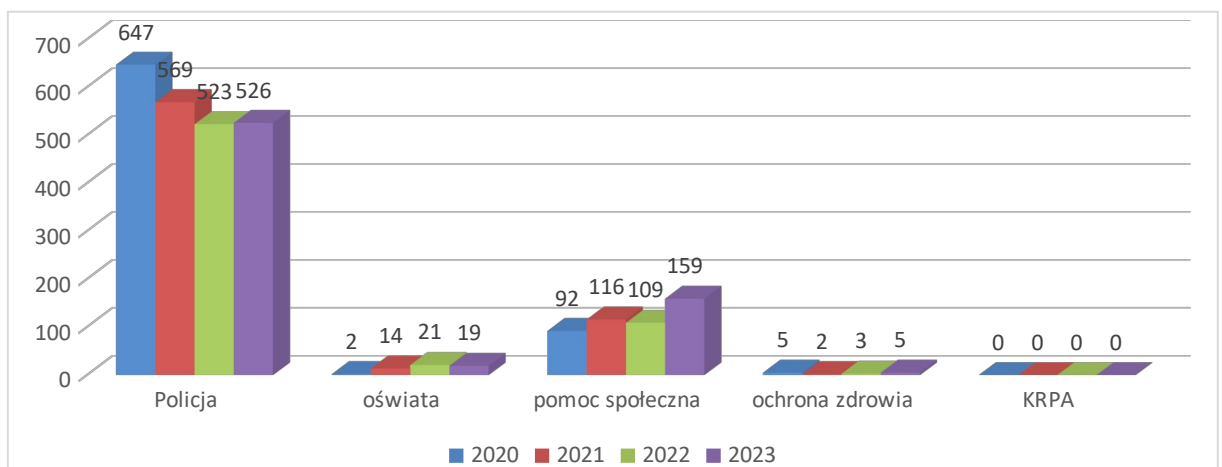

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie na podstawie sprawozdań MPPPwR za lata 2015 - 2023

Z dokonanej analizy wynika, że najczęściej „Niebieskich Kart” wszczynanych było przez Policję tj. 74% ogółu. Drugą w kolejności instytucją wszczynającą procedurę „Niebieskie Karty” jest pomoc społeczna - w 2023 r. 22% ogółu sporządzonych „Niebieskich Kart”.

Przedstawiciele oświaty wdrażają procedurę NK dużo rzadziej niż inne instytucje i jest to tendencja stała na przestrzeni ostatnich lat. W roku 2023 wszczęli procedurę „Niebieskie Karty” w 19 środowiskach, co stanowi 3% ogółu. Ochrona zdrowia zainicjowała w 2023 r. 5 procedur NK, zaś Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lublinie na przestrzeni ostatnich lat nie wypełniła ani jednego formularza A – „Niebieskiej Karty”.

Wykres 4. Podmioty wszczynające procedury „Niebieskie Karty” w latach 2020 – 2023

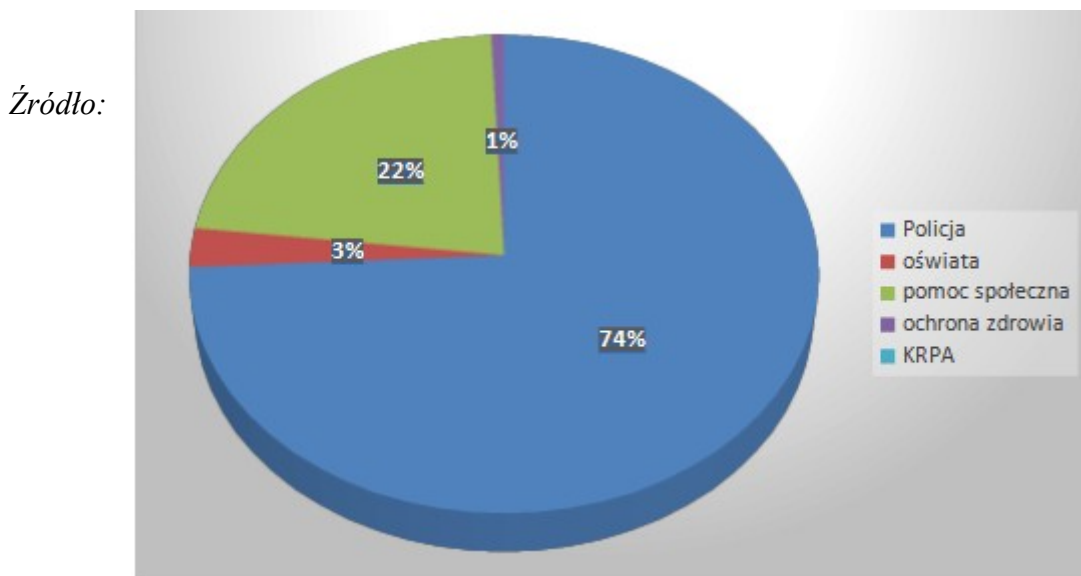

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie na podstawie sprawozdań MPPPwR za lata 2020 - 2023

Należy wskazać, że w 2018 r. odnotowano znaczący wzrost liczby wypełnionych przez Policję „Niebieskich Kart – A”, tj. o 76% (z 557 w 2017r. do 982 w 2018r.). Rok 2019 przyniósł spadek wszczynanych przez Policję procedur o ponad 100, zmniejszyła się również liczba NK wdrażanych przez pracowników socjalnych. Natomiast w roku 2023 znacznie wzrosła liczba procedur wszczynanych przez służby społeczne, tj. o 46%. „Niebieskie Karty” wdrażane przez oświatę nadal stanowią nieznaczny odsetek wszczynanych procedur w skali całego Miasta Lublin.

Zgodnie z wprowadzonymi w 2023r. nowymi przepisami 1 procedurę NK wszczął żołnierz Żandarmerii Wojskowej.

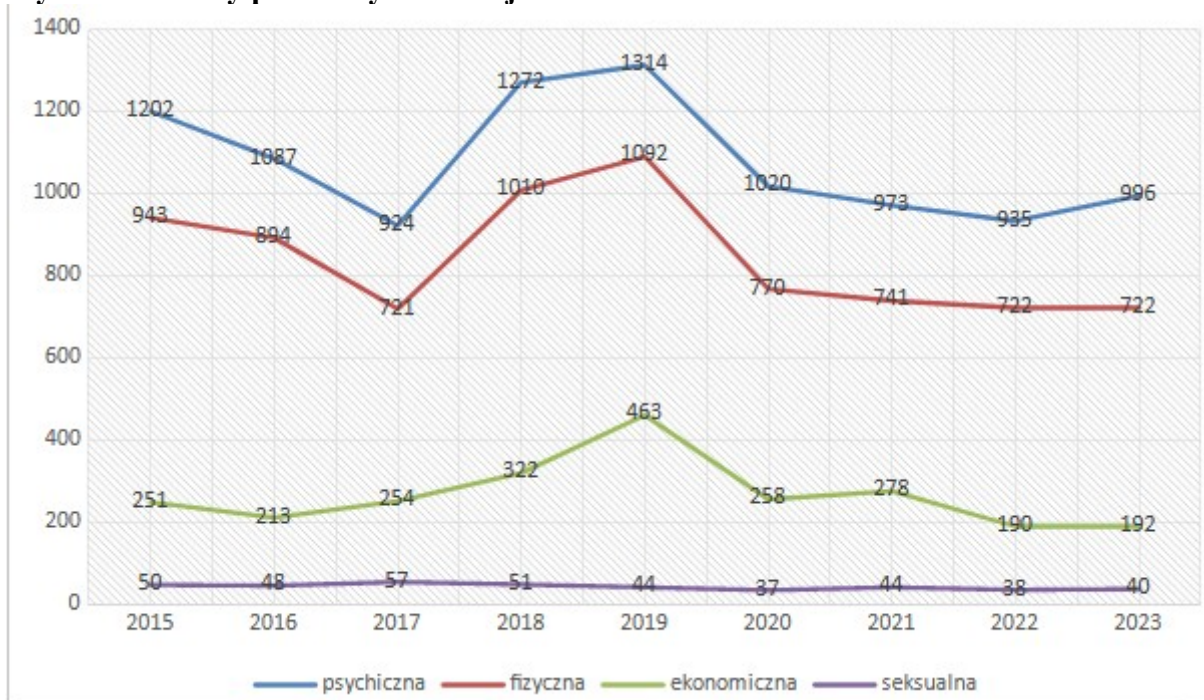
Wykres 5. Podmioty wszczynające procedury „Niebieskie Karty” w roku 2023 – udział procentowy

Opracowanie własne MOPR w Lublinie na podstawie sprawozdania MPPPwR za 2023 rok

Najpowszechniejszą, wciąż utrzymującą się na wysokim poziomie formą krzywdzenia w rodzinie w Mieście Lublin jest przemoc psychiczna, występująca niemalże w 100% realizowanych procedur „Niebieskie Karty”. Niepokoi również ciągle duże nasilenie przemocy fizycznej, jednak w tym przypadku w ostatnich latach notuje się systematyczny spadek, przy jednoczesnym wzroście liczby „Niebieskich Kart” dot. przemocy psychicznej. W przypadku przemocy ekonomicznej od roku 2019 spada liczba procedur, gdzie zaznaczono tą formę krzywdzenia, stanowiąc obecnie 19% procedur. Przemoc seksualna jest najmniej nasiloną i najrzadziej wykrywaną (tylko 4% wszystkich procedur) i jej procentowy udział w ostatnich czterech latach utrzymuje się na podobnej pozycji.

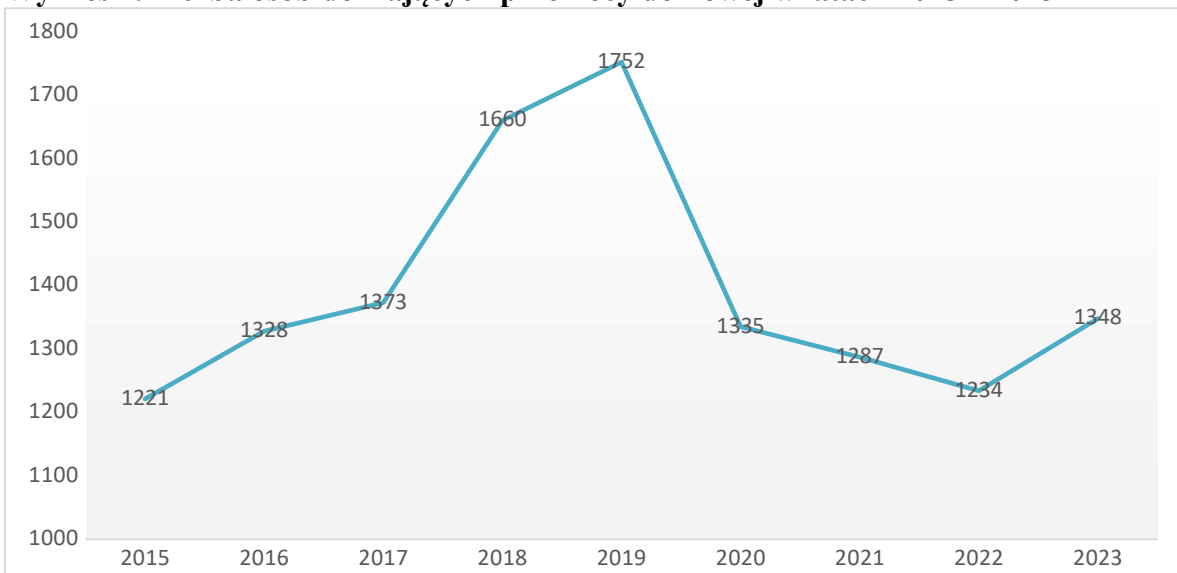
Wykres 6. Formy przemocy domowej w latach 2015 – 2023

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie na podstawie sprawozdań MPPPwR za lata 2015 - 2023

W 2023r. pomocą grup roboczych/diagnostyczno - pomocowych i Zespołu Interdyscyplinarnego w związku z ujawnieniem przemocy objęto 1348 osób doznających przemocy domowej. Liczba ta wzrosła o 9% w stosunku do roku 2022.

Wykres 7. Liczba osób doznających przemocy domowej w latach 2015 – 2023

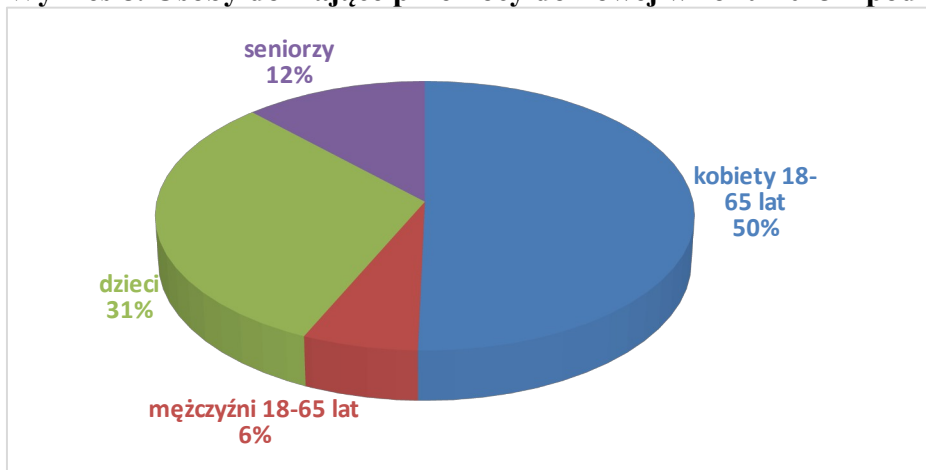

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie na podstawie sprawozdań MPPPwR za lata 2015 – 2023

Analizując kwestię zjawiska przemocy domowej jako przykładu dyskryminacji ze względu na wiek i płeć wskazać należy, że dotyczy ona w największym stopniu kobiet w wieku produkcyjnym (51%) oraz dzieci (31%). Na kolejnych pozycjach plasują się seniorzy (12%) oraz mężczyźni do 65 r.ż. (7%). Należy podkreślić, że w 2023r. odnotowano

7% wzrost liczby dzieci doznających przemocy domowej. Wpłynął na to fakt, iż dzieci będące świadkami przemocy wobec osób najbliższych traktowane są obecnie jako doznające przemocy domowej.

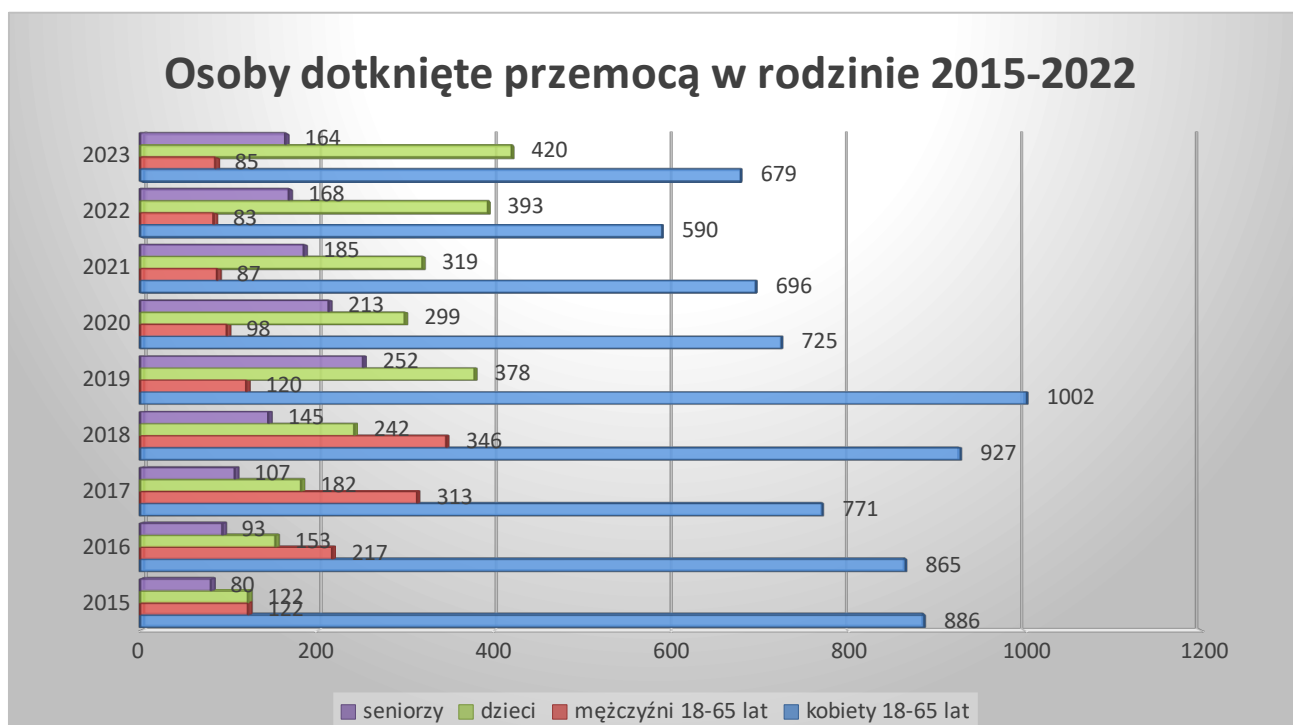
Wykres 8. Osoby doznające przemocy domowej w roku 2023 z podziałem na wiek i płeć

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie na podstawie sprawozdania MPPPwR za rok 2023

Procentowy podział przemocy ze względu na płeć i wiek wykazuje podobne tendencje, co w latach ubiegłych. Liczba seniorów doznających przemocy zmniejsza się na przestrzeni ostatnich lat, liczba mężczyzn pozostaje na takim samym poziomie. Znaczący wzrost odnotowuje się w przypadku dzieci i kobiet w wieku produkcyjnym.

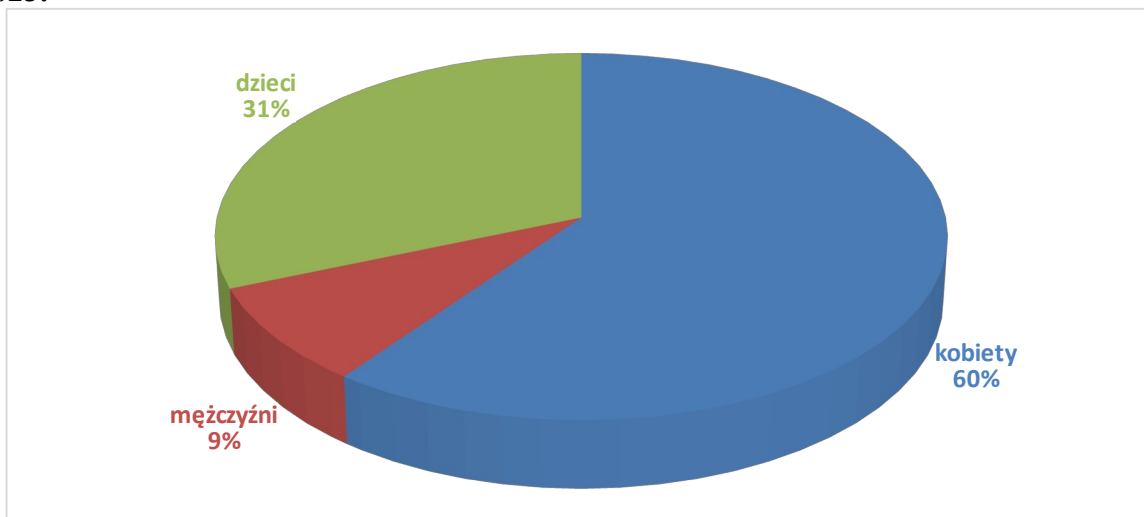
Wykres 9. Osoby doznające przemocy domowej w latach 2015-2023 z podziałem na wiek i płeć

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie na podstawie sprawozdań MPPPwR za lata 2015 – 2023

Analizując z kolei ogólny podział na kobiety/mężczyzn/dzieci, bez odrębnej kategorii seniorów procentowy podział osób doznających przemocy według wieku i płci w roku 2023 przedstawiał się następująco:

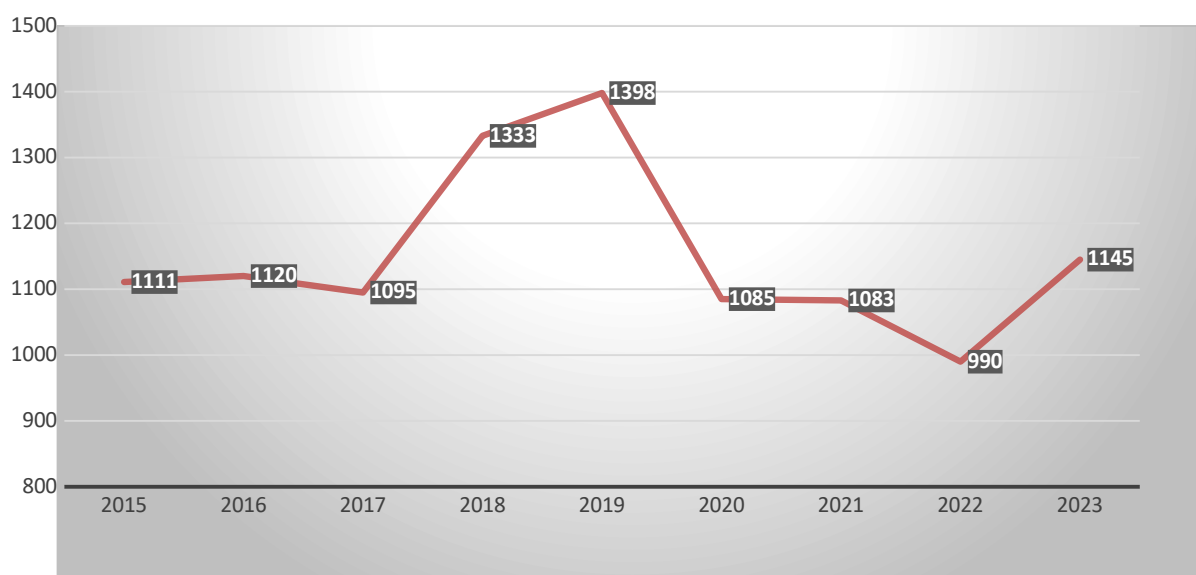
Wykres 10. Procentowy podział osób doznających przemocy według wieku i płci w roku 2023.

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie na podstawie sprawozdania z realizacji KPPPwR za rok 2023

Z analizy realizowanych przez Zespół Interdyscyplinarny procedur „Niebieskie Karty” wynika, że podobnie jak ilość osób doznających przemocy, liczba osób stosujących przemoc systematycznie wzrasta. Na przestrzeni analizowanych lat odnotowano 25,83% wzrost liczby osób stosujących przemoc domową.

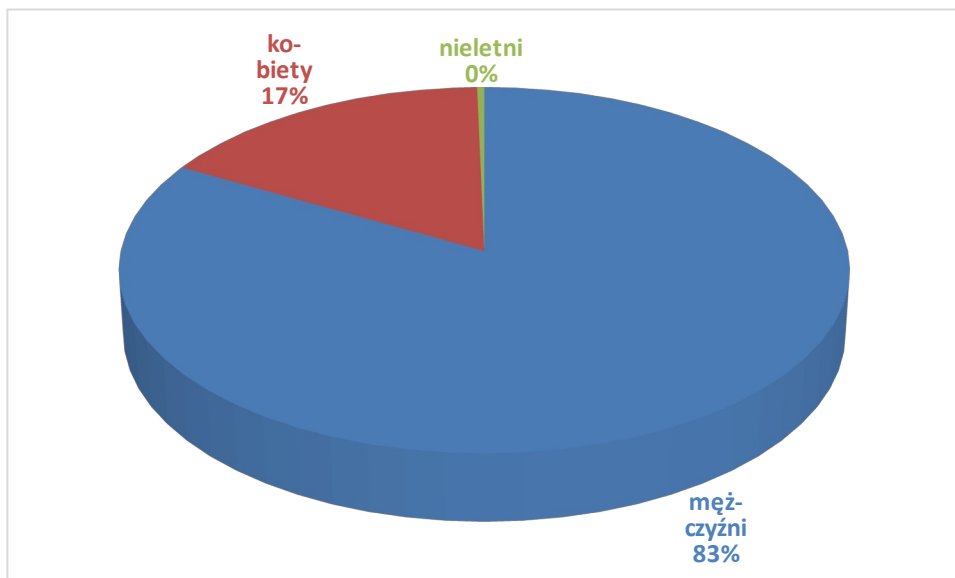
Wykres 11. Liczba osób stosujących przemoc domową w latach 2015-2023

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie na podstawie sprawozdań MPPPwR za lata 2015 – 2023

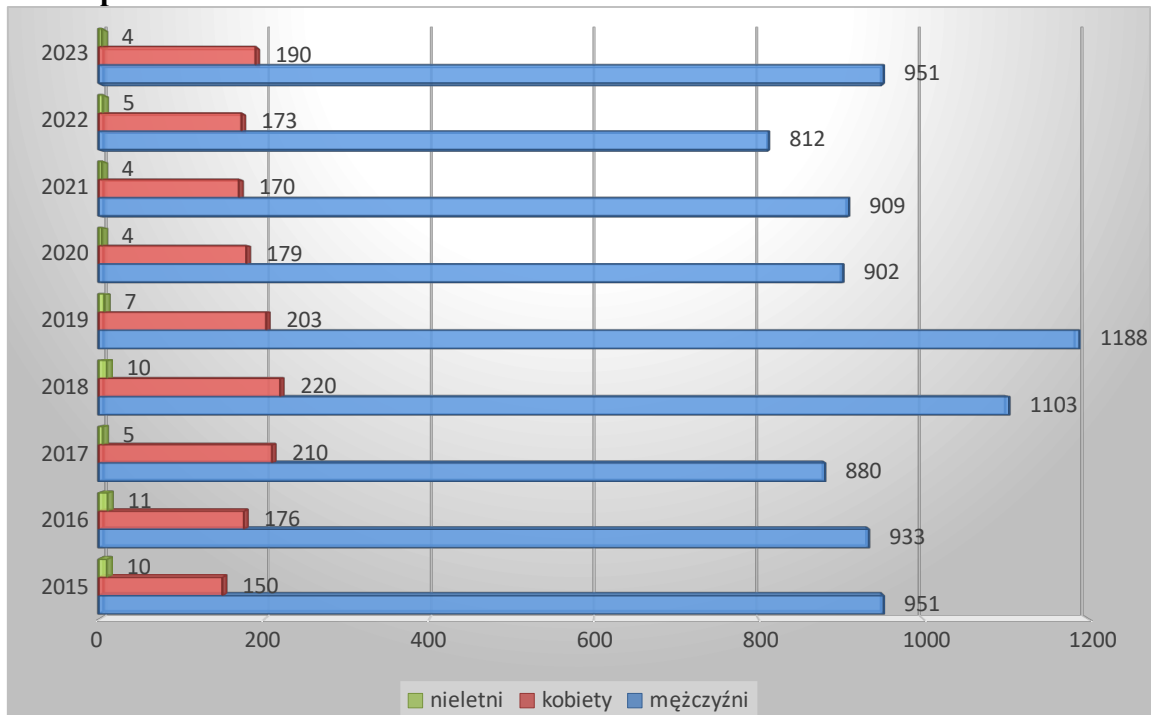
W 2023 r. podobnie jak w latach ubiegłych w przeważającej większości (83%) osobami stosującymi przemoc byli mężczyźni. Na przestrzeni ostatnich lat odnotowano pojedyncze przypadki stosowania przemocy przez osoby małoletnie. Udział procentowy kobiet jako osób stosujących przemoc domową w analizowanym okresie wahał się od 13,5% w roku 2015 do 19,18% w 2017 roku by spaść do 17% w roku 2023.

Wykres 12. Liczba osób stosujących przemoc domową 2023 r. z podziałem na wiek i płeć

Źródło: Opracowanie własne MOPR na podstawie sprawozdania MPPPwR za rok 2023

Wykres 13. Liczba osób stosujących przemoc domową w latach 2015-2023 z podziałem na wiek i płeć

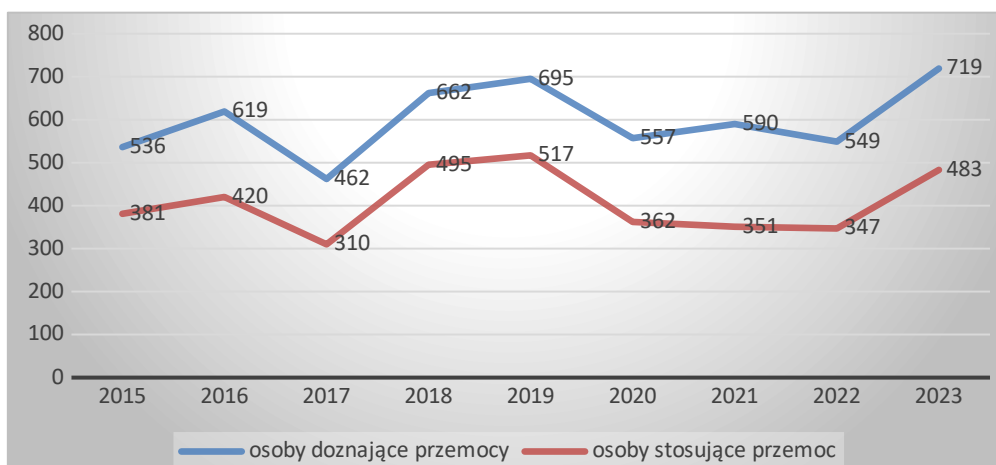
Źródło: Opracowanie własne MOPR na podstawie sprawozdań MPPPwR za lata 2015 – 2023

Za czynniki najczęściej towarzyszące przemocy domowej, uważane przez niektórych nawet za jej przyczyny, uznaje się w pierwszej kolejności: nadużywanie alkoholu, używanie narkotyków i penalizację. Z danych będących w posiadaniu Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie wynika, iż w ponad połowie procedur „Niebieskie Karty” osoby stosujące przemoc domową miały problem alkoholowy, a spośród nich w 90% byli to mężczyźni nadużywający alkoholu.

W większości przeprowadzonych dotychczas badań podkreśla się związek stosowania przemocy domowej z nadużywaniem alkoholu. Człowiek przestając kontrolować swoje zachowanie, staje się niebezpieczny dla swojego otoczenia, a szczególnie dla najbliższych. Zarówno pijący okazjonalnie jak i ci, którzy są nałogowymi alkoholikami, dopuszczają się min. upokarzania, bicia, molestowania seksualnego. Dzieciom uniemożliwia to prawidłowy rozwój, zaczynają mylnie oceniać świat i błędnie stawiać najważniejsze wartości. Dodatkowym problemem staje się poczucie wstydu, szczególnie przed znajomymi czy sąsiadami. Wiele badań, które zostały przeprowadzone na temat przyczyn stosowania przemocy pokazuje, że to właśnie alkohol ma istotny wpływ na przemoc domową.

W celu realizacji procedury „Niebieskie Karty” w poszczególnych rodzinach dotkniętych przemocą oraz rozwiązywania problemów związanych z występowaniem przemocy do 2023r. powoływane były grupy robocze, które od 2023r. zmieniły nazwę na diagnostyczno - pomocowe. Podejmowały one działania zarówno w stosunku do osób doznających przemocy, jak i osób stosujących przemoc. Wykres nr 14 przedstawia dane, które wskazują, że w posiedzeniach grup roboczych/diagnostyczno - pomocowych głównie uczestniczą osoby doznające przemocy domowej: od 462 w 2017 roku do 719 w 2023 roku. Dane te wskazują na wzrost zaufania do służb funkcjonujących w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej. Udział osób stosujących przemoc domową w spotkaniach z grupami roboczymi/diagnostyczno - pomocowymi obecnie również się zwiększa. Najczęściej osoby stosujące przemoc domową nie identyfikują się z problemem, nie dostrzegają potrzeby zmiany swojej postawy, unikają ingerencji służb w sferę swojej prywatności, nie poczuwają się do odpowiedzialności. W latach 2020-2022 zaobserwowano spadek liczby osób uczestniczących w posiedzeniach grup, co pozostaje niewątpliwie w ścisłym związku z epidemią koronawirusa i ograniczeniem kontaktów. Mimo wciąż niesatysfakcjonującego poziomu zaangażowania osób objętych procedurą NK, obecnie wyraźnie widoczna jest tendencja wzrostowa.

Wykres 14. Uczestnictwo w spotkaniach grup roboczych/diagnostyczno - pomocowych osób doznających i stosujących przemoc domową w latach 2015-2023

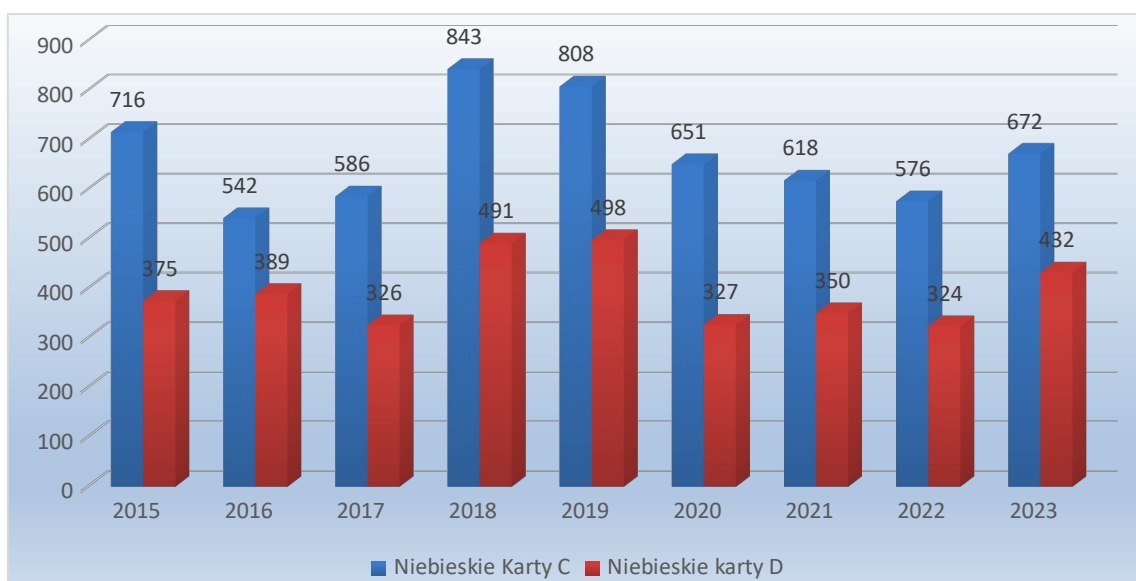

Źródło: Opracowanie własne MOPR na podstawie sprawozdań MPPPwR za lata 2015 – 2023

Członkowie grupy roboczej/diagnostyczno - pomocowej wypełniają formularz „Niebieska Karta – C” na posiedzeniu, w obecności zaproszonej osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie. Stanowi ona diagnozę sytuacji oraz plan pomocy rodzinie. W przypadku niestawiennictwa osoby doznającej przemocy NK – C wypełnia się bez jej udziału. Przedmiotowa analiza wskazuje, iż w latach 2015-2023 corocznie odnotowywano wzrost ilości diagnoz i planów pomocy rodzinom dotkniętym problemem przemocy, co bezsprzecznie związane jest z przyrostem realizowanych procedur „Niebieskie Karty”.

„Niebieską Kartę – D” sporządza się w obecności osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc domową. Warunkiem jest zgłoszenie się na posiedzenie grupy diagnostyczno – pomocowej i wyrażenie zgody na odpowiedź na pytania zawarte w formularzu. Zgromadzone dane dowodzą, że „Niebieskie Karty - D” sporządzane są w mniejszej ilości niż „Niebieskie Karty - C” – jednakże z tendencją rosnącą (375 w 2015 roku oraz 498 w 2019 roku i 432 w 2023r.). Nadal jest to jednak prawie o połowę mniej niż NK – C. Główną przyczyną jest absencja osób stosujących przemoc domową na posiedzeniach grup roboczych/diagnostyczno - pomocowych oraz prezentowana przez nich postawa, w szczególności niechęć do współpracy w ramach procedury NK.

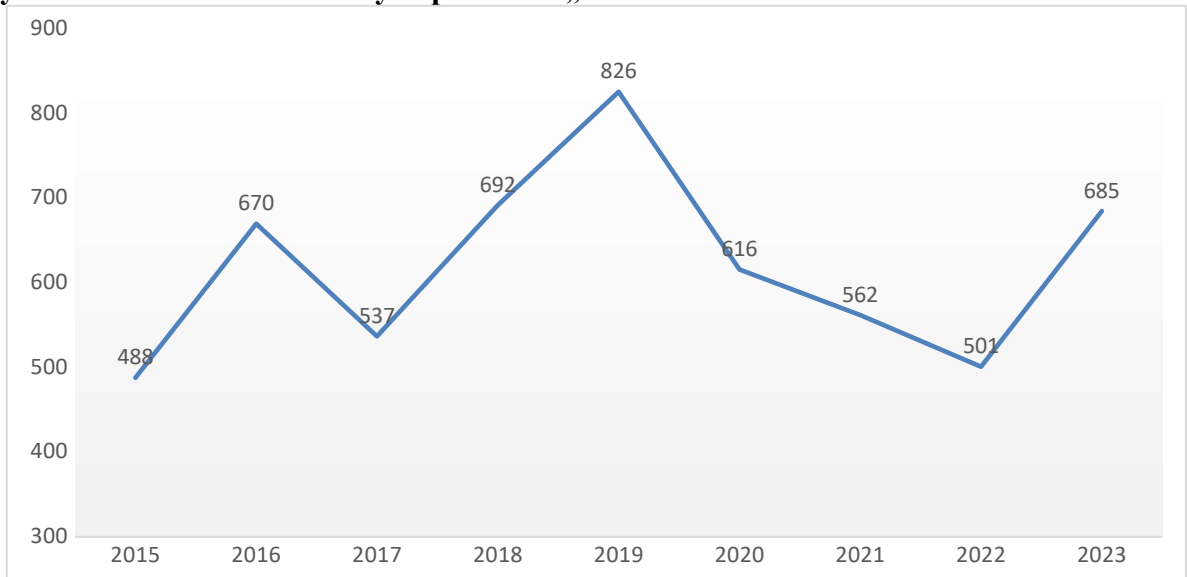
Wykres 15. Liczba sporządzonych formularzy „Niebieskich Kart” C i D w latach 2015-2023

Źródło: Opracowanie własne MOPR na podstawie sprawozdań MPPPwR za lata 2015–2023

Analiza danych dotyczących zakańczanych procedur „Niebieskie Karty” również wskazuje na systematyczny wzrost zamykanych NK na przestrzeni ostatnich lat - o 70% w roku 2019 w stosunku do 2015.

Wykres 16. Liczba zakończonych procedur „Niebieskich Kart” w latach 2015-2023

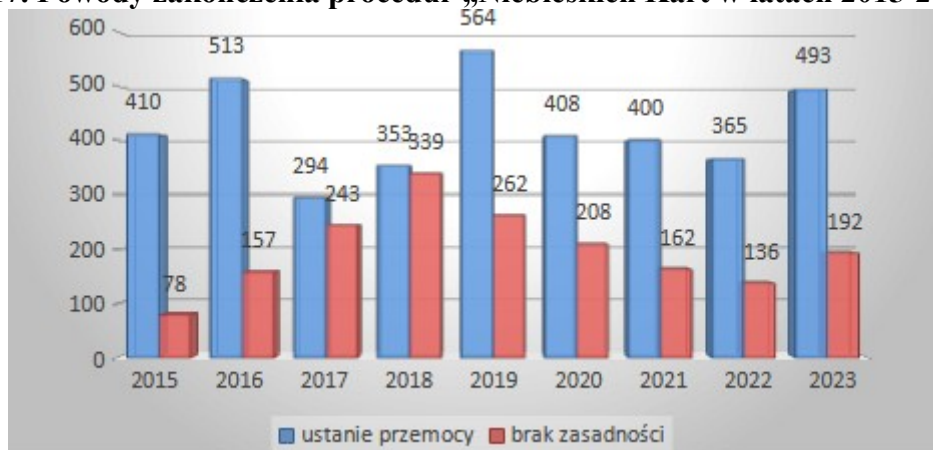

Źródło: Opracowanie własne MOPR na podstawie sprawozdań MPPPwR za lata 2015–2023

Procedury „Niebieskie Karty” zakańczane są z powodu ustania przemocy i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy, a także w wyniku podjęcia rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania dalszych działań. Początkowo nieznaczna ilość „Niebieskich Kart” kończyła się stwierdzeniem braku zasadności kontynuowania procedury.

W latach 2017 i 2018 takie rozstrzygnięcia stosowane były w prawie co drugiej „Niebieskiej Karcie”, co świadczyć może o wzrastającej ilości konfliktów rodzinnych nie noszących znamion przemocy, skutkujących jednak interwencjami Policji i zawiadomieniami o przestępstwie, w wyniku których wszczynano procedury NK. Od roku 2019 odnotowano znaczący procentowy spadek procedur zakańczanych z powodu braku zasadności, co świadczyć może o wzroście profesjonalizacji służb wszczynających „Niebieskie Karty” oraz wzrastającej potrzebie podejmowania działań pomocowych, w efekcie których przemoc domowa ustawała, a sytuacja rodziny ulegała trwałej poprawie.

Wykres 17. Powody zakończenia procedur „Niebieskich Kart w latach 2015-2023

Źródło: Opracowanie własne MOPR na podstawie sprawozdań MPPPwR za lata 2015-2023

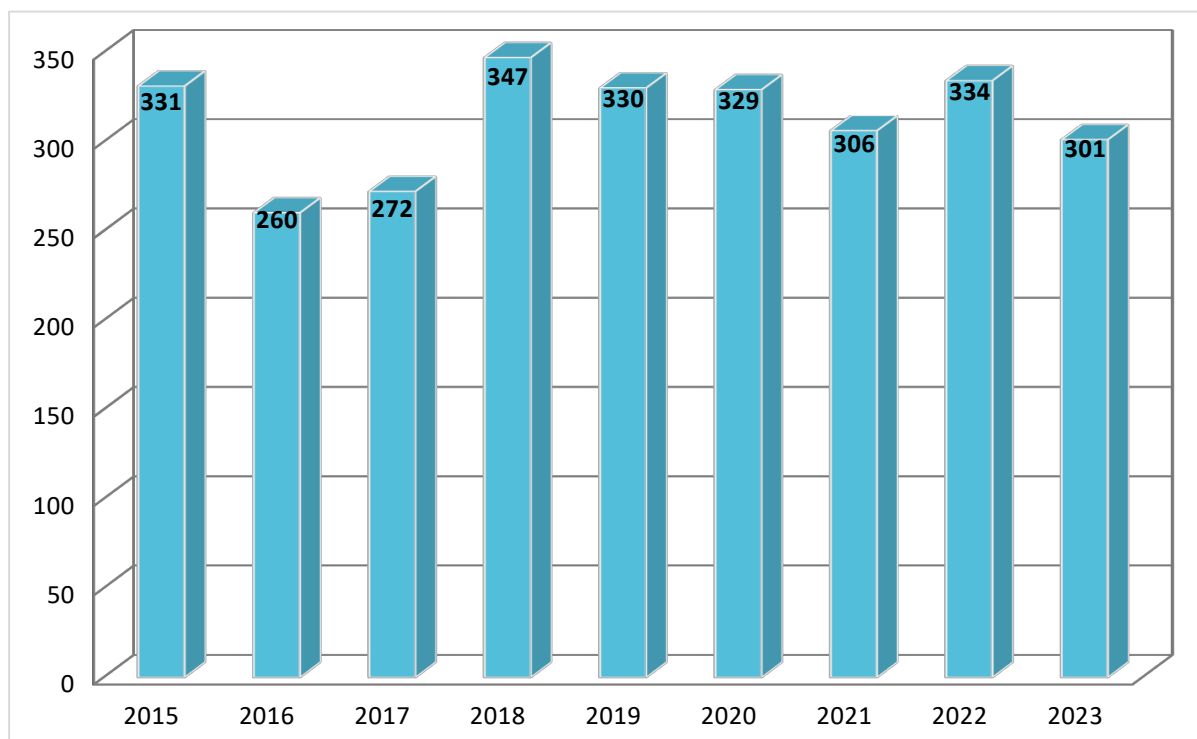
Na podstawie danych Komendy Miejskiej Policji w Lublinie przedstawiono poniżej liczby wszczętych postępowań z art. 207 k.k. oraz liczby izolacji osób podejrzanych o stosowanie przemocy domowej.

Tabela 1. Liczba postępowań przygotowawczych wszczętych przez Policję z art. 207 k.k.

Lata	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Komisariaty Policji I-VII w Lublinie	331	260	272	347	330	329	306	334	301

Źródło : Opracowanie własne Komendy Miejskiej Policji w Lublinie na podstawie Biuletynu statystycznego KWP za lata 2015-2023.

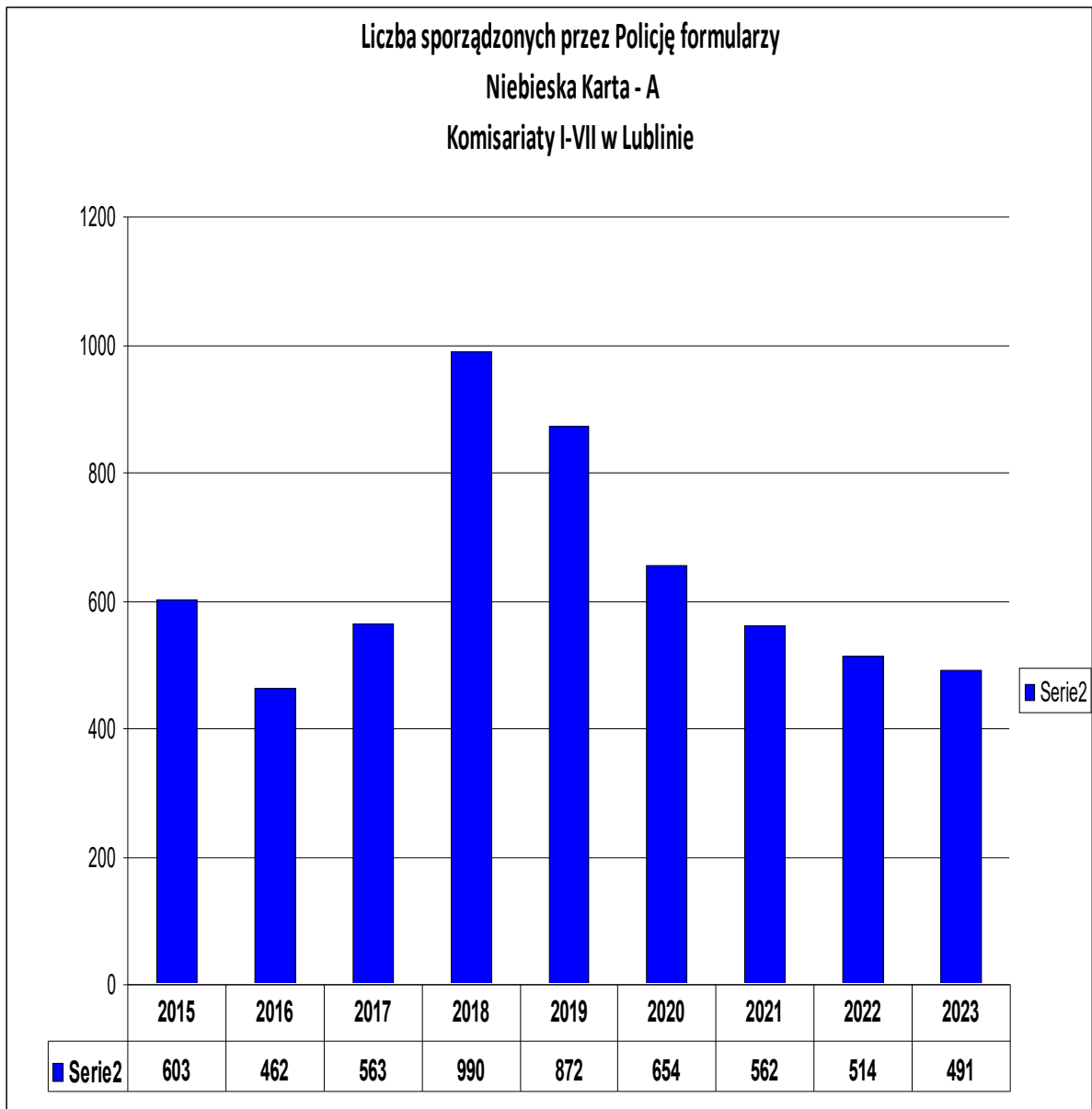
Wykres 18. Liczba postępowań przygotowawczych wszczętych przez Policję z art. 207 k.k.

Źródło : Opracowanie własne Komendy Miejskiej Policji w Lublinie na podstawie Biuletynu statystycznego KWP za lata 2015-2023.

Na podstawie zaprezentowanych powyżej danych należy stwierdzić, iż liczba wszczętych postępowań w kierunku art. 207 k.k. prowadzonych w Komisariatach I-VII Policji w Lublinie od 2018 roku do 2023 roku utrzymywała się na zbliżonym poziomie. Największy spadek wszczętych postępowań przygotowawczych z art. 207 k.k. miał miejsce w roku 2016- 260. Największą liczbę wszczętych postępowań przygotowawczych z art. 207 k.k. odnotowano w roku 2018 – 347

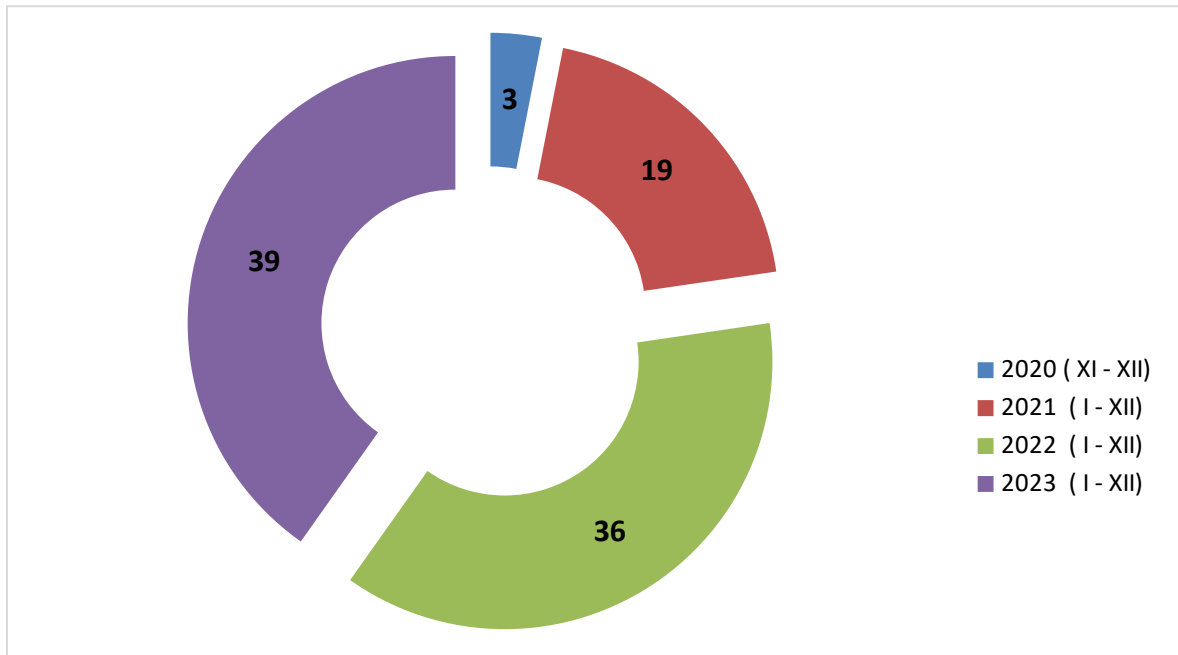
Tabela 2. Liczba sporządzonych przez Policję formularzy „Niebieska Karta- A”.

Źródło : Opracowanie własne Komendy Miejskiej Policji w Lublinie na podstawie Biuletynu statystycznego KWP za lata 2015-2023

Na podstawie powyższych danych należy stwierdzić, że najniższą liczbę sporządzanych przez Policję formularzy „Niebieska Karta – A” odnotowano w roku 2016 - były to 462 formularze. W roku 2018 nastąpił znaczący wzrost sporządzanych przez Policję formularzy „Niebieska Karta – A” było to 990 formularzy. W latach kolejnych następował spadek sporządzanych przez Policję „Niebieskich Kart - A”, który utrzymywał się od roku 2021 względem kolejnych lat na zbliżonym poziomie.

Wykres 19: Liczba wydanych przez Policję nakazów natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia i zakazów zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia na wyrażoną w metrach odległość

Źródło : Opracowanie własne Komendy Miejskiej Policji w Lublinie na podstawie Biuletynu statystycznego KWP za lata 2015-2023

W dniu 30 listopada 2020 roku weszło w życie *Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 26 listopada 2020 roku w sprawie wydawania nakazu natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazu zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia* (Dz. U. poz. 2105).

Od listopada 2020 roku do grudnia 2020 roku zostały wydane przez Policję 3 nakazy natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazy zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia na wyrażoną w metrach odległość.

W roku 2021 policjanci wydali 19 nakazów natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazów zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia na wyrażoną w metrach odległość.

W 2022 roku nastąpił znaczny wzrost wydawany przez policję środków w postaci 36 nakazów natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazów zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia na wyrażoną w metrach odległość. W 2023 roku policjanci wydali 39 nakazów natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazów zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia na wyrażoną w metrach odległość.

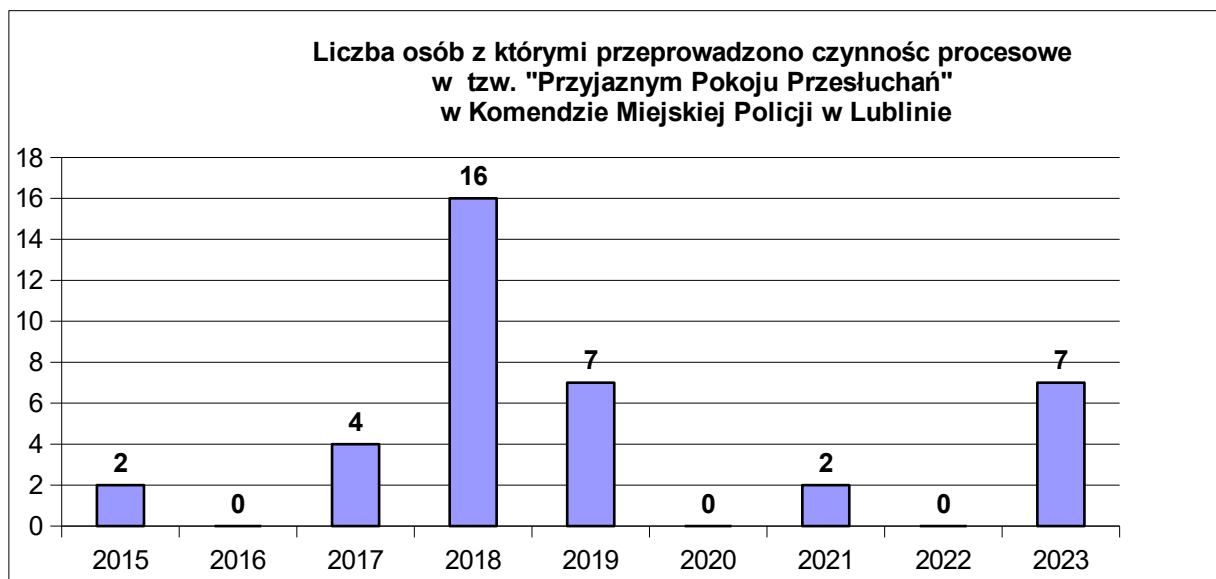
Od dnia 15 sierpnia 2023 roku w związku z wejściem w życie przepisów *ustawy z dnia 13 stycznia 2023 roku o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw* (Dz. U. poz. 289) policjant obok nakazu natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia i zakazu zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia ma prawo wydać wobec osoby,

która swoim zachowaniem polegającym na stosowaniu przemocy domowej w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu przemocy domowej, stwarza zagrożenie dla życia lub zdrowia osoby doznającej przemocy domowej:

- zakaz zbliżania się do osoby na wyrażoną w metrach odległość
- zakaz kontaktowania się z osobą doznającą przemocy domowej
- zakaz wstępu na teren szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, obiektu sportowego lub miejsca pracy, do których uczęszcza osoba doznająca przemocy domowej i przebywania na tym terenie.

Od 15 sierpnia 2023 roku do 31 grudnia 2023 roku zostało wydanych przez policjantów Komisariatów I-VII Policji w Lublinie 13 - zakazów zbliżania się do osoby doznającej przemocy domowej na wyrażoną w metrach odległość, 6 - zakazów kontaktowania się z osobą doznającą przemocą domową, 0 zakazów wstępu na teren szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, obiektu sportowego lub miejsca pracy, do których uczęszcza osoba doznająca przemocy domowej i przebywania na tym terenie.

Wykres 20: Liczba osób z którymi przeprowadzono czynności procesowe w tzw. "Przyjaznym Pokoju Przesłuchań" w Komendzie Miejskiej Policji w Lublinie

Źródło : Opracowanie własne Komendy Miejskiej Policji w Lublinie na podstawie Biuletynu statystycznego KWP za lata 2015-2023

W strukturach Komendy Miejskiej Policji w Lublinie funkcjonuje „Przyjazny Pokój Przesłuchań”.

W roku 2015 przeprowadzono 2 czynności procesowe z udziałem małoletnich. W 2016 roku z uwagi na modernizację „Przyjaznego Pokoju Przesłuchań” nie odbyły się żadne czynności procesowe w w/w pomieszczeniu. W 2017 odbyły się 4 czynności procesowe z udziałem małoletnich. W roku 2018 przeprowadzono 16 czynności procesowych, natomiast w roku 2019 takich czynności procesowych w w/w pokoju było 7. W 2020 roku z uwagi na pandemię COVID-19 brak czynności procesowych w „Przyjaznym Pokoju Przesłuchań”. W roku 2021 przeprowadzono 2 czynności procesowe w „Przyjaznym Pokoju Przesłuchań”. W 2022 roku takie czynności procesowe nie odbyły się, natomiast w 2023 roku przeprowadzono 7 czynności procesowych w „Przyjaznym Pokoju Przesłuchań”.

Z przedstawionego poniżej zestawienia Prokuratury Okręgowej w Lublinie wynika, że we wskazanym okresie ilość postępowań dotyczących przemocy domowej utrzymuje się na zbliżonym poziomie podobnie jak liczba spraw zakończonych aktem oskarżenia.

Tabela 3. Liczba spraw dotyczących przemocy domowej prowadzonych przez lubelskie jednostki rejonowe (PR Lublin - Północ w Lublinie, PR Lublin - Południe w Lublinie oraz PR w Lublinie) w latach 2020 -2023

Lata	2020	2021	2022	2023
Wszczęte postępowania	482	478	552	526
Sprawy zakończone aktem oskarżenia	213	246	284	230
Wioski w trybie art. 335 § 1 kpk	3	3	1	1
Wnioski o warunkowe umorzenie postępowania	1	2	6	8
Sprawy z zastosowaniem tymczasowego aresztowania	63	88	88	78
Sprawy z zastosowaniem dozoru Policji	144	164	204	177
Sprawy z zastosowaniem dozoru Policji pod warunkiem opuszczenia lokalu zajmowanego z pokrzywdzonym	39	34	62	92
Sprawy z zastosowaniem dozoru Policji połączonym z zakazem kontaktowania się z pokrzywdzonym	87	119	177	149
Sprawy z zastosowaniem nakazu opuszczenia lokalu zajmowanego pokrzywdzonym	45	57	65	53

Źródło: Opracowanie własne Prokuratury Okręgowej w Lublinie

Sukcesywnie na przestrzeni lat 2015-2023 wzrastała liczba postępowań, w których prokuratorzy występowali do sądu z wnioskami o zastosowanie tymczasowego aresztowania. Z satysfakcją należy także odnotować bardzo znaczący wzrost ilości spraw, gdzie prokuratorzy podjęli decyzje zmierzające do zagwarantowania poczucia bezpieczeństwa osobom doświadczającym przemocy poprzez odseparowanie ich od przez osoby stosującej przemoc, tj. postanowiono o stosowaniu dozoru Policji lub dozoru Policji pod warunkiem opuszczenia lokalu zajmowanego z pokrzywdzonym, dozoru połączonego z zakazem kontaktowania się z pokrzywdzonym oraz nakazu opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym.

Na marginesie zaznaczyć należy, że niektóre dane przedstawione przez Prokuraturę Okręgową w Lublinie mogą nieznacznie odbiegać od informacji Komendy Miejskiej Policji w Lublinie. Właściwość terytorialna trzech jednostek prokuratury z siedzibą w Lublinie, tj. Prokuratury Rejonowej Lublin – Północ w Lublinie, Prokuratury Rejonowej Lublin – Południe w Lublinie i Prokuratury Rejonowej w Lublinie nie pokrywa się w pełni z właściwością miejscową Komisariatów I- VII Policji w Lublinie, a obejmuje także np. Komendę Powiatową Policji w Łęcznej.

Na podstawie danych pozyskanych z Wydziału Oświaty i Wychowania Urzędu Miasta Lublin przedstawiono poniżej działania lubelskich placówek oświatowych mające na celu przeciwdziałanie przemocy domowej.

Rola placówek oświatowych w systemie ochrony dziecka przed krzywdzeniem jest bardzo znacząca i przejawia się w zaangażowaniu nauczycieli, pedagogów i psychologów w działania na rzecz diagnozowania i monitorowania zjawiska przemocy. W przypadku uzyskania informacji, że uczeń/wychowanek jest ofiarą przemocy szkoła/placówka podejmowała odpowiednie kroki. Dyrektorzy składali zawiadomienia do Policji lub prokuratury oraz wnioski o wgląd w sytuację rodziny do Sądu Rodzinnego i Nieletnich. Wszczynano również procedurę „Niebieskich Kart”. Bezpośrednia pomoc dzieciom i młodzieży prowadzona była także w poradniach psychologiczno-pedagogicznych. Teren działania prowadzonych przez Miasto Lublin 9 poradni, w tym 3 specjalistycznych, obejmuje całe miasto. Poradnie prowadzą działalność terapeutyczną i psychoedukacyjną, np. terapię rodzin, indywidualną psychoterapię młodzieży i rodziców, grupy rozwojowe dla dzieci i młodzieży, grupy terapeutyczne dla młodzieży, treningi umiejętności psychologicznych i społecznych dla młodzieży, warsztaty i treningi psychologiczne dla rodziców i nauczycieli, programy profilaktyczne dla szkół, promocję zdrowia psychicznego w lokalnej społeczności. Wśród poradni prowadzonych przez Miasto Lublin na podkreślenie zasługuje działalność Specjalistycznej Poradni Psychoprofilaktyki i Terapii Rodzin im. Włodzimierza Fijałkowskiego, która udziela wsparcia i pomocy dzieciom, młodzieży i ich rodzinom. Prowadzone są różnorodne formy pomocy: diagnoza dzieci i młodzieży, terapia psychologiczna, psychoterapia, zajęcia o charakterze terapeutycznym. Dla środowiska wychowawczego poradni realizowane są następujące formy:

- terapia rodzin – w roku 2023 zorganizowano 852 spotkania;
- terapia par – odbyło się 110 spotkań ;
- porady udzielone nauczycielom, rodzicom i wychowawcom – łącznie przeprowadzono ich w roku 2023 – 1 444;
- konsultacje dla nauczycieli, rodziców i wychowawców– 299;
- interwencja kryzysowa – 5;

Skuteczną metodą pomocy psychologiczno-pedagogicznej jest praca w formach grupowych, prowadzonych przez specjalistów, głównie psychologów:

- warsztaty dla dzieci ze szkół podstawowych pt. "Nasze mocne strony i kształtowanie współpracy";
- konsultacje dla nauczycieli oraz udział w radach pedagogicznych w charakterze konsultanta;
- wsparcie dla specjalistów zatrudnionych w szkołach w ramach grupy rozwojowej dla psychologów i pedagogów szkolnych – spotkania cykliczne;
- warsztaty profilaktyczne (m.in. profilaktyka uzależnień) - uczniowie szkół średnich;
- warsztaty dla rodziców pt. „Wsparcie emocjonalne dzieci i młodzieży”;
- prelekcje dla rodziców;
- „Trening Umiejętności Społecznych”.

Stałym elementem pracy psychologów są cykliczne spotkania w ramach Młodzieżowej Grupy Terapeutycznej.

W jednostkach oświatowych systematycznie udzielano porad i konsultacji uczniom i rodzicom, kierowano pracowników na szkolenia, warsztaty i konferencje z zakresu diagnozowania przemocy w rodzinie, realizacji procedury „Niebieskie Karty” i prowadzenia interwencji kryzysowej.

Aktywne działania pracowników lubelskiej oświaty w zakresie przeciwdziałania przemocy potwierdza fakt, iż w roku 2023 zorganizowano 89 programów profilaktycznych, treningów zastępowania agresji i prelekcji, 231 zajęć psychoedukacyjnych dla rodziców, w których uczestniczyło 686 osób, organizacja programów i działań profilaktycznych dla 20141 osób, 997 porad dla osób dotkniętych przemocą, 1329 osób objętych poradnictwem i wsparciem.

Ponadto organizowano również wewnętrzne szkolenia dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie prowadzone przez pedagogów i psychologów szkolnych. Poradnie psychologiczno-pedagogiczne organizowały interdyscyplinarne szkolenia w celu podniesienia umiejętności pracy z osobami dotkniętymi problemem przemocy oraz skuteczniejszego radzenia sobie ze stresem. Warto również zaznaczyć, że konsekwencją zrealizowanych szkoleń były późniejsze działania podejmowane przez nauczycieli w celu zwiększenia świadomości wśród uczniów i rodziców – np. przygotowywanie i udostępnianie różnego rodzaju materiałów edukacyjnych (artykuły, gazetki szkolne, materiały informacyjne, ulotki, broszury).

W roku 2023 oferowano uczniom, wychowankom i rodzicom bogatą ofertę z zakresu edukacji społecznej, profilaktyki i promocji działań na rzecz przeciwdziałania przemocy. Prowadzono wiele zajęć edukacyjnych, m.in.: „Agresja wśród młodzieży”, „Przetrwaj dojrzewanie”, „Być altruistą nie egoistą”, „Oswojenie stresu. Jak zachować wewnętrzny pokój i pogodę ducha”, „Zagrożenia i problemy współczesnego świata”, „Rozpoznawanie zagrożeń cywilizacyjnych płynących z życia realnego i z „Sieci” (cyberprzemoc)”, „Zraniona dusza-zranione ciało”, „Bliżej pomocy-bez przemocy”, „Przemoc w rodzinie”, „Przemoc fizyczna i psychiczna”, „Spójrz inaczej na agresję”, „Stop-Agresji”, „Przemocy w rodzinie mówimy NIE”, „Lekcje z Temidą”, „Przemoc - przyczyny, skutki emocjonalne i prawne”, „Profilaktyka szyta na miarę”, „Porozmawiajmy o emocjach”, „Bezpieczne dzieciństwo”, „Dzieciństwo bez przemocy”, „Miej świadomość czym jest przemoc”, „Stop przemocy w rodzinie - misiowi powiemy wszystko” „Mały człowiek, duża sprawa, mały człowiek ma swoje prawa!- sposoby szukania pomocy, gdy „kochane osoby” nas krzywdzą”, „Zły dotyk”, „Przemoc - przyczyny, skutki emocjonalne i prawne”, „Recepta na dobre życie”, „Otwórz oczy”, „Porozumienie bez przemocy”, „Prawa dziecka”, „Moja wartość - Ja”, „Jak funkcjonować w rodzinie, gdy nie mogę się z nią porozumieć”, „Konstruktywne rozwiązywanie konfliktów”, „Unikanie sytuacji sprzyjających powstawaniu przemocy”, „Wojna domowa czyli o konfliktach rodzinnych”, „Dialog bez agresji”, „Przemoc psychiczna i fizyczna”, „Zjawisko przemocy w rodzinie”, „Sytuacja psychologiczna osób doznających przemocy oraz etapy pomagania tym osobom”, „Gdzie szukać pomocy gdy jest się ofiarą przemocy”.

Na terenie szkół i przedszkoli odbywały się spotkania z Policją i Strażą Miejską, na których funkcjonariusze zapoznawali dzieci i młodzież m. in. z tematyką związaną z bezpieczeństwem w domu, szkole czy na ulicy. Placówki oświatowe oferowały swoim uczniom alternatywne formy spędzania wolnego czasu: zajęcia pozalekcyjne, działalność w wolontariacie, wycieczki, drużyny harcerskie, zajęcia sportowe itp.

Prócz zajęć skierowanych do dzieci i młodzieży lubelskie szkoły i placówki oświatowe organizowały spotkania, warsztaty i prelekcje przeznaczone dla rodziców, podczas

których promowano wartości rodzinne i wychowanie bez przemocy. Były to m.in.: „Szkoła dla rodziców i wychowawców”, „Zamiast klapsa - jak z miłością i szacunkiem wyznaczać dziecku granice?”, „Jak być dobrym rodzicem? Błędy wychowawcze i sposoby ich unikania”, „Komunikacja z nastolatkiem”, „Wpływ postaw rodzicielskich na zachowania dzieci”, „Zamiast klapsów”, „Czego dziecko potrzebuje od rodziców?”, „Bezpieczeństwo dzieci”, „Rozsądnie o oglądaniu programów telewizyjnych przez dzieci i grach komputerowych”, „Jak pomóc dziecku w oswojaniu lęku?”, „Jak rozmawiać z własnym dzieckiem”, „Jak rozmawiać z nastolatkiem”, „Jak stawiać granice”, „Agresja wśród młodzieży”, „Przetrwaj dojrzewanie”, „Jak chronić dziecko przed dopalaczami?”, „Zraniona dusza - zranione ciało”, „Jak budować poczucie własnej wartości u dziecka?”, „Jak zachowanie rodziców wpływa na dziecko?”, „Bohater tygodnia”, „Opowiedz mi o swoim dziecku”, „Dobrze, że jesteś”, „Kultura Bezpieczeństwa”, „Rodzina wobec prawa i prawo wobec rodziny”, „Szkoła promocji zdrowia psychicznego”, „Odporność psychiczna, jak nauczyć dziecko dbać o siebie w trudnych sytuacjach”, „Kącik rodzica”, „Razem na święta”, „Gdy podejrzewasz, że dziecko jest krzywdzone”, „Bite dzieci widzą świat inaczej”. Rodzice byli kierowani do poradni i instytucji udzielających pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą i świadkom przemocy. Poradnie psychologiczno-pedagogiczne organizowały punkty konsultacyjne, grupy wsparcia dla rodziców i grupy rozwoju dla młodzieży, a także warsztaty i spotkania na terenie szkół i przeszkoli. Prowadziły również terapię rodzin – praca z rodziną w celu przywrócenia możliwości adaptacyjnych, ustalenia granic, a przede wszystkim poprawy relacji i komunikacji w rodzinie.

W przedszkolach, szkołach i placówkach oświatowych organizowano także wiele uroczystości i imprez promujących zdrowy styl życia, wartości i tradycje rodzinne, np.: pikniki rodzinne, wigilie, dzień dziecka, dzień matki, dzień ojca, dzień babci i dziadka, dzień rodziny, dzień sportu, dzień patrona, dzień walki z depresją, tydzień dbania o relacje, dzień życzliwości i uśmiechu, akcje charytatywne.

Sąd Rejonowy Lublin Wschód w latach 2020-2023 w wydanych orzeczeniach dotyczących przemocy domowej zastosował środki karne wobec osób stosujących przemoc domową. Ponadto Sąd orzekał środki probacyjne m.in. w postaci zobowiązania osób stosujących przemoc domową do: uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym, podjęcia leczenia odwykowego, opuszczenia lokalu wspólnie zajmowanego z pokrzywdzonym oraz powstrzymywania się od przebywania w określonych miejscach i od kontaktowania się z osobą pokrzywdzoną. Szczegółowe dane dotyczące liczby orzeczonych środków prezentują poniższe tabela.

Tabela 4: Sąd Rejonowy Lublin-Wschód- obowiązki probacyjne wynikające z wyroków

Obowiązki probacyjne	2020	2021	2022	2023
Przeproszenie pokrzywdzonego	15	9	7	8
Powstrzymywanie się od nadużywania alkoholu	61	69	60	71
Leczenie odwykowe	9	7	11	5
Środki odurzające	1	1	1	0
Uczestnictwo w programie korekcyjno-edukacyjnym	0	1	3	3
Uczestnictwo w terapii	2	0	1	1
Uczestnictwo w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych	3	8	4	3
Powstrzymywanie się od przebywania w określonych miejscach	0	0	1	1
Powstrzymywanie się od kontaktowania z pokrzywdzonym	11	14	9	13
Powstrzymywanie się od zbliżania	5	5	3	9

Opuszczenie lokalu wspólnie zajmowanego z pokrzywdzonym	8	5	2	4
Określenie sposobu kontaktu z pokrzywdzonym	2	4	0	0

Źródło: Opracowanie własne Sądu Rejonowego Lublin-Wschód w Lublinie

Tabela 5: Sąd Rejonowy Lublin-Wschód – środki karne

Środki karne	2020	2021	2022	2023
Zakaz prowadzenia działalności związanej z wychowaniem, edukacją	0	1	0	1
Zakaz powstrzymywania się od przebywania w określonych miejscach	0	0	1	0
Zakaz kontaktowania się z określonymi osobami	4	2	6	6
Zakaz zbliżania się do określonych osób	9	9	4	10
Zakaz opuszczania określonego miejsca	0	4	0	0
Nakaz opuszczenia mieszkania wspólnie zajmowanego z pokrzywdzonym	2	2	5	7

Źródło: Opracowanie własne Sądu Rejonowego Lublin-Wschód w Lublinie

Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie w latach 2020-2023 w wydanych orzeczeniach dotyczących przemocy w rodzinie zastosował środki karne oraz środki probacyjne wobec osób stosujących przemoc. Ponadto Sąd orzekał środki probacyjne m.in. w postaci zobowiązania osób stosujących Szczegółowe dane dotyczące liczby orzeczonych środków prezentują poniższe tabele.

Tabela 6: Sąd Rejonowy Lublin-Zachód - obowiązki probacyjne wynikające z wyroków

Obowiązki probacyjne	2020	2021	2022	2023
Zobowiązanie do przeproszenia pokrzywdzonego	0	1	0	1
Zobowiązanie do powstrzymywania się od nadużywania alkoholu	20	30	25	12
Zobowiązanie do terapii uzależnień	16	9	4	6
Zobowiązanie do powstrzymywania się od używania środków odurzających	1	1	2	5
Zobowiązanie do poprawnego zachowania wobec osoby pokrzywdzonej	16	2	5	1
Uczestnictwo w terapii psychologicznej	2	0	0	1
Uczestnictwo w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych	0	3	1	4
Powstrzymywanie się od przebywania w określonych miejscach	0	0	0	0
Powstrzymywanie się od kontaktowania z pokrzywdzonym	0	2	4	1
Powstrzymywanie się od zbliżania	0	1	2	2
Dozór kuratora	25	39	27	27
Określenie sposobu kontaktu z pokrzywdzonym	3	4	3	5

Źródło: Opracowanie własne Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie

Tabela 7: Sąd Rejonowy Lublin-Zachód– środki karne

Środki karne	2020	2021	2022	2023
Zakaz prowadzenia działalności związanej z wychowaniem, edukacją	0	0	0	0
Zakaz powstrzymywania się od przebywania w określonych miejscach	0	0	0	0
Zakaz kontaktowania się z określonymi osobami	10	39	26	27
Zakaz zbliżania się do określonych osób	25	50	26	28
Zakaz opuszczania określonego miejsca	0	0	0	0
Nakaz opuszczenia mieszkania wspólnie zajmowanego z pokrzywdzonym	5	34	11	13

Źródło: Opracowanie własne Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie

Centrum Interwencji Kryzysowej jest jedną z instytucji powołanych do realizacji Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Lublinie. Centrum Interwencji Kryzysowej w ramach zadania diagnozowania i monitorowania zjawiska przemocy na terenie Lublina zbiera i gromadzi dane statystyczne dotyczące zjawiska przemocy wśród klientów. W celu właściwego zaplanowania podejmowanych działań konieczne jest zdiagnozowanie i stałe monitorowanie rzeczywistego rozmiaru zjawiska przemocy domowej.

Centrum Interwencji Kryzysowej w latach 2015-2019 wszczęło procedurę „Niebieskie Karty” 60 razy natomiast w latach 2020-2023 65 razy. Dane przedstawione na poniższym wykresie i w tabeli ujawniają rosnącą ilość wszczętych działań w ramach Niebieskiej Karty.

Wykres 21: Procedury „Niebieskie Karty” wszczęte w CIK w latach 2015-2023

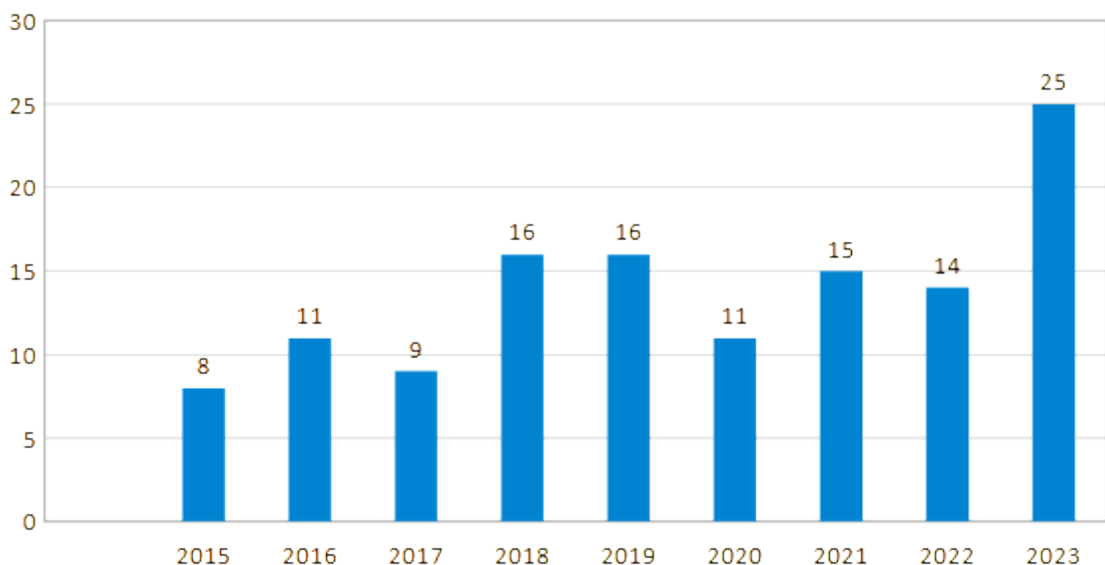

Tabela 8: Procedury „Niebieskie Karty” wszczęte w CIK w latach 2015-2023

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Niebieskie karty założone w CIK	8	11	9	16	16	11	15	14	25

Źródło: Opracowanie własne Centrum Interwencji Kryzysowej w Lublinie

Pracownicy Centrum w latach 2015-2023 założyli łącznie **136** „Niebieskich Kart” oraz brali udział w grupach roboczych i diagnostyczno - pomocowych.

Obserwacje w/w możemy interpretować wzrastającym poziomem wiedzy na temat przemocy w społeczeństwie. Klienci częściej zgłaszają się po pomoc psychologiczną w sytuacji doznawania przemocy. Na zjawisko to z pewnością duży wpływ mają również inne działania profilaktyczne i informacyjne prowadzone przez pracowników Centrum Interwencji Kryzysowej w Lublinie.

Centrum Interwencji Kryzysowej podejmuje liczne działania skierowane na profilaktykę stosowania przemocy domowej. W ramach tych działań prowadzona jest cyklicznie „Szkoła dla rodziców”, w której rodzice i opiekunowie uczą się różnych sposobów rozwiązywania trudności wychowawczych bez stosowania przemocy. W latach 2015-2023 przeprowadzono 14 edycji „Szkoły dla rodziców” w których uczestniczyło 191 osób.

Tabela 9: Działania profilaktyczne CIK w latach 2015-2023.

	2015	2016	2017	2018	2020	2021	2022	2023
„Szkoła dla rodziców”	2 edycje	2 edycje	1 edycja	3 edycja	1 edycja	1 edycja	2 edycje	2 edycje
	33	29	11	39	6	16	27	30
Działania interwencyjne	Wydruk broszur 500 szt.	Dystrybucja 100 szt plakatów, 1 000 szt ulotek	brozury	brozury	x	x	ulotki plakaty	brozury
	x	Kampania informacyjna (MPK, tel.112)	x	x	x	x	x	Akcja „16 dni przeciw przemocy ze względu na płć”

Źródło: Opracowanie własne Centrum Interwencji Kryzysowej w Lublinie

W latach 2015-2023 wzrosła ilość konsultacji psychologicznych w CIK. Coraz więcej osób posiada wiedzę dotyczącą miejsca uzyskania wsparcia w różnych sytuacjach trudnych i kryzysowych. Sytuacja przemocy jest również sytuacją kryzysu dla całej rodziny. Analiza danych wskazuje, że wraz ze wzrastającą liczbą osób korzystających ze wsparcia psychologicznego w CIK stale wzrasta także liczba osób zgłaszających się z powodu przemocy.

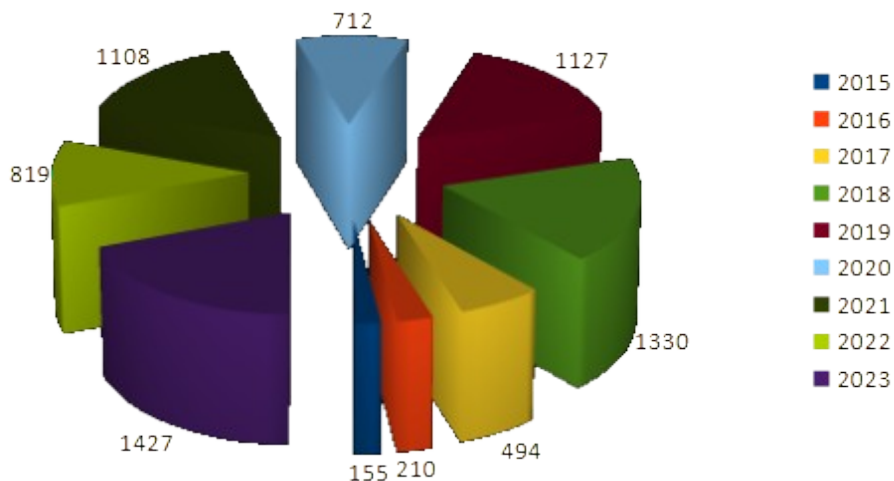
Liczbę wszystkich konsultacji w CIK oraz ilość osób objętych wsparciem z powodu przemocy przedstawia poniższa tabela.

Tabela 10: Ilość osób objętych wsparciem CIK z powodu przemocy

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Ilość wszystkich konsultacji	1872	16069	17881	17257	19353	15356	17834	14153	15605
Ilość klientów CIK ogółem	877	1145	955	1044	1012	715	988	1190	1409
Ilość spotkań psychologiczno-terapeutycznych z problemem przemocy	155	210	494	1330	1127	712	1108	819	1427
Konsultacje prawne z problemem przemocy	x	820	564	539	451	305	378	376	459

Źródło: Opracowanie własne Centrum Interwencji Kryzysowej w Lublinie

Wykres 22: Ilość spotkań psychologiczno- terapeutycznych w CIK dla osób z problemem przemocy

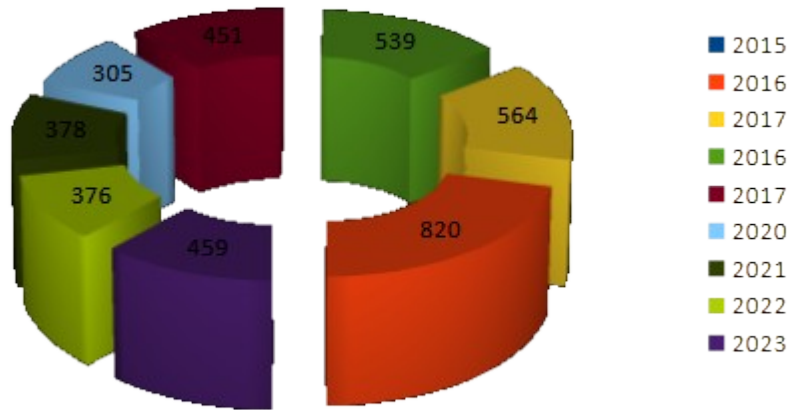

Źródło: Opracowanie własne Centrum Interwencji Kryzysowej w Lublinie

Ilość spotkań psychologiczno- terapeutycznych z powodu problemu przemocy w roku 2016 wynosiła 210 natomiast w następnych latach obserwujemy tendencję wzrostową i osiąga w roku 2019 liczbę spotkań do 1127. Ilość spotkań psychologiczno- terapeutycznych

z powodu problemu przemocy w 2020 roku wynosiła 712, natomiast w roku 2023 liczba wzrosła do 1427 spotkań.

Wykres 23: Konsultacje prawne w CIK dla osób z problemem przemocy.

Źródło: Opracowanie własne Centrum Interwencji Kryzysowej w Lublinie

W okresie 2015 – 2023 roku udzielono **3 892** wszystkich porad prawnych. Najwięcej porad tj. 820 udzielono w roku 2019 najmniej tj. 305 w 2020 roku. W 2023 roku udzielono takich porad 459.

W ramach zintensyfikowania działań w zakresie ochrony i udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą domową uwzględniając potrzeby klientów, w Centrum Interwencji Kryzysowej prowadzone były grupy DDA, Szkoła dla rodziców oraz grupy terapeutyczne i wsparcia dla osób dotkniętych przemocą domową.

Tabela 11: Ilość osób objętych wsparciem z powodu przemocy w latach 2016-2019

	2016		2017		2018		2019	
	DDA	Grupa WSP	DD A	Grupa WSP	DDA	Grupa WSP.	DDA	Grupa WSP.
Ilość edycji	2	2	2	2	1	x	1	1
Ilość osób	25	10	17	12	9	x	15	36

Źródło: Opracowanie własne Centrum Interwencji Kryzysowej w Lublinie

W latach 2016-2019 prowadzono 6 grup DDA w których uczestniczyło 66 osób oraz prowadzono 5 Grup Wsparcia w których uczestniczyło 58 osób.

Tabela 12: Ilość osób objętych wsparciem z powodu przemocy w latach 2020-2023

	2020			2021			2022		2023	
	DDA	Szkoła	Grupa terapeutyczna	DDA	Szkoła	Grupa psychoedukacyjna	DDA	Szkoła	Grupa Psychoedukacyjna	Grupa WSP.
Ilość edycji	1	0	1	0	1	1	1	2	1	1
Ilość osób	6	0	5	0	16	12	6	24	4	10

Źródło: Opracowanie własne Centrum Interwencji Kryzysowej w Lublinie

W latach 2020-2022 prowadzono 2 grupy DDA w których uczestniczyło 12 osób. W 2020 roku zorganizowano 1 edycję terapeutycznych Grup wsparcia dla osób dotkniętych przemocą domową, w której uczestniczyło 5 osób oraz 2 edycje grup psychoedukacyjnych, w których uczestniczyło 12 osób.

W 2021 roku prowadzono 1 edycję Szkoły dla Rodziców, w której uczestniczyło 16 osób oraz 1 edycję grupy psychoedukacyjnej w której uczestniczyło 12 osób. W latach 2022 – 2023 była zorganizowana 1 grupa DDA. Uczestniczyło w niej 6 osób, 1 grupa psychoedukacyjna - uczestniczyło 4 osoby, 1 grupa wsparcia - uczestniczyło 10 osób. W 2022 roku zorganizowano 2 edycje Szkoły dla Rodziców w której uczestniczyło 24 osoby.

Pomocy osobom dotkniętym przemocą udzielają również pracownicy Całodobowego Telefonu Zaufania prowadzonego przez CIK. Z uwagi na anonimowość tego kontaktu osoby dotknięte problemem przemocy mają większą śmiałość w omawianiu problemu, a często pod wpływem tych rozmów zapisują się na kontakty osobiste w CIK.

Pracownicy Całodobowego Telefonu Zaufania w latach 2016-2023 odebrali **61 791** połączeń.

Tabela 13: Całodobowy Telefon Zaufania

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Całodobowy Telefon Zaufania	9268	10093	8288	7745	7682	7713	5476	5526

Źródło: Opracowanie własne Centrum Interwencji Kryzysowej w Lublinie

Najwięcej połączeń było w 2017 roku – **10093**, najmniej w 2022 roku – **5 476** połączeń.

Od 2020 do 2023 roku placówka udzieliła pomocy **4257** klientom (aktywne karty klienta), w tym **255** dzieciom, **3574** osobom w wieku 18-59 lat oraz **428** osobom w wieku powyżej 59 roku życia, **3462** osoby pojawiły się w CIK po raz pierwszy.

Tabela 14: Aktywne karty klienta

	2020	2021	2022	2023
Aktywne karty klienta	715	988	1190	1364

W tym: 0-18	37	42	57	119
18-59	612	829	1018	1115
60<	66	117	115	130
Pierwszy raz	408	839	1018	1197

Źródło: Opracowanie własne Centrum Interwencji Kryzysowej w Lublinie

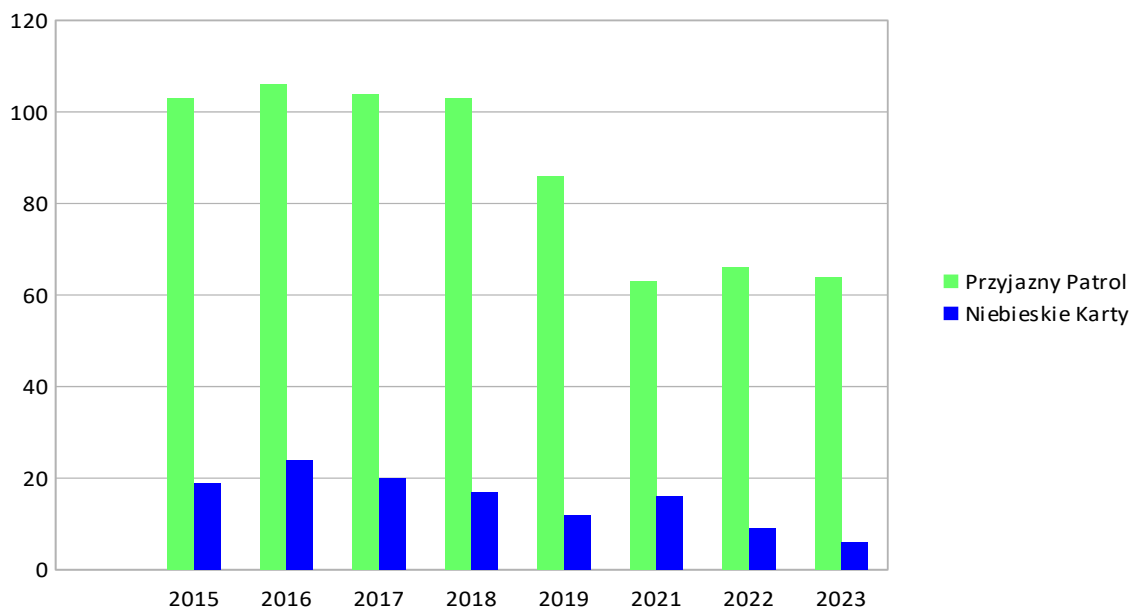
Centrum Interwencji Kryzysowej realizowało wspólnie z Komendą Miejską Policji oraz Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie w Lublinie projekt pod nazwą „**Przyjazne Patrole**”. Pracownicy Centrum w okresie sprawozdawczym w latach 2015-2023 zrealizowali **696** patrole, podczas których realizowano kontrolę rodzin pod kątem zaniedbania. W czasie trwania projektu w skutek interwencji Przyjaznych Patroli wszczęto **134** razy procedurę Niebieskie Karty oraz odebrano **127** dzieci na podstawie art. 12a ust. 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej. **71** razy sporządzano wniosek do sądu o odebranie dziecka opiekunom.

Tabela 15: „Przyjazne Patrole”

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Ilość zrealizowanych Przyjaznych Patroli	103	106	104	103	86	-	63	66	64
Niebieskie Karty założone w Przyjaznych Patrolach	19	24	20	17	12	11	16	9	6
Ilość odebranych dzieci opiekunom	16	19	20	13	17	-	26	10	6
Ilość wniosków do sądu o odebranie dziecka opiekunom	9	11	12	9	9	-	11	6	4

Źródło: Opracowanie własne Centrum Interwencji Kryzysowej w Lublinie

Wykres 24: Przyjazne Patrole – ilość zrealizowanych

Źródło: Opracowanie własne Centrum Interwencji Kryzysowej w Lublinie

Diagnoza i działania profilaktyczne w odniesieniu do zjawiska przemocy domowej wpływają na zmniejszającą się liczbę wszczynanych Niebieskich Kart w ramach realizacji projektu *Przyjazne Patrole*. Wraz ze wzrostem ilości rodzin objętych programem PP zmniejszyła się ilość NK z 24 w roku 2016 do 12 w 2019 roku oraz z 16 w roku 2021 do 6 w 2023 roku.

W latach 2016-2019 skierowano informacje do sądu o odebraniu 69 dzieci. W latach 2020-2023 skierowano takich informacji do sądu o odebraniu 21 dzieci. Zmniejszyła się liczba tych informacji z 11 w roku 2021 na 4 w roku 2023.

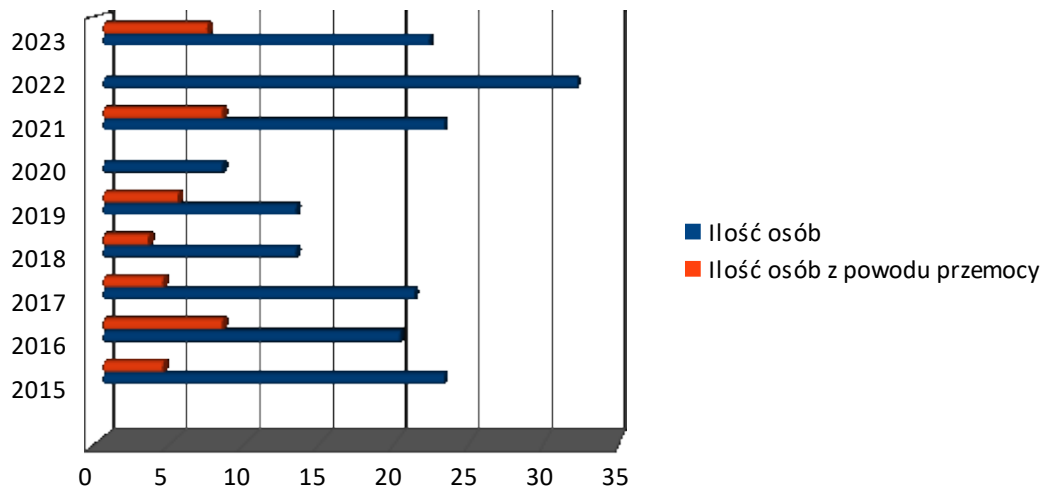
Schronienie interwencyjne jest formą wsparcia funkcjonującą w strukturach Centrum Interwencji Kryzysowej w Lublinie, przygotowującą osoby tam przebywające, pod opieką specjalistów, do m.in. ochrony przed przemocą. Zadaniem tej formy wsparcia jest zapewnienie doraźnego całodobowego schronienia dla osób znajdujących się w sytuacjach kryzysowych, jak również dla osób, które doznały sytuacji traumatycznej lub przemocy.

Tabela 16: Mieszkanie interwencyjne

Mieszkanie interwencyjne	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Ilość osób	23	20	21	13	13	8	23	32	22
Ilość osób z powodu przemocy domowej	4	8	4	3	5	0	8	0	7

Źródło: Opracowanie własne Centrum Interwencji Kryzysowej w Lublinie

Wykres 25: Schronienie interwencyjne jest formą wsparcia funkcjonującą w strukturach Centrum Interwencji Kryzysowej w Lublinie.

Źródło: Opracowanie własne Centrum Interwencji Kryzysowej w Lublinie

W Mieszkaniu Interwencyjnym w latach 2015-2023 przebywało **175 osób**, w tym **39 osób** przebywało w związku z przemocą domową.

Centrum realizowało program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową w wersji podstawowej oraz pogłębionej. Program realizowany był dla osób osadzonych w Areszcie Śledczym w Lublinie, w Ośrodku Leczenia Uzależnień w Lublinie z uwagi na współistniejący problem alkoholowy uczestników oraz w siedzibie Centrum. Dane szczegółowe przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 17: Program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową w latach 2020-2023

	2020		2021		2022	2023
	OLU terap.	CIK	OLU	CIK	CIK	CIK
Ilość godzin	90	60	60	60	60	60
Liczba uczestników (ukończyli program)	17(10)	15(8)	18(10)	16(11)	15(13)	15(12)

Źródło: Opracowanie własne Centrum Interwencji Kryzysowej w Lublinie

Tabela 18: Działania wobec osób stosujących przemoc domową w latach 2015-2019

	2015	2016	2017	2018	2019
Korekcyjno – edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową - poziom podstawowy (Areszt)	x	1 edycja 60 h 15 os.	1 edycja 60 h 15 os,	1 edycja 60 h 16 os.	x x x
Korekcyjno - edukacyjny dla sprawców przemocy domowej -poziom podstawowy (wolnościowy)	2 edycje 60+60 h 33 os.	1 edycja 100 h 19 os.	x x x	1 edycja 2 x 60 h 14	2 edycje 2 x 60 h 17+16 os
Korekcyjno edukacyjny dla sprawców przemocy - poziom pogłębiony	x x x	1 edycja 100 h 19 os,	1 edycja 60 h 15 os,	x x x	x x x

Źródło: Opracowanie własne Centrum Interwencji Kryzysowej w Lublinie

W Areszcie Śledczym w Lublinie zrealizowano 3 edycje programu korekcyjno – edukacyjnego dla osób stosujących przemocą domową - poziom podstawowy, w którym uczestniczyło 46 osób; w systemie wolnościowym 4 edycje programu Korekcyjno - edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową - poziom podstawowy, w którym uczestniczyło 66 osób oraz 2 edycje programu Korekcyjno - edukacyjnego dla osób stosujących przemoc - poziom pogłębiony w którym uczestniczyło 34 osoby.

Tabela 19: Działania wobec osób stosujących przemoc domową w latach 2020-2023

Programy	2020	2021	2022	2023
Korekcyjno - edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową - poziom wstępny (wolnościowy)	1 edycja	2 edycje	1 edycja	2 edycje
	60h	2x60h	60 h	2x60h
	15(8)	18(10) 16(11)	15 os. (13) ukończyło	15 os. (13 m i 2 k) program ukończyło 12os.

				(11m i 1 k) 15 os. (14 m i 1 k) program ukończyło 8 os. (7 m i 1 k)
Korekcyjno edukacyjny dla sprawców przemocy – poziom pogłębiony	1 edycja	0	0	0
	90 h	x	x	x
	17(10)	x	x	x

Źródło: Opracowanie własne Centrum Interwencji Kryzysowej w Lublin.

W ramach działań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w Mieście Lublin liczne zadania realizuje również Areszt Śledczy w Lublinie. Prowadzone są tam prelekcje i specjalistyczne szkolenia dla kadry pracującej w bezpośrednim kontakcie z osobami stosującymi i doznającymi przemocy.

Każdy skazany za stosowanie przemocy jest podawany oddziaływaniom korekcyjno - edukacyjnym, a jeśli istnieje problem związany z uzależnieniem to jest kierowany na terapię. Jedynie osadzony który przepracował obszary problemowe ma szansę na uzyskanie przedterminowego zwolnienia.

Na terenie Aresztu Śledczego w Lublinie są również przeprowadzone działania informacyjne i edukacyjne, a także konkursy dla osadzonych związane z przeciwdziałaniem przemocy domowej.

Tabela 20: Działania wobec osób stosujących przemoc domową w latach 2016-2023 prowadzone w Areszcie Śledczym w Lublinie

PROGRAMY	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	PODSUMOWANIE 2016-2023
Korekcyjno - edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową – STOP PRZEMOC -DRUGA SZANSA	I EDYCJA	X	X	II EDYCJE	II EDYCJE	V EDYCJI	IV EDYCJE	II EDYCJE	
	30 h	X	X	Każda edycja 30 h	Każda edycja 30 h	Każda edycja 30 h	Każda edycja 30 h	Każda edycja 30 h	
	9 osób	X	X	20 osób	17 osób	50 osób	29 osób	28 osób	153 osoby

Program według modelu DULUTH	II EDYCJE	I EDYCJA	I EDYCJA	X	I EDYCJA	I EDYCJA	II EDYCJE	II EDYCJE	
	Każda edycja 50 h	50 h	50 h	X	50 h	50 h	Każda edycja 50 h	Każda edycja 50 h	
	30 osób	10 osób	16 osób	X	5 osób	7 osób	16 osób	13 osób	97 osób
Porozumienie bez przemocy-kształtowania umiejętności społecznych	II EDYCJE	II EDYCJE	II EDYCJE	II EDYCJE	X	I EDYCJA	X	X	
	Każda edycja 5 x 90 min spotkania indywidualne + zajęcia grupowe 14 h dydaktycznych	Każda edycja 5 x 90 min spotkania indywidualne + zajęcia grupowe 14 h dydaktycznych	Każda edycja 5 x 90 min spotkania indywidualne + zajęcia grupowe 14 h dydaktycznych	Każda edycja 5 x 90 min spotkania indywidualne + zajęcia grupowe 14 h dydaktycznych	X	5 x 90 min spotkania indywidualne + zajęcia grupowe 14 h dydaktycznych	X	X	
	23 osoby	24 osoby	24 osoby	24 osoby	X	5 osób	X	X	100 osób

Źródło: Opracowanie własne Aresztu Śledczego w Lublinie.

Łącznie w latach 2016-2023 w Areszcie Śledczym w Lublinie objęto 350 osób specjalistycznymi działaniami nakierowanymi na kształtowania wśród osób stosujących przemoc domową umiejętności społecznych i zachowań alternatywnych dla przemocy.

W zakresie kompetencji Wydziału Zdrowia i Profilaktyki Urzędu Miasta Lublin realizacja działań na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej prowadzonych w latach 2020-2023 obejmowała następujące główne kategorie zadań (w poszczególnych latach nazwy i formy realizacji zadań ulegały modyfikacji):

1. prowadzenie poradnictwa indywidualnego oraz terapii indywidualnej i grupowej dla osób dotkniętych przemocą domową obejmujących:
 - 1) indywidualne poradnictwo psychologiczne,
 - 2) indywidualne poradnictwo prawne,
 - 3) psychoterapię indywidualną,
 - 4) psychoterapię grupową,
2. prowadzenie działań dla osób doznających przemocy domowej obejmujących:
 - 1) indywidualne poradnictwo prawne,
 - 2) psychoterapię indywidualną,
 - 3) psychoterapię grupową,
3. realizację działań dla osób doznających przemocy domowej obejmujących:
 - 1) indywidualne poradnictwo prawne,
 - 2) psychoterapię indywidualną,
 - 3) psychoterapię grupową.

Informację na temat działań KRPA w Lublinie w zakresie liczby złożonych wniosków oraz środki finansowe wydatkowane na realizację zadań dot. przeciwdziałania przemocy domowej przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 21: Informacja w zakresie działań prowadzonych przez Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lublinie

	2020	2021	2022	2023
Liczba wniosków o zastosowanie wobec osoby uzależnionej od alkoholu poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego	214	237	213	213
Liczba wniosków o zastosowanie obowiązku leczenia odwykowego dotyczących osób stosujących przemoc domową	35	17	38	48
Liczba wniosków skierowanych do sądu.	140	205	163	142

Źródło: Opracowanie własne Wydziału Zdrowia i Profilaktyki Urzędu Miasta Lublin

Tabela 22: Środki finansowe Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Miasta Lublin¹ wydatkowane na realizację zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w latach 2020-2023

Rok	Kwota środków finansowych (zł)
2020	80 000,00
2021	100 000,00
2022	60 000,00
2023	96 820,00

Źródło: Opracowanie własne Wydziału Zdrowia i Profilaktyki Urzędu Miasta Lublin

Zadania realizowane były przez różne kategorie podmiotów, którym zlecano ich prowadzenie oraz przekazywano na ten cel środki finansowe z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Miasta Lublin, w tym przede wszystkim przez organizacje pozarządowe, Centrum Interwencji Kryzysowej w Lublinie oraz Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie.

Spośród organizacji pozarządowych realizujących zadania w latach 2020-2023 wymienić należy:

1. Stowarzyszenie „Kontakt”,
2. Stowarzyszenie Wspierania Aktywności „BONA FIDES”,
3. Stowarzyszenie MONAR,
4. Stowarzyszenie „STOP”,
5. Stowarzyszenie „RYSA”,
6. Towarzystwo Nowa Kuźnia,
7. Katolickie Stowarzyszenie Pomocy Osobom Potrzebującym ”AGAPE”.

¹ Od dnia 31 marca 2022 r. funkcjonującego pod nazwą Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Lublin na lata 2022-2023, natomiast od dnia 1 stycznia 2024 r. obowiązuje Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Lublin na lata 2024-2026.

Poniższa tabela przedstawia liczbę podmiotów realizujących zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w latach 2020-2023, które otrzymały wsparcie finansowe ze środków finansowych Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Miasta Lublin.

Tabela 23: Podmioty realizujące zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w latach 2020-2023

Rok	Liczba podmiotów
2020	5
2021	5
2022	3
2023	4

Źródło: Opracowanie własne Wydziału Zdrowia i Profilaktyki Urzędu Miasta Lublin

Liczba realizowanych zadań, ich realizatorów oraz beneficjentów utrzymująca się w latach 2020-2023 na zbliżonym poziomie wynikała między innymi z następujących okoliczności:

1. ograniczeń finansowych skutkujących zmniejszeniem wysokości środków finansowych przeznaczanych na realizację zadań,
2. przeznaczeniu znacznych nakładów finansowych na zlecenie przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie realizacji zadania obejmującego kompleksowe wsparcie dziecka (Centrum Pomocy Dzieciom w Lublinie),
3. szerokiego zakresu działań prowadzonych w ramach przeciwdziałania przemocy domowej przez Centrum Interwencji Kryzysowej w Lublinie (np. w zakresie programów dla osób stosujących przemoc domową),
4. braku zainteresowania realizacją zadań ze strony potencjalnych realizatorów.

Tabela 24: Beneficjenci zadań prowadzonych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w latach 2020-2023

Rok	Liczba beneficjentów
2020	342
2021	401
2022	290
2023	266

Źródło: Opracowanie własne Wydziału Zdrowia i Profilaktyki Urzędu Miasta Lublin

W sytuacjach występowania przemocy domowej i konieczności natychmiastowego opuszczenia miejsca zamieszkania osoby dotknięte przemocą mają możliwość uzyskania schronienia w Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej w Lublinie. Pobyt w Ośrodku ma charakter krótkoterminowy i jest nieodpłatny. Mieszkańcy podczas pobytu w SOW mają zaspokojone podstawowe potrzeby, uzyskują wsparcie specjalistyczne oraz mają możliwość powrotu do równowagi, odzyskania poczucia własnej wartości i szansę na trwałe rozwiązanie swojej sytuacji kryzysowej.

W ramach działalności udzielane jest mieszkańcom poradnictwo, które jest realizowane zgodnie z opracowanym planem pomocy osobie/rodzinie doświadczającej przemocy domowej. Wsparcie oferowane jest w następującym zakresie:

- **Poradnictwo psychologiczne:** w ramach wsparcia dokonywana jest diagnoza, ocena możliwości zaradczych i wybór optymalnej drogi postępowania w sytuacji przemocy domowej, osoby kierowana są do terapeuty, podejmowana jest praca indywidualna. W ramach poradnictwa psychologicznego podejmowane są rozmowy interwencyjne, wspierające, informacyjno-motywacyjne, edukacyjne, a także terapeutyczne.

- **Poradnictwo pedagogiczne i wychowawcze:** w ramach poradnictwa pedagog podejmuje pracę z rodzicem - rozmowy wspierające, informacyjno – motywacyjne, psychoedukacyjne, porady wychowawcze, a także prowadzi indywidualną pracę z dzieckiem. Pedagog zapewnia możliwość wspierania rozwoju dziecka krzywdzonego poprzez zapewnianie konstruktywnych zajęć ogólnorozwojowych, programu rozszerzającego zainteresowania, rozwijanie umiejętności psychospołecznych, uczenie sposobów radzenia sobie z trudnościami, w sytuacjach kryzysowych oraz z zachowaniami agresywnymi, oraz doskonalenia umiejętności budowania relacji z otoczeniem. W ramach poradnictwa pedagogicznego podejmowane są również rozmowy interwencyjne, wspierające, informacyjno-motywacyjne, edukacyjne, a także terapeutyczne. Sprawowana jest bezpośrednia opieka nad mieszkańcami, poradnictwo edukacyjne (obowiązki domowe, gotowanie, sprząatanie, zarządzanie finansami) oraz pomoc w rozwiązywaniu sytuacji konfliktowych.

- **Poradnictwo terapeutyczne i grupa wsparcia:** Grupa terapeutyczna jest obowiązkowym wsparciem dla wszystkich dorosłych mieszkańców Ośrodka. Zajęcia odbywają się dwa razy w miesiącu w wymiarze 2 godzin zegarowych. Celem grupy jest odbudowanie zdolności do prawidłowego pełnienia ról społecznych i reagowania na zaburzenia funkcji rodziny oraz pogłębianie kompetencji interpersonalnych osób dotkniętych problemem przemocy domowej. Jej uczestnicy zapoznają się z definicją przemocy domowej, jej rodzajami i mechanizmami, zwiększają świadomość praw osobistych i zdobywają umiejętności niezbędne do korzystania z nich. Są to działania o charakterze wspierającym i terapeutycznym dla osób z rodzin dotkniętych zaburzeniem pełnienia ról rodzinnych i społecznych, zagrożonych wykluczeniem społecznym; a tym samym przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu. W programie grupy realizowany jest trening zachowań konstruktywnych: radzenia sobie ze złością, lękiem, wstydem, poczuciem winy. W ramach poradnictwa indywidualnego prowadzona jest terapia celem przepracowania traum z przeszłości oraz wypracowania nowych mechanizmów pozwalających na radzenie sobie w sytuacjach trudnych, umiejętności stawiania granic oraz zwiększenia świadomości w zakresie zjawiska przemocy celem nabycia umiejętności ochrony przed osobą stosującą przemoc domową.

- **Poradnictwo prawne:** w ramach tego poradnictwa podopieczni informowani są o prawnych możliwościach działania, wszelkich alternatywach i ich konsekwencjach prawnych dotyczących przemocy oraz sytuacji utraty dachu nad głową. W ramach porad prawnych sporządzane są pisma procesowe. Podczas spotkania z klientem dokonywana jest analiza sytuacji i udzielana stosowana porada.

- **Poradnictwo socjalne:** W ramach wsparcia pracownik socjalny podejmuje działania mające na celu wspieranie uczestników w działaniach samopomocowych w obszarze ich życia osobistego i społecznego. W ramach poradnictwa przedstawiane są również uczestnikowi informacje o uprawnieniach związanych z niepełnosprawnością, bądź z możliwościami pomocy ze strony pomocy społecznej (pomoc finansowa lub rzeczowa), a także innych instytucji i organizacji pomocowych wspierających przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. Pracownik socjalny jest w stałym kontakcie z ośrodkami pomocy społecznej właściwym

miejscu zamieszkania klienta. Po opuszczeniu Ośrodka pracownik socjalny przez pół roku monitoruje sytuacje rodzin.

- **Opieka psychiatryczna:** Konsultacja lekarska jest elementem procesu terapeutycznego, niezbędnym do udzielania kompleksowego wsparcia ofiarom przestępstw – zapisy do lekarza psychiatry odbywają się po konsultacji z psychologiem pracującym w SOW. Istnieje także możliwość konsultacji innych specjalistów SOW z lekarzem psychiatrą, w celu rozpoznania sytuacji klienta i dopasowania najlepszych metod pracy.

- **Opieka pielęgniarska:** Opieka pielęgniarki jest istotna ze względu na stan fizyczny w jakim klienci trafiają do Ośrodka i jest zapewniana niezwłocznie w przypadkach gdy wymaga tego stan zdrowia osoby doznającej przemocy domowej. Pielęgniarka w w/w przypadkach udzielała wsparcia i porad w sytuacjach kiedy ktoś się źle czuł, sprawdzała stan skóry głowy u dzieci, które przychodziły do Ośrodka z różnych środowisk, nadzoruje przyjmowane przez mieszkańców Ośrodka leki, ale przede wszystkim udziela

Specjaliści SOW ofiarowują także pomoc mieszkańcom Ośrodka w następującym zakresie:

- wsparcie w kryzysie, szczególnie w pierwszym momencie sytuacji przemocy;
- odzyskanie poczucia bezpieczeństwa i równowagi życiowej;
- interdyscyplinarne wsparcie w realizowaniu indywidualnego planu pomocy i wyjścia z kryzysu oraz usamodzielnienia się;
- nabycie i doskonalenie podstawowych umiejętności społecznych;
- nabycie i doskonalenie umiejętności radzenia sobie w sytuacji uzależnienia, współuzależnienia, doświadczania przemocy;
- nabycie i doskonalenie umiejętności konstruktywnego wyrażania emocji;
- odkrywanie własnych zasobów i umiejętności ich wykorzystania w codziennym życiu;
- posiadanie świadomości prawnej w zakresie praw i obowiązków osób pokrzywdzonych w wyniku doznawanej przemocy i zjawisk z nią związanych;
- nabycie i doskonalenie umiejętności wychowawczych u mieszkańców przebywających w ośrodku z dziećmi;
- wyrównywanie i doskonalenie w zakresie umiejętności szkolnych lub zawodowych u starszych dzieci i osób dorosłych;
- przygotowywanie i kontynuowanie nauki umiejętności gospodarczo-domowych u mieszkańców ośrodka;
- poszukiwanie odpowiednich form pomocy zależnie od indywidualnych potrzeb i planu pomocy także w instytucjach zewnętrznych;
- psychologiczna pomoc interwencyjna.

Specjaliście pracujących w Ośrodku mają zapewnioną możliwość uczestniczenia w superwizji celem zwiększenia skuteczności niesienia pomocy osobą doznającym przemocy domowej.

W zakresie potrzeb bytowych SOW dodatkowo zapewnia:

- wsparcia rzeczowe w postaci ubrań, butów, środków higieny osobistej i środków czystości, zabawek, pomocy dydaktycznych, artykułów potrzebnych przy pielęgnacji małych dzieci.
- dostęp do wspólnego pomieszczenia do pobytu dziennego z miejscem do zabawy,
- dostęp do pomieszczeń z miejscem do nauki i zajęć wyrównawczych dla dzieci i dorosłych,
- dostęp do 5 łazienek ogólnodostępnych z możliwością korzystania zarówno przez osoby dorosłe jak i dzieci,

- dostęp do kuchni z pełnym wyposażeniem,
- dostęp do jadalni z krzesłami dla dorosłych i krzeselkami dla małych dzieci,
- dostęp do pralni z miejscem do suszenia ubrań,
- dostęp do magazynu artykułów spożywczych,
- 3 pomieszczenia do pracy mieszkańców ośrodka ze specjalistami do odbywania terapii indywidualnej i grupowej,
- monitoring obiektu zapewniający bezpieczeństwo wszystkim mieszkańcom.

Z pomocy w formie schronienia w latach 2020-2023 skorzystało odpowiednio 163 osoby dotkniętych przemocą. Szczegółowe dane prezentuje poniższa tabela.

Tabela 25: Dane dot. osób przebywających w SOW dla Osób Doznających Przemocy Domowej:

Rok	2020	2021	2022	2023
Liczba osób ogółem	34	25	46	58
W tym Kobiet	16	14	23	22
W tym Mężczyzn	0	0	1	0
Dzieci	18	11	22	36
W tym chłopcy	8	4	12	20
W tym dziewczynki	10	7	10	16
Przedziały wiekowe osób				
Ogółem	10 dni-50 lat	1 rok 3 m-ce - 61 lat	8 miesięcy -73 lata	5 miesięcy -59 lat
Kobiet	21-50	22-61	20-62	22-59
Mężczyzn	0	0	73	0
Dzieci	10 dnia -11 lat	1 rok 3 m-ce - 16	8 miesięcy - 16	5 miesięcy-15
Średni czas pobytu (liczba dni)	43,9	28,9	28,3	94
Najdłuższy pobyt	88	85	100	144
Najkrótszy pobyt	1	1	1	1

Źródło: Opracowanie własne Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia Osób Doznających Przemocy Domowej w Lublinie

3.2. Stan zasobów

3.2.1. Zasoby instytucjonalne

Na terenie Lublina istnieje dobrze rozwinięta sieć instytucji zajmujących się bezpośrednio przeciwdziałaniem przemocy domowej:

- Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie, w tym Sekcja ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, Specjalistyczna Poradnia dla Rodzin MOPR oraz 20 Sekcji Pracy Socjalnej;

- Komenda Miejska Policji w Lublinie oraz Komisariaty I – VII Policji;
- Wydział Zdrowia i Profilaktyki Urzędu Miasta Lublin;
- Wydział Oświaty i Wychowania Urzędu Miasta Lublin;
- Centrum Interwencji Kryzysowej w Lublinie;
- Prokuratura Rejonowa, Prokuratura Rejonowa Lublin - Północ oraz Prokuratura Rejonowa Lublin - Południe w Lublinie;
- Sąd Rejonowy Lublin – Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku;
- Sąd Rejonowy Lublin – Zachód w Lublinie;
- Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lublinie,
- Organizacje pozarządowe zajmujące się przeciwdziałaniem przemocy domowej, między innymi:
 - Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej w Lublinie prowadzony przez Caritas Lublin;
 - Katolickie Stowarzyszenie Pomocy Osobom Potrzebującym „AGAPE”;
 - Fundacji Sempre a Frente,
 - Stowarzyszenie „STOP”;
 - Stowarzyszenie Wspierania Aktywności „Bona Fides”;
 - Towarzystwo „Nowa Kuźnia”;
 - Stowarzyszenie „MONAR”;
 - Stowarzyszenie „RYSA”;
 - Stowarzyszenie „Kontakt”;
 - Fundacja „PRAESTERNO”.
- Placówki oświatowe, w tym Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne;
- Podmioty lecznicze, w tym Ośrodek Leczenia Uzależnień SPZOZ w Lublinie, Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Lublinie, szpitale i Wojewódzkie Pogotowie Ratunkowe SP ZOZ w Lublinie;
- Kościelne osoby prawne i inne podmioty.

3.2.2. Potencjał w sferze zasobów ludzkich

Miasto Lublin dysponuje wysokim potencjałem w sferze zasobów ludzkich, który stanowi:

- Dobrze przygotowana, doskonaląca się grupa specjalistów udzielających wsparcia osobom doznającym przemocy, świadkom oraz osób stosujących przemoc domową;
- Gotowość do współpracy międzyinstytucjonalnej;
- Wzrastająca świadomość co do rangi problemu przemocy domowej u coraz szerszego kręgu przedstawicieli instytucji i służb zajmujących się tym zagadnieniem.

Dlatego umożliwienie dalszego doskonalenia kadr zajmujących się diagnozowaniem i pomocą osobom doznającym przemocy domowej powinno zajmować istotne miejsce w zadaniach Programu.

3.3. Wnioski.

Zmniejszenie skali zjawiska przemocy domowej jest procesem wymagającym czasu, wysiłku, nakładów finansowych, zaangażowania wielu służb, a także zmiany świadomości społecznej. Nadrzędnym działaniem służb zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy domowej są nie tylko oddziaływania profilaktyczne, ale również szybkie rozpoznanie zjawiska przemocy domowej, a następnie przywrócenie osobom doznającym przemocy zdolności w zakresie godnego i bezpiecznego funkcjonowania w rodzinie. Dlatego też zakłada się aktywne włączenie w działania wszelkich instytucji i organizacji mających

styczność w codziennej pracy z rodziną. Ważnym elementem rozwoju systemu ochrony i pomocy jest z jednej strony kompleksowe wsparcie osób zagrożonych przemocą, jej doznających lub świadków, z drugiej zaś reintegracja i praca nad osobami stosującymi przemoc.

W związku z przeprowadzoną analizą w obszarze problematyki przemocy domowej w Lublinie oraz biorąc pod uwagę stan zasobów ludzkich i instytucjonalnych, stwierdzono, iż występują następujące czynniki sprzyjające udzielaniu skutecznej pomocy osobom doznającym przemocy domowej:

1. Miasto Lublin dysponuje wysokim potencjałem instytucjonalnym oraz w sferze zasobów ludzkich. Składa się na to stale doskonaląca się grupa specjalistów udzielających wsparcia osobom doznającym i świadkom przemocy oraz osobom stosującym przemoc, sprawnie funkcjonujący Zespół Interdyscyplinarny, gotowość do współpracy międzyinstytucjonalnej oraz wzrastająca świadomość co do rangi problemu przemocy domowej u coraz szerszego kręgu przedstawicieli instytucji i służb zajmujących się tym zagadnieniem.
2. Dobre kontakty interpersonalne, efektywna współpraca z przedstawicielami wielu instytucji oraz osobista znajomość osób realizujących działania w sytuacji wystąpienia przemocy domowej. Wiąże się z tym szybki i sprawny przepływ informacji, doświadczeń i wiedzy, profesjonalizm w działaniach, wszechstronne rozpoznanie sytuacji rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty” pod kątem diagnozy problemu i wypracowania adekwatnego planu pomocy, bądź podjęcia rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania dalszych działań.
3. Stałe podnoszenie kwalifikacji przez osoby realizujące działania w zakresie przemocy domowej oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego, uczestnictwo w szkoleniach i superwizji, w tym organizowanych ze środków finansowych Zespołu Interdyscyplinarnego.
4. Realizacja projektów w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej i interwencji kryzysowej finansowanych ze środków zewnętrznych, które przyczyniły się do dostosowania istniejącej infrastruktury instytucjonalnej do potrzeb osób dotkniętych przemocą domową, jak również podniesienia świadomości społecznej nt. zjawiska przemocy i oferowanych form pomocy oraz doskonalenia kadr udzielających wsparcia.
5. Systematyczny wzrost świadomości przedstawicieli instytucji realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej nt. konieczności podejmowania efektywnej współpracy interdyscyplinarnej oraz zakresu przypisanych kompetencji.
6. Skuteczne działania z zakresu edukacji społecznej i profilaktyki przemocy, m. in. poprzez promowanie pozytywnego wzorca rodziny i wychowania bez przemocy, przekazywanie informacji nt. systemu wsparcia dla osób doznających przemocy domowej i jej świadków, kolportowanie materiałów informacyjnych i ulotek z zakresu przeciwdziałania zjawisku przemocy, w tym obalających stereotypy i definiujących zachowania określane jako przemocowe, a także wskazujących na penalizację przemocy domowej, organizacja warsztatów i programów podnoszących świadomość oraz lokalnych kampanii informacyjnych, których efektem jest wzrost wrażliwości społecznej na akty przemocy domowej, w tym wobec dzieci i potrzebę reagowania.
7. Organizacja przez jednostki Miasta Lublin licznych wydarzeń i działań środowiskowych, mających charakter lokalnych kampanii społecznych, w ramach których poruszano problematykę przeciwdziałania przemocy domowej.
8. Dobra współpraca z lokalnymi mediami nagłaśniającymi informacje na temat podejmowanych w Mieście Lublin działań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, organizowanych wydarzeń oraz oferowanego wsparcia.

9. Powszechna znajomość miejsc i osób udzielających wsparcia wśród mieszkańców Miasta Lublin, jak też stale wzrastające zaufanie do instytucji realizujących zadania z zakresu przemocy domowej
10. Duża liczba usytuowanych w Lublinie instytucji i organizacji świadczących wsparcie dla osób dotkniętych przemocą oraz bogata oferta specjalistycznych działań pomocowych skierowanych do powyższej grupy świadczeniobiorców. Funkcjonowanie w Lublinie Punktu Interwencyjno-Konsultacyjnego i Całodobowego Telefonu Zaufania prowadzonych przez Centrum Interwencji Kryzysowej.
11. Możliwość zapewnienia osobom doznającym przemocy domowej miejsc całodobowych w ośrodkach wsparcia oraz w ośrodkach interwencji kryzysowej. Osoby doznające przemocy domowej, które ze względu na trudną sytuację życiową zostały zmuszone do opuszczenia dotychczasowego miejsca zamieszkania bądź pobytu mogą skorzystać ze wsparcia instytucjonalnego w Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia dla Osób dotkniętych przemocą lub prowadzonym przez Centrum Interwencji Kryzysowej mieszkaniu interwencyjnym.
12. Systematyczne podnoszenie skuteczności działań interwencyjnych oraz skrócenie czasu realizacji procedury „Niebieskie Karty” poprzez sprawniejszy i szybszy dostęp osób doznających przemocy domowej do pomocy specjalistycznej, a także prowadzenie działań antyprzemocowych w grupach ryzyka, tj. m.in. wśród osób uzależnionych i ich rodzin, osób starszych i niepełnosprawnych, samotnych rodziców.
13. Realizacja na terenie Miasta Lublin projektu „Przyjazne patrole”, mającego na celu zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom doznającym przemocy domowej, jak również w trakcie wydarzeń traumatycznych i interwencji.
14. Bogata oferta działań terapeutycznych i pomocowych dla osób z problemem alkoholowym, współuzależnionych i ich rodzin.
15. Funkcjonujące obecnie, po zmianach legislacyjnych, uregulowania prawne z zakresie ochrony osób doznających przemocy domowej, w tym nowatorskie, zwiększające ochronę osób doznających przemocy uprawnienia Policji, które weszły w życie z dniem 30 listopada 2020 roku na podstawie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw, umożliwiające natychmiastową izolację osób stosujących przemoc domową na okres 14 dni, poprzez wydanie nakazu natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia i zakazu zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia, jak również nowe uprawnienia Policji, które weszły w życie z dniem 15 sierpnia 2023 r. na podstawie ustawy o zmianie ustawy- Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw umożliwiające policjantowi wydanie również na okres 14 dni zakazu zbliżania się do osoby doznającej przemocy domowej na wyrażoną w metrach odległość, zakazu kontaktowania się z osobą doznającą przemocy domowej, zakazu wstępu na teren szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, obiektu sportowego lub miejsca pracy, do których uczęszcza osoba doznającą przemocy domowej i przebywania na tym terenie. Powyższe nowe uprawnienia Policji sprawiają, że osoba doznająca przemocy domowej będzie mogła czuć się bezpieczna nie tylko jak było to w przypadku wydania środka w postaci „Nakazu natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia i zakazu zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia”, wyłącznie w miejscu zamieszkania, ale również poza nim;
16. Działania nakierowane na osoby stosujące przemocy podejmowane w Areszcie Śledczym Lublin, które w dużej mierze polegają na skutecznej izolacji osoby stosującej przemoc od osoby poszkodowanej przestępstwem. Skuteczna izolacja powoduje wzrost poczucia

bezpieczeństwa domowników. W trakcie pobytu w izolacji osoba stosująca przemoc, aby mogła skorzystać z zasady wolnej progresji i np. odbywać karę w mniejszym reżimie lub miała możliwości pracy poza jednostką penitencjarną musi wyrazić zgodę na program oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych. Przepracowanie obszarów problemowych poprawia komunikację i zmniejsza ryzyko wystąpienia zachowań przemocowych wobec domowników po opuszczeniu aresztu. Wychodząc z założenia że osoba stosująca przemoc swoim zachowaniem zagraża i wywołuje poczucie lęku u domowników (rodzice, dzieci, osoby niepełnosprawne, małżonkowie, partnerzy) najskuteczniejsze wydają się działania skierowane wobec osób stosujących przemoc, budujące poczucie sprawczości i siły, a także wsparcie psychologiczne i terapeutyczne dla tych osób;

17. Finansowanie ze środków samorządu Miasta Lublin, w szczególności z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Lublin licznych programów profilaktycznych i edukacyjnych, a także projektów jednostek miejskich i organizacji non profit z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.
18. Realizacja przez Zespół Interdyscyplinarny w Lublinie i MOPR w Lublinie corocznych kampanii i projektów nakierowanych na podniesienie świadomości przedstawicieli oświaty i ochrony zdrowia realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej nt. konieczności podejmowania efektywnej współpracy interdyscyplinarnej, wdrażania procedury „Niebieskie Karty” w przypadku zgłoszenia przemocy, algorytmów postępowania i działań interwencyjnych;
19. Liczne działania na terenie placówek oświatowych i MOPR w Lublinie promujące wychowanie bez przemocy wśród rodziców, kreatywne spędzanie czasu wolnego z dziećmi, integrację międzypokoleniową oraz podnoszące świadomość rodziców w zakresie konsekwencji stosowania przemocy względem osób małoletnich.
20. Stale zwiększająca się w Mieście Lublin oferta miejsc spędzania wolnego czasu dla dzieci z działaniami terapeutycznymi, powstają nowe świetlice socjoterapeutyczne, szkoły otwierają świetlice oferujące pomoc psychologiczną – pedagogiczną, terapię, posiłek, rozwijają się ośrodki kuratorskie, powstało Centrum Pomocy Dzieciom – tworzy się miejska sieć wsparcia dla dzieci;
21. Nowa oferta działań nakierowanych na wszechstronną pomoc cudzoziemcom przebywającym na terenie Lublina, w szczególności utworzenie w centrum miasta Baobabu wspierającego migrantów w aktywizacji społecznej, zawodowej i kulturalnej;
22. Stale rozwijająca się sieć wsparcia osób w wieku senioralnym, programy Senior+, „Lublin Strefa 60+”, Aktywni+ Srebrny Lublin, wciąż powstają nowe projekty dla tej grupy mieszkańców, szczególnie zagrożonej przemocą i wykluczeniem, pojawiają się miejsca rozwijania pasji i bezpiecznego spędzania czasu wolnego;
23. Wieloletnia współpraca przedstawicieli różnych instytucji i organizacji zrzeszonych w Zespole Interdyscyplinarnym, skupiającym obecnie 38 osób, oraz ich osobista znajomość wpływająca na szybkość i sprawność obiegu informacji, doświadczeń i wiedzy, przynosząca pozytywne skutki w zakresie interwencyjności działań, szybkiej i dokładnej diagnozy zagrożeń i wspólnego wypracowania skutecznego planu pomocy, umożliwiające w sytuacjach tego wymagających reagowania różnych służb bez zbędnej biurokracji i zwłoki;
24. Systematyczna współpraca z lokalnymi mediami w zakresie profilaktyki i działań edukacyjnych oraz promowania kampanii i projektów realizowanych w Mieście Lublin w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, nagłaśnianie za pomocą środków masowego przekazu problemu jakim jest przemoc domowa, a co za tym idzie, większa świadomość społeczeństwa i osób doznających przemocy domowej, że zwrócenie się

o pomoc nie powinno nikogo stygmatyzować czy zawstydząć, świadków przemocy domowej tego, że bierność na przemoc w otoczeniu jest przyzwoleniem na krzywdę innego człowieka, osób stosujących przemoc domową o konsekwencjach prawnych ich czynów;

25. Udostępnienie przez jednostki miejskie na plakatach, w Internecie i ulotkach informacji o możliwości uzyskiwania pomocy (szeroka dostępność baz teleadresowych (wykaz podmiotów realizujących zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej oraz informacja o instytucjach realizujących zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej), przekazywanie informatorów do placówek oświatowych, ochrony zdrowia, sądów, prokuratur, Rad Dzielnic;
26. Realizacja na terenie Miasta Lublin nowatorskich i unikatowych w skali kraju działań i projektów, jak działająca przy MOPR grupa samopomocowa dla kobiet doznających przemocy czy „Przyjazne patrole” zapewniające w weekendy bezpieczeństwo i pomoc pedagogiczno – psychologiczną w miejscu zamieszkania dzieciom doznającym przemocy domowej, w szczególności podczas wydarzeń traumatycznych i interwencji Policji;
27. Funkcjonowanie na terenie Miasta Lublin jednostek realizujących bezpłatną specjalistyczną pomoc terapeutyczną dla osób stosujących przemoc domową, w tym programy korekcyjno – edukacyjne oraz psychologiczno – terapeutyczne w warunkach wolnościowych i podczas osadzenia w Areszcie Śledczym. Zwiększona liczba osób stosujących przemoc domową kierowanych na oddziaływania korekcyjno-edukacyjne. Wprowadzone nowelizacją przepisów uprawnienia grup i zespołów pozwalające na zobowiązanie osób stosujących przemoc domową do udziału w oddziaływaniach psychologiczno – terapeutycznych i korekcyjno-edukacyjnych;

Ponadto na podstawie szczegółowej analizy posiadanych danych wskazano na poniższe czynniki, jako utrudniające udzielanie skutecznej pomocy osobom dotkniętym przemocą domową:

1. Brak równomiernego zaangażowania wszystkich uprawnionych instytucji w działania w ramach procedury „Niebieskie Karty”.
2. Sformalizowanie procedury „Niebieskie Karty”, konieczność dokumentowania wszystkich działań, wypełniania licznych druków i formularzy, co generuje dużą ilość czasu poświęcaną na wytworzenie całokształtu dokumentacji sprawy.
3. Obszerność formularza A – „Niebieskiej Karty”, wypełnianego często w trakcie działań interwencyjnych utrudniająca prowadzenie czynności w środowisku. Jednocześnie formularz nie zawiera niezbędnych informacji, jak poprzednie skazania, dozór kuratora czy nadużywanie alkoholu bądź środków psychoaktywnych. Ponadto skumulowanie w jednej komórce tabeli różnych form przemocy nie pozwala na ustalenie do jakich aktów przemocy doszło w rzeczywistości oraz faktycznego zagrożenia.
4. Nieprecyzyjność i niejasność przepisów prawa w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, luki prawne, brak jednoznacznej interpretacji, brak regulacji istotnych kwestii, jasno określonych kompetencji i uprawnień.
5. Brak współpracy ze strony osób doznających, jak też stosujących przemoc domową z członkami grup diagnostyczno - pomocowych w działaniach służących poprawie sytuacji rodziny wynikające najczęściej z poczucia wstydu, niechęci do ingerencji instytucji w życie rodziny, braku wiary w efekty pomocy, jak również uzależnienia finansowego osób doznających przemocy domowej od osób stosujących przemoc.
6. Brak możliwości egzekwowania uczestnictwa osób stosujących przemoc domową w spotkaniach grup diagnostyczno - pomocowych oraz wywiązywania się z podjętych zobowiązań. Skutkuje to niską frekwencją ww. w posiedzeniach grup, jak też niską

- efektywnością realizowanych działań i poczuciem bezkarności w związku z zachowaniami definiowanymi jako przemoc.
7. Mała oferta działań dla osób stosujących przemoc domową, w szczególności terapii indywidualnej nakierowanej na eliminowanie negatywnych wzorców i zachowań agresywnych. Niewielka ilość form wsparcia dla osób stosujących przemoc domową skutkuje przeniesieniem ciężaru i odpowiedzialności za poprawę funkcjonowania wyłącznie na osoby doznające przemocy domowej.
 8. Współistniejące uzależnienie lub współzależnienie osób doznających lub stosujących przemoc domową.
 9. Konieczność godzenia pracy zawodowej i wykonywania innych czynności służbowych z uczestnictwem w spotkaniach Zespołu Interdyscyplinarnego lub grup roboczych/diagnostyczno - pomocowych, w szczególności wśród osób powołanych do grupy ze względu na pełnioną funkcję społeczną - kuratorzy społeczni, członkowie komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, przedstawiciele organizacji pozarządowych.
 10. Praca z osobami doznającymi przemocy jest trudna i wyczerpująca. Wymaga specyficznych szkoleń specjalistycznych i zrozumienia sytuacji osób uwikłanych w przemoc domową. Wyszukanie specjalisty z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej jest kosztowne i długotrwałe, brakuje również systemu wsparcia superwizyjnego dla osób pracujących z osobami uwikłanymi w przemoc. Dostępność szkoleń specjalistycznych dla osób udzielających wsparcia osobom doznającym przemocy jest tym samym ograniczona, możliwa wyłącznie z własnych środków osób szkolonych lub w ramach projektu finansowanego ze środków zewnętrznych.
 11. Znacząca dysproporcja pomiędzy ilością osób korzystających ze wsparcia a instytucji, które pomoc tą świadczą. Tym samym pracownicy podejmujący działania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej Mieście Lublin są bardziej obciążeni pracą i wymagają większego wsparcia w zakresie świadczonych usług. Porównując liczbę osób objętych wsparciem w ramach procedury „Niebieskie Karty” z ilością placówek, które świadczą pomoc osobom doznającym przemocy domowej należy wyciągnąć wniosek, iż obciążenie pracowników jest duże i z każdym rokiem zwiększa się.
 12. Nadmiar obowiązków służbowych koordynatorów grup diagnostyczno - pomocowych i Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego, ograniczający efektywność i dyspozycyjność podejmowania działań, ograniczenia kadrowe w poszczególnych instytucjach powodujące spiętrzenie obowiązków oraz przerzucenie odpowiedzialności za realizację procedury „Niebieskie Karty” na przedstawicieli Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie.
 13. Na powyższe wpływa również systematyczny wzrost liczby wdrażanych nowych procedur „Niebieskie Karty”, z czego prawie połowa jest niezasadna, jednocześnie generując zaangażowanie w sprawę i liczne działania różnych instytucji, zwłaszcza Policji i pomocy społecznej. Brak jest również możliwości prawnych niezwłocznego zakańczania niezasadnych „Niebieskich Kart” z uwagi na sformalizowaną i zbiurokratyzowaną procedurę oraz konieczność podejmowania wskazanych w przepisach działań, ustaleń, a także tworzenia dokumentów i wypełniania druków.
 14. Konieczność wdrażania procedury „Niebieskie Karty” przez uprawnione podmioty podczas każdorazowego zgłoszenia przemocy bądź powzięcia informacji o podejrzeniu przemocy domowej, często bez głębszego rozpoznania sytuacji, na wniosek lub żądanie strony. Powyższe powoduje wykorzystywanie procedury „Niebieskie Karty” do zaszkodzenia drugiej stronie przez osoby będące w konflikcie, w tym majątkowym lub

- okołorozwodowym, a także stanowi kolejną formę „znęcania” osób stosujących przemoc wobec swych ofiar.
15. Brak ciągłości prowadzenia programów korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową, co utrudnia uwzględnienie art. 72 § 1 pkt 6b kk we wnioskach prokuratora o wymiar kary. Niewystarczająca ilość trenerów programów korekcyjno -edukacyjnych i psychologiczno - terapeutycznych w stosunku do prognozowanych skierowań do udziału w programach. Niewystarczająca współpraca pomiędzy organami wymiaru sprawiedliwości, kuratorami i realizatorami programów korekcyjno -edukacyjnych. Dotychczasowy system finansowania programów korekcyjno -edukacyjnych – potrzeba zapewnienia ciągłości finansowania;
 16. Dwie równoległe możliwe do zastosowania procedury (cywilna i karna) pozwalające na osiągnięcie tego samego celu usunięcie z mieszkania osoby stosującą przemoc domową,
 17. Zmiany legislacyjne zawarte w art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej rozszerzające zakres definicji osoby doznającej przemocy domowej o małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej wobec osób, o których mowa w ust. 1 pkt 2. Takie traktowanie definicji osoby doznającej przemocy powoduj znaczny wzrost liczby osób objętych wsparciem grup diagnostyczno – pomocowych, niewspółmierne środki i zaangażowanie sił do udzielania wsparcia osobom nie będącym od siebie zależnymi, nie zamieszkującymi wspólnie i spotykającymi się sporadycznie, ani nawet spokrewnionymi, wiele lat po rozstaniu. Byli małżonkowie czy partnerzy nie zamieszkujący już wspólnie najczęściej nie wymagają szczególnego wsparcia w ochronie ich bezpieczeństwa, często zaś wykorzystują procedurę NK w konflikcie o podział majątku, opiekę nad dziećmi czy wysokość alimentów. Powyższe, w połączeniu z obowiązkiem monitorowania po zakończeniu nawet niezasadnych NK powoduje przeciążenie pracą i konieczność skupiania się na sprawach niepotrzebnych, kosztem działań na rzecz rzeczywistych zagrożeń i prawdziwej przemocy;
 18. Zmiany legislacyjne zawarte w § 21 ust. 1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” obligujące grupę diagnostyczno – pomocową do podejmowania działań monitorujących, o których mowa w art. 9h ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. nawet w sytuacji, gdy nie potwierdzono przemocy domowej. Zainteresowanie licznych służb sytuacją rodziny będącej w konflikcie zaostrza ten konflikt, powoduje intensyfikację działań odwetowych i pozornych zgłoszeń rzekomego krzywdzenia, gdy w praktyce są to działania wzajemne, nakierowane na korzyść danych osób;
 19. Zbyt szeroka i niedoprecyzowana definicja osób mogących zostać objętych procedurą NK ze względu na „pozostawanie obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania”. W praktyce daje to możliwość oskarżenia każdej osoby o stosowanie przemocy domowej, nawet zupełnie obcej, powołując się na subiektywną i odległą w czasie relację uczuciową. Brak jest możliwości weryfikacji tej kwestii przez grupę diagnostyczno – pomocową, wystarczy subiektywne odczucie osoby zgłaszającej przemoc;
 20. Zbiurokratyzowana procedura „Niebieskie Karty”, w szczególności formularz „Niebieska Karta – A”, zawierający informacje nieprzydatne z punktu widzenia osób realizujących procedurę, a następnie konieczność powtarzania tych samych informacji w różnych formularzach na dalszym etapie procedury „Niebieskie Karty”;

21. Istotne dysproporcje związane z wdrażaniem i prowadzeniem procedury NK, co skutkuje obciążeniem przede wszystkim pracowników systemu pomocy społecznej oraz funkcjonariuszy Policji;
22. Wprowadzenie nowymi przepisami licznej dokumentacji i wymiany pism między zespołem interdyscyplinarnym a grupą diagnostyczno - pomocową, sformalizowanie procedury, drastyczny nacisk na dokumentację, co ogranicza czasowe możliwości realizacji działań w terenie, pracy z człowiekiem, na rzecz wytwarzania coraz to nowszych dokumentów i rejestrowania ich w licznych segregatorach. Praktyka wskazuje, że ten sam dokument tworzy osoba pisząca w imieniu grupy do zespołu, a następnie odpowiadająca „sama sobie” w imieniu zespołu. Nastąpił tym samym drastyczny wzrost liczby pism, wniosków i dokumentacji, z których większość będzie sporządzana przez te same osoby, ale w imieniu innych podmiotów (zespół/grupa). Powyższe uniemożliwia realizację faktycznych działań pomocowych i interwencyjnych z rodziną lub znacznie je opóźnia. Nowe zmiany prawa zbiurokratyzowały do poziomu dotychczas niewyobrażalnego procedurę NK, której istotą powinna być interwencyjność i ratowanie życia i zdrowia;
23. Obowiązek powiadomienia osoby stosującej przemoc o wszczęciu procedury nie później niż w terminie 3 dni roboczych od dnia otrzymania formularza „Niebieska Karta – A” od zespołu interdyscyplinarnego. Praktyka wskazuje, że powiadomienie o wszczęciu procedury w tak krótkim terminie wiąże się w niektórych przypadkach z narażeniem osoby doznającej przemocy na niebezpieczeństwo i działaniami odwetowymi ze strony osoby stosującej przemoc. Bywa tak, że osoba stosująca przemoc dowiaduje się szybciej o wszczęciu procedury niż osoba doznająca przemocy lub zanim uda się funkcjonariuszowi Policji czy pracownikowi socjalnemu wejść w środowisko i przeprowadzić rozmowę profilaktyczną – ostrzegawczą informując o konsekwencjach stosowania przemocy, wcześniej niż odbędzie się spotkanie grupy przewidziane w ciągu 5 dni roboczych od wpływu NK. Zapewnienie bezpieczeństwa osoby doznającej przemocy powinno być w procedurze NK priorytetem. Dopiero w dalszej kolejności spełnić należy obowiązek poinformowania osoby stosującej przemoc o podejmowanych wobec niej czynnościach i to grupa diagnostyczno – pomocowa posiada najlepszą wiedzę, kiedy należy to uczynić;
24. Obowiązkowe działania monitorujące przez 9 miesięcy po zakończeniu nawet bezzasadnych „Niebieskich Kart”. Należałoby je podejmować, gdy są one uzasadnione, a wiedzę o tym ma tylko grupa, która daną sprawę prowadziła. Są sytuacje np. śmierci osoby doznającej przemocy/stosującej przemoc, wyjazdu którejś ze stron na stałe za granicę, przebywania w areszcie/zakładzie karnym przez wiele lat. Duża część wszczynanych „Niebieskich Kart” jest niezasadna, po zdiagnozowaniu sytuacji rodziny stwierdza się konflikt, czy pomówienie o przemoc. Na mocy obecnych przepisów nadal istnieje obowiązek monitorowania takich rodzin przez 9 miesięcy, co pochłania niepotrzebnie czas i środki. Wydaje się to bezpodstawne. Tym samym to grupa diagnostyczno - pomocowa, znając sytuację rodziny, powinna stwierdzić, czy monitorowanie jest zasadne i ma swoje podstawy. I dopiero wtedy je podejmować.
25. Brak równomiernego dostępu do szkoleń i superwizji specjalistów realizujących procedurę „Niebieskie Karty” z dużych miast i wsi, na niekorzyść dużych jednostek, zatrudniających większą liczbę pracowników. Przy większości szkoleń czy superwizji premiiowane przy rekrutacji są małe gminy, co w efekcie skutkuje tym, że ten sam pracownik małej jednostki uczestniczy w kilku szkoleniach rocznie, zaś specjalista z dużego miasta nie ma możliwości bezpłatnego szkolenia ani razu w ciągu roku czy nawet kilku lat. Praktyka wskazuje, że w mniejszych jednostkach w skali roku realizowanych jest kilka procedur NK, a w Mieście Lublin jest ich co roku ok. 1000

- i w przeliczeniu na 1 pracownika socjalnego przekracza 80-100 procedur rocznie. A zdarza się, że taki pracownik przez kilka lat nie posiada dostępu do szkoleń czy superwizji organizowanych np. przez samorząd województwa;
26. Funkcjonujące w lokalnym środowisku negatywne stereotypy dotyczące zjawiska przemocy, religia, pochodzenie, wykształcenie stanowią barierę przy zgłaszaniu problemu. Nierówność w traktowaniu płci – obecny w dalszym ciągu problem dyskryminacji kobiet. Brak reakcji na przemoc ze strony środowiska lokalnego wynikający z niechęci do wtrącania się do życia innych, obojętność społeczna. Społeczna akceptacja wobec aktów przemocy domowej. Kobiety bez źródła dochodu boją się zgłosić problem, ponieważ utracą jedynego żywiciela rodziny. Nadal istnieją silne przekonania i stereotypy o zatrzymywaniu spraw rodzinnych w „czterech ścianach”, niewielki obszar i brak anonimowości powodują wstyd przed ujawnieniem problemów związanych z przemocą. Utożsamianie przemocy wyłącznie ze środowiskiem „patologicznym”. Społeczne przyzwolenie na spożywanie alkoholu - duża liczba osób stosujących przemoc nadużywa alkoholu. Małe zainteresowanie szkoleniami i innymi formami informacji i edukacji, spotkania i pogadanki o tematyce przemocy nie cieszą się zainteresowaniem społeczności lokalnej. Przeświadczenie, że zainteresowanie tematyką przemocy (np. u rodziców dzieci szkolnych) świadczy o występujących problemach w rodzinie. Osoby z problemem przemocy nie chcą być kojarzone jako klienci poradni psychologicznych. Brak wiary w możliwość zmiany swojej sytuacji, niechęć do uzewnętrzniania swoich problemów u osób doznających przemocy, niechęć do zmiany u osób stosujących przemoc, negacja problemu przez osoby stosujące przemoc. Syndrom wyuczonej bezradności osób doznających przemocy, syndrom sztokholmski, wycofywanie się z prowadzonych działań przez osoby doznające przemocy domowej, brak świadomości problemu osób stosujących przemoc domową oraz brak świadomości uzależnienia od alkoholu czy narkotyków;
 27. Duży wzrost liczby obcokrajowców objętych procedurami „Niebieskie Karty”, dotyczący najczęściej stosowania przemocy wobec dzieci, drastycznych zaniedbań, opieki pod wpływem alkoholu. Trudności we współpracy wynikające z różnic kulturowych oraz bariery językowej. Brak działań naprawczych ze strony osób stosujących przemoc narodowości ukraińskiej, mimo bogatej oferty pomocy. Usprawiedliwianie negatywnych zachowań problemami związanymi np. z konfliktem zbrojnym, w szczególności przez sądy czy organy ścigania, dawanie wciąż kolejnych szans, co skutkuje umocnieniem poczucia bezkarności. Przypadki kilkukrotnego interwencyjnego zabezpieczenia tego samego dziecka z powodu przemocy ze strony matki, a następnego dnia, decyzją sądu, dziecko wraca pod jej opiekę a postępowanie karne jest umarzone;
 28. Brak wolnych miejsc w interwencyjnych placówkach opiekuńczo – wychowawczych i rodzinach zastępczych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego, co skutkuje brakiem możliwości interwencyjnego zabezpieczenia dziecka w sytuacji przemocy;
 29. Długi czas oczekiwania na termin terapii odwykowej, dla współuzależnionych, rodzinnej lub skierowanej do osób stosujących przemoc. Brak dostępu do psychiatrów i psychologów dziecięcych przy jednoczesnym wzroście liczby problemów natury psychicznej u małych dzieci i nastolatków, w tym myśli suicydalnych oraz aktów autodestrukcji i samookaleczeń. Większość oferowanych działań terapeutycznych dotyczy pomocy krótkoterminowej, interwencyjnej;
 30. Przedłużające się terminy rozstrzygnięcia spraw sądowych, w szczególności rodzinnych i opiekuńczych, wielomiesięczne terminy oczekiwania na wyznaczenie rozprawy sądowej czy badania w OZSS;

31. Coraz dłuższy okres oczekiwania na umieszczenie osoby doznającej przemocy, wymagającej wsparcia całodobowego, w domu pomocy społecznej, brak dostępności miejsc interwencyjnych w DPS;
32. Wykorzystywanie dokumentacji zgromadzonej w ramach procedury „Niebieskie Karty” na potrzeby prowadzonych w sądach postępowań cywilnych, w tym majątkowych lub rozwodowych i o opiekę nad dziećmi. Związane z powyższym jest również prawo stron do wglądu w dokumentację „Niebieskich Kart” przekazywaną na zlecenie sądów cywilnych, tym samym dostęp do informacji i danych szczególnie wrażliwych, a nawet zagrażających bezpieczeństwu ofiary przemocy lub jej świadków, jak np. obecne miejsce zamieszkania ww. osób. Postępowanie cywilne, w odróżnieniu od karnego nie przewiduje możliwości wyłączenia jakichkolwiek dokumentów z akt przekazywanych stronom do wglądu.

W wyniku dokonanej analizy danych sprawozdawczych oraz przeprowadzonej diagnozy zjawiska przemocy domowej w Mieście Lublin opracowano następujące rekomendacje dotyczące dalszej realizacji działań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej:

- kontynuacja podejmowanych przez samorząd Miasta Lublin i Zespół Interdyscyplinarny we współpracy z organizacjami pozarządowymi działań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej;
- skupienie się na grupach ryzyka, tj. osobach uzależnionych i ich rodzinach oraz osobach po odbyciu kary pozbawienia wolności;
- kontynuacja działań profilaktycznych w placówkach edukacyjnych, skierowanych do młodzieży, dorosłych oraz młodych rodziców;
- dalsza realizacja działań ukierunkowanych na przeciwdziałanie przemocy stosowanej wobec seniorów i rozwoju oferty nakierowanej na tą grupę mieszkańców,
- realizacja działań mających na celu zwiększenie wykrywalności przemocy domowej i zgłaszania jej przypadków przez środowisko lokalne;
- realizacja projektów edukacyjnych nakierowanych na zwiększanie świadomości wśród rodziców dzieci szkolnych nt. negatywnych konsekwencji stosowania przemocy wobec dzieci oraz stosowania przemocy w procesie wychowawczym;
- niwelowanie stereotypów dotyczących przemocy domowej oraz upowszechnianie informacji o miejscach, gdzie udzielana jest bezpłatna pomoc specjalistyczna dla osób dotkniętych przemocą domową poprzez nagłaśnianie tych kwestii w lokalnych mediach oraz podczas realizacji kampanii lokalnych i wydarzeń środowiskowych;
- organizacja szkoleń specjalistycznych z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej dla pracowników służb pierwszego kontaktu i podmiotów zobowiązanych do reagowania na przemoc oraz dla pracowników służb świadczących profesjonalną pomoc osobom dotkniętym przemocą, uwzględniające specyficzne potrzeby specjalistów;
- dalsze finansowanie ze środków samorządu, w szczególności z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Lublin licznych programów profilaktycznych i edukacyjnych, a także projektów jednostek miejskich i organizacji non profit z zakresu przeciwdziałania przemocy;
- promowanie i nagradzanie wysokiej profesjonalizacji, osiąganey często we własnych zakresie i z własnych środków, wśród osób udzielających wsparcia rodzinom uwikłanym w problem przemocy, stale szkolącej się, doświadczonej kadry specjalistów;
- dalsza realizacja przez samorząd Miasta Lublin, Zespół Interdyscyplinarny i MOPR kampanii i projektów nakierowanych na podniesienie świadomości przedstawicieli

- oświaty i ochrony zdrowia realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej nt. konieczności podejmowania efektywnej współpracy interdyscyplinarnej, wdrażania procedury „Niebieskie Karty” w przypadku zgłoszenia przemocy, algorytmów postępowania i działań interwencyjnych;
- kontynuacja działań na terenie placówek oświatowych i MOPR promujących wychowanie bez przemocy wśród rodziców, kreatywne spędzanie czasu wolnego z dziećmi, integrację międzypokoleniową oraz podnoszące świadomość rodziców w zakresie konsekwencji stosowania przemocy względem osób małoletnich.
 - kontynuacja działań w zakresie przeciwdziałania przemocy fizycznej;
 - kontynuacja działań profilaktycznych, w tym informacyjno – edukacyjnych dla młodzieży, dorosłych oraz młodych rodziców;
 - dalsza realizacja działań ukierunkowanych na przeciwdziałanie przemocy stosowanej wobec seniorów;
 - realizacja działań mających na celu zwiększenie wykrywalności przemocy seksualnej;
 - kontynuacja działań dotyczących profilaktyki przemocy w ramach programów wychowawczo – profilaktycznych w placówkach oświatowych;
 - realizacja działań antyprzemocowych w zakresie przeciwdziałania przemocy ekonomicznej z uwzględnieniem specyfiki dzielnic Lublina;
 - dalsze prowadzenie warsztatów umiejętności wychowawczych dla rodziców;
 - działania nakierowane na zwiększanie świadomości rodziców nt. negatywnych konsekwencji stosowania przemocy wobec dzieci oraz stosowania przemocy w procesie wychowawczym;
 - upowszechnianie wiedzy na temat problemu przemocy domowej wśród osób dorosłych;
 - dalsze upowszechnianie informacji o konkretnych miejscach, gdzie udzielana jest pomoc dla osób dotkniętych przemocą domową;
 - systematyczne szkolenia pracowników służb pierwszego kontaktu - dostarczanie wiedzy na temat zjawiska i uczenie umiejętności diagnozowania przemocy;
 - specjalistyczne szkolenia dla pracowników służb świadczących profesjonalną pomoc osobom dotkniętym przemocą, uwzględniające specyficzne potrzeby specjalistów;
 - dystrybucja materiałów informacyjno – edukacyjnych dla poszczególnych służb zajmujących się zjawiskiem przemocy domowej;
 - zabezpieczenie środków finansowych na działalność oraz obsługę administracyjną Zespołu Interdyscyplinarnego;
 - dalsza realizacja przez Komendę Miejską Policji, MOPR i CIK projektu „Przyjazne patrole”, celem zwiększenia poziomu bezpieczeństwa osób małoletnich;
 - propagowanie informacji na temat działalności Zespołu Interdyscyplinarnego oraz przeciwdziałania przemocy domowej w środkach masowego przekazu.

Ponadto w związku z przeprowadzoną diagnozą w obszarze problematyki przemocy domowej w Lublinie oraz biorąc pod uwagę stan zasobów ludzkich i instytucjonalnych, stwierdzono, iż w sferze przeciwdziałania przemocy domowej występują następujące potrzeby priorytetowe, które należy wziąć pod uwagę w założeniach Programu.

1. Prowadzenie systemu informacji i edukacji w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej w celu zwiększenia świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy domowej, poprzez: kampanie społeczne, działania profilaktyczne, edukacyjne, propagowanie właściwych postaw wolnych od przemocy, szczególnie u rodziców.
2. Zintensyfikowanie działań ochronnych wobec osób krzywdzonych, a szczególnie zwiększenie możliwości ochrony przed przemocą osób starszych i niepełnosprawnych.

3. Zwiększenie oferty skierowanej dla osób stosujących przemoc, poprzez prowadzenie stałego systemu działań korekcyjnych i terapeutycznych oraz ścisłą współpracę organów ścigania i sprawiedliwości.
4. Zwiększenie skuteczności stosowania oddziaływań prawnych w zakresie natychmiastowego odizolowania osób stosujących przemoc od osób krzywdzonych i zakazu zbliżania.
5. Stałe podnoszenie kompetencji osób podejmujących działania w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.
6. Stałe rozwijanie sieci instytucji i organizacji pozarządowych zajmujących się bezpośrednio przeciwdziałaniem przemocy domowej oraz doskonalenie ich zasobów kadrowych i lokalowych.
7. Doskonalenie systemu współpracy i koordynacji pomiędzy podmiotami działającymi na rzecz rodzin dotkniętych przemocą domową.

IV. ZAŁOŻENIA PROGRAMOWE

Program jest dokumentem opracowanym przez członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Lublinie oraz przedstawicieli instytucji wchodzących w skład Zespołu, na podstawie wytycznych Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024–2030. Głównym założeniem jest kompleksowość i interdyscyplinarność działań ujętych w ramy sprawnie funkcjonującego systemu ukierunkowanego na wsparcie i ochronę osób doznających przemocy, edukację i pomoc w korygowaniu zachowań osób stosujących przemoc, edukację kadr instytucji zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy domowej oraz szeroko ujętą edukację społeczeństwa.

Przemoc domową należy rozpatrywać z wielu perspektyw w szczególności psychologicznej, prawnej, ekonomicznej, społecznej i moralnej. Z tego względu przeciwdziałanie przemocy domowej wymaga wieloaspektowego, a przede wszystkim systemowego podejścia, z zaangażowaniem wszystkich podmiotów zajmujących się bezpośrednio czy też pośrednio tą kwestią. Żadna pojedyncza instytucja nie jest w stanie skutecznie rozwiązywać problemu przemocy domowej.

1.1. Kierunki działań

W celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej w Lublinie, realizacji zadań ustawowych, Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy domowej oraz celów wskazanych w niniejszym Programie określono główne kierunki działań oraz sprecyzowano grupy odbiorców, do których są one kierowane. Każde z działań przypisane jest konkretnym podmiotom działającym na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, odpowiedzialnym za ich realizację oraz określone zostały wskaźniki monitorowania. Główne kierunki działań to:

- I. Profilaktyka i edukacja społeczna w zakresie zjawiska przemocy domowej – obszar kierowany do społeczeństwa lokalnego, w tym osób i rodzin zagrożonych zjawiskiem przemocy domowej.
- II. Ochrona i pomoc osobom doznającym przemocy domowej – obszar skierowany do osób dotkniętych przemocą domową.

- III. Oddziaływania wobec osób stosujących przemoc domową – obszar kierowany do osób stosujących przemoc domową.
- IV. Podnoszenie kompetencji przedstawicieli podmiotów zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy domowej i zacieśnianie współpracy pomiędzy nimi – obszar kierowany do przedstawicieli instytucji realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

V. CELE PROGRAMU

Cel główny:

Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej na terenie Lublina

Cele szczegółowe:

- I. **Wzrost oddziaływań profilaktycznych i edukacja społeczna w zakresie zjawiska przemocy domowej w Lublinie.**
- II. **Zintensyfikowanie działań w zakresie ochrony i udzielania pomocy osobom doznającym przemocy domowej.**
- III. **Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową.**
- IV. **Podnoszenie poziomu kompetencji przedstawicieli podmiotów zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy domowej oraz zacieśnienie współpracy pomiędzy nimi.**

VI. ZADANIA DO REALIZACJI

Cel. I. Wzrost oddziaływań profilaktycznych i edukacja społeczna w zakresie zjawiska przemocy domowej w Lublinie.

Zadanie 1

Prowadzenie statystyk i analiz dotyczących zjawiska przemocy domowej w Lublinie

Działania:

1. Prowadzenie statystyk w zakresie zjawiska przemocy przez wszystkie instytucje zgodnie z wymaganiami resortowymi oraz w sposób wynikający z Programu.
2. Sporządzanie sprawozdań z działań w środowiskach dotkniętych problemem przemocy domowej.

Realizatorzy:

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie, w tym Sekcja ds. przeciwdziałania przemocy domowej
Zespół Interdyscyplinarny w Lublinie

Wskaźniki:

- liczba sporządzonych diagnoz, raportów i sprawozdań dotyczących zjawiska przemocy,
- liczba podmiotów składających sprawozdanie z Programu do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego w Lublinie,
- liczba corocznych raportów i analiz czynników sprzyjających i utrudniających skuteczną pomoc osobom dotkniętym przemocą domową.

Zadanie 2. Diagnozowanie i monitorowanie zjawiska przemocy domowej na terenie Miasta Lublin

Działania:

1. Analiza danych statystycznych zgromadzonych w ramach procedury „Niebieskie Karty”.
2. Diagnozowanie skali zjawiska i monitorowanie zmian przez Zespół Interdyscyplinarny na podstawie danych pozyskanych z instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.

Realizatorzy:

Zespół Interdyscyplinarny w Lublinie
Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie, w tym Sekcja ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie
Wydział Zdrowia i Profilaktyki Urzędu Miasta Lublin
Wydział Oświaty i Wychowania Urzędu Miasta Lublin
Centrum Interwencji Kryzysowej w Lublinie
Wydział Prewencji Komendy Miejskiej Policji w Lublinie
Komisariaty I – VII Policji w Lublinie
Sądy Rejonowe w Lublinie, w tym Zespoły Kuratorskiej Służby Sądowej
Prokuratura Rejonowa, Prokuratura Rejonowa Lublin - Północ oraz Prokuratura Rejonowa Lublin - Południe w Lublinie
Straż Miejska Miasta Lublin
Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lublinie
Placówki oświatowe, w tym poradnie psychologiczno-pedagogiczne
Organizacje pozarządowe

Wskaźniki:

- liczba wszczętych i zakończonych procedur „Niebieskie Karty”,
- liczba sporządzonych formularzy „Niebieskich Kart – A” przez przedstawicieli poszczególnych podmiotów wszczynających procedurę,
- liczba kontynuowanych w danym roku procedur „Niebieskie Karty” wszczętych w latach poprzedzających rok sprawozdawczy,
- liczba wypełnionych formularzy „NK - A” dokumentujących kolejne zdarzenia stosowania przemocy w sprawach toczących się procedur „Niebieskie Karty”,
- liczba osób i rodzin objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”, w tym ze względu na problem przemocy: psychicznej, fizycznej, seksualnej, ekonomicznej, w formie zaniedbań i cyberprzemocy,
- liczba zgłoszeń o podejrzeniu przemocy przekazanych do Zespołu Interdyscyplinarnego,
- liczba osób doznających przemocy domowej, objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”,
- liczba osób stosujących przemoc domową, objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”,
- liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” z uwagi na ustanie przemocy domowej,
- liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” z uwagi na brak zasadności podejmowania działań,

- liczba osób i rodzin, wobec których podjęto działania monitorujące po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”,
- liczba przypadków śmiertelnych, których główną przyczyną było stosowanie przemocy domowej.

Zadanie 3

Edukacja społeczna, profilaktyka i promocja działań na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.

Działania:

1. Organizacja i udział w kampaniach społecznych, które obalają stereotypy na temat przemocy domowej, usprawiedliwiające jej stosowanie, opisują mechanizmy przemocy domowej oraz jednoznacznie wskazują na ich społeczną szkodliwość i społeczno-kulturowe uwarunkowania, promują metody wychowawcze bez użycia przemocy i informują o zakazie stosowania kar cielesnych wobec małoletnich przez osoby wykonujące władzę rodzicielską oraz sprawujące opiekę lub pieczę, promują działania służące przeciwdziałaniu przemocy domowej, w tym ochronę i pomoc dla osób doznających przemocy, oraz interwencję wobec osób stosujących przemoc domową.
2. Organizacja i udział w festynach środowiskowych i imprezach profilaktycznych z zakresu profilaktyki i promocji działań na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.
3. Promowanie treści profilaktycznych nt. zjawiska przemocy domowej w środkach masowego przekazu, w tym w prasie katolickiej.
4. Realizacja programów profilaktycznych, treningów zastępowania agresji, prelekcji dla dzieci, młodzieży i dorosłych.
5. Prowadzenie poradnictwa, w szczególności przez działania edukacyjne służące wzmocnieniu funkcji opiekuńczych i wychowawczych, alternatywnych wobec stosowania przemocy, jak również dotyczące wzrostu kompetencji rodziców i opiekunów w środowisku zagrożonym przemocą domową, a także w odniesieniu do grup ryzyka, np. małoletnich w ciąży
6. Opracowywanie i dystrybucja materiałów informacyjno-edukacyjnych.
7. Promowanie wartości rodzinnych i wychowania bez przemocy poprzez różne formy psychoedukacyjne dla rodziców.
8. Współpraca z kościołami i związkami wyznaniowymi na terenie Miasta Lublin w zakresie edukacji i profilaktyki dot. przemocy domowej w celu wprowadzenia elementów informacji i edukacji na temat zjawiska przemocy domowej w ramach działania poradni prowadzonych przez kościoły lub związki wyznaniowe lub do programów nauk przedmażeńskich.
9. Współpraca z organizacjami pozarządowymi, w celu wprowadzenia elementów edukacji na temat zjawiska przemocy domowej w ramach działania projektów prowadzonych przez organizacje pozarządowe.

Realizatorzy:

Zespół Interdyscyplinarny w Lublinie
Wydział Zdrowia i Profilaktyki Urzędu Miasta Lublin
Wydział Oświaty i Wychowania Urzędu Miasta Lublin
Centrum Interwencji Kryzysowej w Lublinie
Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie

Wydział Prewencji Komendy Miejskiej Policji w Lublinie,
Komisariaty I – VII Policji w Lublinie
Sądy Rejonowe w Lublinie
Straż Miejska Miasta Lublin
Placówki oświatowe, w tym poradnie psychologiczno-pedagogiczne
Placówki ochrony zdrowia,
Organizacje pozarządowe

Wskaźniki:

- liczba lokalnych kampanii społecznych,
- liczba festynów środowiskowych i imprez profilaktycznych,
- liczba programów i działań profilaktycznych oraz osób w nich uczestniczących,
- liczba podmiotów pozarządowych, którym zlecono realizację działań w ramach projektów współfinansowanych przez samorząd Miasta Lublin, liczba uczestników i liczba osób, którym udzielono informacji dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej,
- liczba informacji medialnych,
- liczba programów profilaktycznych, treningów zastępowania agresji, prelekcji oraz osób w nich uczestniczących,
- liczba opracowanych materiałów i dystrybuowanych ulotek,
- liczba zajęć psychoedukacyjnych dla rodziców, liczba osób w nich uczestniczących,
- liczba podjętych inicjatyw dot. współpracy z kościołami i związkami wyznaniowymi,
- liczba osób, którym w ramach działania poradni prowadzonych przez kościoły lub związki wyznaniowe lub w ramach nauk przedmażeńskich udzielono informacji dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej.

Cel II. Zintensyfikowanie działań w zakresie ochrony i udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą domową.

Zadanie 1. Udzielanie profesjonalnej pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą i świadkom przemocy;

Działania:

1. Poradnictwo medyczne, psychologiczne, pedagogiczne, rodzinne, prawne, socjalne, doradztwo zawodowe.
2. Wsparcie materialne.
3. Praca socjalna.
4. Interwencja kryzysowa.
5. Całodobowy telefon zaufania w Centrum Interwencji Kryzysowej.
6. Realizacja procedury „Niebieskie Karty”.
7. Praca psychologiczna i terapeutyczna z dorosłymi, młodzieżą i dziećmi: terapia indywidualna i grupowa (różnych grup wiekowych), grupy psychoedukacyjne z elementami psychoterapii, grupy wsparcia, grupy samopomocowe, formy warsztatowe: praca nad relacjami w rodzinie z przemocą, umiejętnościami interpersonalnymi i społecznymi; warsztaty dla rodzin.

Realizatorzy:

Zespół Interdyscyplinarny w Lublinie
Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie, w tym Specjalistyczna Poradnia dla Rodzin, Sekcja ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz Sekcje Pracy Socjalnej

Wydział Prewencji Komendy Miejskiej Policji w Lublinie
Komisariaty I – VII Policji w Lublinie
Centrum Interwencji Kryzysowej w Lublinie
Sądy Rejonowe w Lublinie, w tym Zespoły Kuratorskiej Służby Sądowej
Wydział Zdrowia i Profilaktyki Urzędu Miasta Lublin
Wydział Oświaty i Wychowania Urzędu Miasta Lublin
Wydział Spraw Mieszkaniowych Urzędu Miasta Lublin
Ośrodek Leczenia Uzależnień w Lublinie
Organizacje pozarządowe

Wskaźniki:

- liczba porad udzielonych osobom dotkniętym przemocą,
- liczba osób objętych interwencją kryzysową, poradnictwem i wsparciem, w tym liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, medycznego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego w danej instytucji,
- liczba podmiotów prowadzących grupy wsparcia, psychoedukacyjne oraz terapeutyczne,
- liczba opracowanych i zrealizowanych programów terapeutycznych dla osób dotkniętych przemocą domową,
- liczba osób uczestniczących w programach terapeutycznych osób dotkniętych przemocą domową,
- liczba osób, które uczestniczyły w terapii indywidualnej psychologicznej (terapeutycznej),
- liczba grup terapeutycznych,
- liczba osób, które ukończyły programy terapeutyczne,
- liczba grup wsparcia, samopomocowych,
- liczba osób uczestniczących w grupach wsparcia, samopomocowych,
- liczba lokalnych linii telefonicznych dla osób doznających przemocy domowej,
- liczba przeprowadzonych rozmów i interwencji,
- liczba przyjętych i funkcjonujących uchwał umożliwiających przyznanie lokali socjalnych w pierwszej kolejności osobom dotkniętym przemocą domową,
- liczba lokali socjalnych przyznanych osobom doznającym przemocy domowej w pierwszej kolejności.

Zadanie 2. Udzielanie pomocy i wsparcia osobom lub rodzinom dotkniętym przemocą, zmuszonym do opuszczenia dotychczasowego miejsca zamieszkania bądź pobytu;

Działania:

1. Udzielanie bezpiecznego schronienia osobom dorosłym lub rodzinom dotkniętym przemocą.
2. Udzielanie bezpiecznego schronienia dzieciom doznającym przemocy (rodziny zastępcze pełniące zadania pogotowia rodzinnego, placówki opiekuńczo-wychowawcze typu interwencyjnego, miejsca hostelowe).
3. Kompleksowa pomoc specjalistyczna osobom dotkniętym przemocą.

Realizatorzy:

Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej
Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie
Centrum Interwencji Kryzysowej w Lublinie

Organizacje pozarządowe oraz inne podmioty

Wskaźniki:

- liczba podmiotów świadczących pomoc w postaci schronienia,
- liczba miejsc w instytucjach świadczących pomoc w postaci schronienia,
- liczba osób dorosłych lub rodzin, którym udzielono bezpiecznego schronienia,
- liczba dzieci, którym udzielono bezpiecznego schronienia,
- liczba osób dotkniętych przemocą domową, które skorzystały z pomocy w formie schronienia,
- liczba osób dotkniętych przemocą domową, które skorzystały ze wsparcia specjalistycznego w ośrodkach udzielających pomocy w formie schronienia,
- liczba osób monitorowanych po opuszczeniu specjalistycznych ośrodków wsparcia dla osób doznających przemocy domowej, w tym osób u których przemoc domowa ustała.

Zadanie 3. Wzmacnianie ochrony osób dotkniętych przemocą domową, także w toku postępowania karnego

Działanie:

1. Wykorzystywanie przyjaznych pokoi przesłuchań do czynności procesowych.
2. Projekt „Przyjazne patrole”.

Realizatorzy:

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie
Wydział Prewencji Komendy Miejskiej Policji w Lublinie
Komisariaty I – VII Policji w Lublinie
Sądy Rejonowe w Lublinie
Prokuratura Rejonowa, Prokuratura Rejonowa Lublin - Północ oraz Prokuratura Rejonowa Lublin - Południe w Lublinie
Centrum Interwencji Kryzysowej w Lublinie

Wskaźniki:

- liczba przyjaznych pokoi przesłuchań,
- liczba dzieci przesłuchanych w przyjaznych pokojach,
- liczba Przyjaznych Patroli,
- liczba środowisk odwiedzonych przez Przyjazne Patrole,
- liczba rodzin zastanych w miejscu zamieszkania przez Przyjazne Patrole,
- liczba interwencji zleconych dla Przyjaznych Patroli,
- liczba interwencji zakończonych przewiezieniem dziecka w bezpieczne miejsce.

Zadanie 4. Zapewnienie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r o przeciwdziałaniu przemocy domowej

Realizator:

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie
Sądy Rejonowe w Lublinie

Wskaźniki:

- liczba dzieci, które zostały zabezpieczone poza środowiskiem rodzinnym przez pracownika socjalnego w razie zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą domową, z podziałem na dziewczynki i chłopców,

- w tym: liczba dzieci umieszczonych u innej, niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rozumieniu art. 115 § 11 Kk, liczba dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej, liczba dzieci umieszczonych w placówce opiekuńczo-wychowawczej,
- liczba zażaleń do sądu opiekuńczego na udzielenie ochrony dziecku, o których mowa w art. 12a,
- liczba stwierdzonej przez sąd bezzasadności, nielegalności lub nieprawidłowości udzielenia ochrony dziecku,
- liczba zawiadomień o stwierdzeniu przez sąd bezzasadności, nielegalności lub nieprawidłowości udzielenia ochrony dziecku, przełożonych osób, które dokonały zabezpieczenia dziecka poza środowiskiem rodzinnym.

Zadanie 5. Utworzenie i funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych

Realizator:

Zespół Interdyscyplinarny w Lublinie
Wydział Zdrowia i Profilaktyki Urzędu Miasta Lublin
Wydział Oświaty i Wychowania Urzędu Miasta Lublin
Centrum Interwencji Kryzysowej w Lublinie
Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie
Wydział Prewencji Komendy Miejskiej Policji w Lublinie,
Komisariaty I – VII Policji w Lublinie
Sądy Rejonowe w Lublinie
Prokuratura Okręgowa w Lublinie
Straż Miejska Miasta Lublin
Placówki oświatowe, w tym poradnie psychologiczno-pedagogiczne
Placówki ochrony zdrowia,
Organizacje pozarządowe

Wskaźniki:

- liczba spotkań zespołu interdyscyplinarnego,
- liczba utworzonych w danym roku grup diagnostyczno-pomocowych,
- liczba funkcjonujących w danym roku grup diagnostyczno-pomocowych,
- liczba funkcjonujących w danym roku grup diagnostyczno-pomocowych w rozszerzonym składzie,
- liczba uchwał Zespołu Interdyscyplinarnego w sprawie powołania, poszerzenia i zmiany składu grup diagnostyczno - pomocowych,
- liczba posiedzeń grup diagnostyczno-pomocowych,
- liczba osób dotkniętych przemocą uczestniczących w posiedzeniach grup diagnostyczno - pomocowych,
- liczba osób stosujących przemoc domową uczestniczących w posiedzeniach grup diagnostyczno – pomocowych,
- liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta – D” i „Niebieska Karta – C”,
- liczba przypadków poszczególnych rodzajów przemocy.

Cel III. Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową.

Zadanie 1. Zapewnienie skutecznych oddziaływań skierowanych do osób stosujących przemoc domową, w tym korekcyjno-edukacyjnych, interwencyjnych i terapeutycznych

Działania:

1. Interweniowanie oraz reagowanie właściwych służb na stosowanie przemocy domowej.
2. Realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno – terapeutycznych dla osób dorosłych stosujących przemoc domową.
3. Realizowanie programów wspierających dla osób stosujących przemoc domową zmierzających do utrwalenia i wzmocnienia zmian zapoczątkowanych oddziaływaniami korekcyjno-edukacyjnymi lub psychologiczno-terapeutycznymi.
4. Prowadzenie oddziaływań terapeutycznych w szczególności terapii i psychoterapii dla osób stosujących przemoc domową, zmierzających do zmiany wzorców zachowań.
5. Podejmowanie działań wobec osób podejrzanych o stosowanie przemocy domowej w ramach procedury Niebieskie Karty.
6. Prowadzenie edukacji i terapii dla nieletnich.
7. Przesyłanie prezesom sądów rejonowych, prokuratorom rejonowym, Komendantowi Miejskiemu Policji, komendantom oddziałów Żandarmerii Wojskowej informatorów zawierających aktualne bazy realizujących działania adresowane do osób stosujących przemoc domową.
8. Współdziałanie oraz wymiana informacji pomiędzy służbami w zakresie monitoringu zachowań osób uprzednio skazanych za stosowanie przemocy domowej.
9. Działania w kierunku zastosowania obowiązku leczenia odwykowego dotyczących osób stosujących przemoc domową.

Realizatorzy:

- Zespół Interdyscyplinarny w Lublinie
- Wydział Zdrowia i Profilaktyki Urzędu Miasta Lublin
- Wydział Oświaty Urzędu Miasta Lublin
- Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie
- Centrum Interwencji Kryzysowej w Lublinie
- Wydział Prewencji Komendy Miejskiej Policji w Lublinie
- Komisariaty I – VII Policji w Lublinie
- Prokuratura Rejonowa, Prokuratura Rejonowa Lublin - Północ oraz Prokuratura Rejonowa Lublin - Południe w Lublinie
- Sądy Rejonowe w Lublinie, w tym Zespoły Kuratorskiej Służby Sądowej
- Areszt Śledczy w Lublinie
- Ośrodek Leczenia Uzależnień w Lublinie
- Wojewódzki Ośrodek Terapii i Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Lublinie
- Organizacje pozarządowe
- Placówki oświatowe

Wskaźniki :

- liczba realizowanych programów korekcyjno-edukacyjnych oraz psychologiczno – terapeutycznych,

- liczba podmiotów realizujących programy oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych oraz psychologiczno -terapeutycznych,
- liczba osób, które przystąpiły do programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych oraz psychologiczno -terapeutycznych,
- liczba osób, które ukończyły programy oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych oraz psychologiczno – terapeutycznych,
- liczba osób stosujących przemoc domową, które po ukończeniu programu korekcyjno -edukacyjnego oraz psychologiczno – terapeutycznego powróciły do zachowań polegających na stosowaniu przemocy domowej,
- liczba osób, które uporczywie uchylały się od uczestnictwa w programach korekcyjno -edukacyjnych oraz psychologiczno – terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową,
- liczba osób, wobec których zastosowano karę grzywny w związku z uporczywym uchylaniem się od uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych oraz psychologiczno – terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową,
- liczba osób, wobec których zastosowano karę ograniczenia wolności w związku z uporczywym uchylaniem się od uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych oraz psychologiczno – terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową,
- liczba wniosków prokuratora, w tym określonych w art. 335 § 1 Kpk o zastosowanie programów korekcyjno-edukacyjnych,
- liczba wniosków prokuratora, w tym określonych w art. 335 § 2 Kpk o zastosowanie
- programów korekcyjno-edukacyjnych,
- liczba wniosków prokuratora o zastosowanie programów korekcyjno-edukacyjnych w toku postępowania wykonawczego,
- liczba wniosków kuratorów sądowych o zastosowanie programów korekcyjno -edukacyjnych w toku postępowania wykonawczego,
- liczba wniosków dyrektorów zakładów karnych do sądu penitencjarnego o nałożenie obowiązku uczestnictwa skazanego w programach korekcyjno-edukacyjnych po odbyciu kary, w przypadku udzielenia warunkowego przedterminowego zwolnienia, jeżeli skazany nie został objęty takim programem w trakcie pobytu w zakładzie karnym.
- liczba osób osadzonych, poddanych oddziaływaniom korekcyjno-edukacyjnym oraz psychologiczno - terapeutycznych, które w ciągu 3 lat zostały ponownie osadzone z uwagi na popełnienie czynu podobnego,
- liczba programów wspierających,
- liczba osób uczestniczących w programach,
- liczba osób objętych procedurą „Niebieskie Karty”, wskazanych jako osoby stosujące przemoc domową,
- liczba wypełnionych formularzy „NK – D”,
- liczba wszczętych postępowań przygotowawczych oraz odmów wszczęcia w sprawach związanych z przemocą domową,
- liczba zakończonych postępowań przygotowawczych w sprawach związanych z przemocą domową poprzez sporządzenie aktu oskarżenia,
- liczba zakończonych postępowań przygotowawczych w sprawach związanych z przemocą domową poprzez umorzenie postępowania,
- liczba wniosków kuratorów sądowych do sądu o zarządzenie wykonania warunkowo zawieszanej kary pozbawienia wolności albo o odwołanie warunkowego zwolnienia,

- liczba wniosków o nałożenie obowiązków uczestnictwa w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych,
- liczba wniosków prokuratora do sądu o zarządzenie wykonania kary pozbawienia wolności albo o odwołanie warunkowego zwolnienia wobec skazanego za tego rodzaju przemoc, naruszającego ponownie porządek prawny w postaci stosowania przemocy domowej,
- liczba przekazanych organom ścigania i wymiaru sprawiedliwości informacji przez inne służby, w tym zwłaszcza przez pracowników socjalnych o ponownym stosowaniu przemocy domowej przez osoby uprzednio skazane za tego rodzaju przemoc,
- liczba wniosków do KRPA o zastosowanie obowiązku leczenia odwykowego dotyczących osób stosujących przemoc domową,
- liczba wniosków skierowanych do sądu o zastosowanie obowiązku leczenia odwykowego dotyczących osób stosujących przemoc domową.

Zadanie 2 Zapobieganie kontaktowania się osób stosujących przemoc domową z osobami doznającymi przemocy

Działania:

1. Zatrzymywanie osób stosujących przemoc domową.
2. Stosowanie przez prokuratora oraz występowanie do sądu o zastosowanie wobec osób, co do których istnieje podejrzenie że stosują przemoc domową środków zapobiegawczych, w szczególności w przedmiocie dozoru policji z zakazem kontaktowania z osobą dotkniętą przemocą domową, a także nakazania opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazania zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia, ewentualnie tymczasowego aresztowania,
3. Występowanie do sądu o zastosowanie wobec osób stosujących przemoc domową środków karnych lub probacyjnych polegających na obowiązku powstrzymywania się od przebywania w określonych miejscach, kontaktowania się lub zbliżania do pokrzywdzonego, nakazie opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazie zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia.

Realizatorzy:

Wydział Prewencji Komendy Miejskiej Policji w Lublinie
Komisariaty I – VII Policji w Lublinie
Prokuratura Rejonowa, Prokuratura Rejonowa Lublin - Północ oraz Prokuratura Rejonowa Lublin - Południe w Lublinie
Sądy Rejonowe w Lublinie, w tym Zespoły Kuratorskiej Służby Sądowej

Wskaźniki:

- liczba zastosowanych przez Policję nakazów natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia i zakazów zbliżania się do wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia,
- liczba zastosowanych przez Policję zakazów zbliżania się do osoby doznającej przemocy domowej na wyrażoną w metrach odległość,
- liczba zastosowanych przez Policję zakazów kontaktowania się z osobą doznającą przemocy domowej,

- liczba zastosowanych przez Policję zakazów wstępu na teren szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, obiektu sportowego lub miejsca pracy, i przebywania na tym terenie,
- liczba zastosowanych przez Żandarmerię Wojskową nakazów natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia i zakazów zbliżania się do wspólnie zajmowanego mieszkania i bezpośredniego otoczenia,
- liczba zastosowanych przez Żandarmerię Wojskową zakazów zbliżania się do osoby doznającej przemocy domowej na wyrażoną w metrach odległość,
- liczba zastosowanych przez Żandarmerię Wojskową zakazów kontaktowania się z osobą doznającą przemocy domowej,
- liczba zastosowanych przez Żandarmerię Wojskową zakazów wstępu na teren szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, obiektu sportowego lub miejsca pracy, i przebywania na tym terenie,
- liczba zastosowanych przez sąd środków przewidzianych w sprawach z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej, realizowanych na podstawie Kpc,
- liczba zastosowanych środków zapobiegawczych przez prokuraturę,
- liczba zatrzymanych osób, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc domową,
- liczba złożonych przez prokuraturę wniosków do sądu o zastosowanie środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania,
- liczba podjętych przez sąd decyzji o uwzględnieniu wniosków prokuratora,
- liczba wniosków do sądu w przedmiocie zastosowania ww. środków karnych lub probacyjnych, w tym m.in. określonych w art. 335 § 1 Kpk,
- liczba wniosków kuratorów sądowych o zastosowanie przez sąd ww. środków probacyjnych na etapie postępowania wykonawczego,
- liczba orzeczeń sądowych uwzględniających ww. wnioski w postępowaniu wykonawczym,
- liczba osób oskarżonych o przestępstwo z użyciem przemocy domowej, w tym określone w art. 207 Kk: osądzonych, skazanych, uniewinnionych, wobec których warunkowo umorzono postępowanie karne oraz wobec których umorzono postępowanie karne,
- liczba osób stosujących przemoc domową, wobec których orzeczono kary, w tym określone w art. 207 Kk: grzywny, ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności,
- liczba orzeczonych środków karnych i probacyjnych, w szczególności obowiązku określonego w art. 72 § 1 pkt 6b Kk, w tym obowiązku powstrzymania się od przebywania w określonych środowiskach lub miejscach, zakazu kontaktowania się z określonymi osobami, zakazu zbliżania się do określonych osób, nakazu opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym, uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych,
- liczba orzeczeń w zakresie władzy rodzicielskiej z uwagi na stosowanie przemocy domowej, w tym z uwagi na: ograniczenie władzy rodzicielskiej (art. 109 § 2 Kro) oraz pozbawienie władzy rodzicielskiej (art. 111 Kro),

- liczba wniosków do sądu w przedmiocie zobowiązania do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazania zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia,
- liczba orzeczeń dotyczących zobowiązania do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazania zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia,
- liczba eksmisji z uwagi na stosowanie przemocy domowej

Cel IV. Podnoszenie poziomu kompetencji przedstawicieli podmiotów zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy domowej oraz zacieśnienie współpracy pomiędzy nimi.

Zadanie 1. Systematyczne szkolenia wszystkich przedstawicieli służb podejmujących działania na rzecz rodzin uwikłanych w przemoc, w tym szkolenia z zakresu diagnozowania przemocy domowej, realizacji procedury „Niebieskie Karty” i prowadzenia interwencji kryzysowej;

Działania

1. Szkolenia interdyscyplinarne z zakresu przeciwdziałania przemocy.
2. Organizowanie interdyscyplinarnych szkoleń w celu podniesienia umiejętności pracy z osobami dotkniętymi problemem przemocy oraz skuteczniejszego radzenia sobie ze stresem.
3. Zapewnienie systemu wsparcia, w tym m.in. pomocy psychologicznej, superwizji, doradztwa, grup wsparcia dla osób zawodowo zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej.
4. Opracowywanie diagnoz potrzeb szkoleniowych członków zespołów interdyscyplinarnych oraz grup diagnostyczno - pomocowych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Realizatorzy

Zespół Interdyscyplinarny w Lublinie
Wydział Oświaty i Wychowania Urzędu Miasta Lublin
Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie
Centrum Interwencji Kryzysowej w Lublinie
Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lublinie
Wydział Prewencji Komendy Miejskiej Policji w Lublinie
Komisariaty I – VII Policji w Lublinie
Prokuratura Rejonowa, Prokuratura Rejonowa Lublin - Północ oraz Prokuratura Rejonowa Lublin - Południe w Lublinie
Sądy Rejonowe w Lublinie
Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej w Lublinie
Areszt Śledczy w Lublinie
Organizacje pozarządowe
Inne podmioty

Wskaźniki:

- liczba zorganizowanych szkoleń dotyczących przemocy domowej,
- liczba uczestników ww. szkoleń,
- liczba szkoleń zewnętrznych dotyczących przemocy domowej i liczba osób w nich uczestniczących,

- liczba osób poddanych różnym formom poradnictwa i wsparcia psychologicznego,
- liczba zrealizowanych spotkań superwizyjnych,
- liczba osób uczestniczących w spotkaniach superwizyjnych,
- liczba diagnoz potrzeb szkoleniowych.

Zadanie 2. Doskonalenie systemu przeciwdziałania przemocy domowej w Lublinie

Działania:

1. Dialog społeczny pomiędzy instytucjami zaangażowanymi w przeciwdziałanie przemocy domowej i zapobieganie jego skutkom – systematyczne spotkania członków Zespołu Interdyscyplinarnego, wspólne szkolenia przedstawicieli różnych instytucji, konferencje w celu wymiany doświadczeń.
2. Umieszczenie informatora instytucji pomocowych na witrynach internetowych
3. Wymiana doświadczeń na forum ogólnopolskim, wizyty studyjne, współpraca z instytucjami i organizacjami z obszaru przeciwdziałania przemocy domowej o zasięgu ogólnopolskim i międzynarodowym.

Realizatorzy:

Zespół Interdyscyplinarny w Lublinie
Wydział Zdrowia i Profilaktyki Urzędu Miasta Lublin
Wydział Oświaty i Wychowania Urzędu Miasta Lublin
Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie
Centrum Interwencji Kryzysowej w Lublinie
Komenda Miejska Policji w Lublinie
Prokuratura Rejonowa, Prokuratura Rejonowa Lublin - Północ oraz Prokuratura Rejonowa Lublin - Południe w Lublinie
Sądy Rejonowe w Lublinie
Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej
Areszt Śledczy w Lublinie
Organizacje pozarządowe

Wskaźniki:

- liczba zorganizowanych wspólnych szkoleń, konferencji, seminariów,
- liczba podmiotów uczestniczących we wspólnych szkoleniach, konferencjach i seminariach,
- liczba uczestników szkoleń, konferencji i seminariów,
- liczba podmiotów, którym przekazano informator o instytucjach pomocowych, celem umieszczenia na swoich witrynach internetowych,
- liczba podmiotów, które umieściły informator na swoich witrynach internetowych,
- liczba wyjazdów studyjnych.

VII. MONITOROWANIE I SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Monitorowanie realizacji Programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację. Podmioty corocznie w terminie do 31 stycznia składają sprawozdania z realizacji Programu do Zespołu Interdyscyplinarnego w Lublinie.

Zespół Interdyscyplinarny corocznie w terminie do 31 marca przedłoży sprawozdanie z realizacji Programu Radzie Miasta Lublin.

VIII. ŚRODKI FINANSOWE NA REALIZACJĘ PROGRAMU

Środki finansowe na realizację systemu będą pochodziły w szczególności z:

1. Środków własnych Miasta Lublin, w tym z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Lublin,
2. Dotacji z budżetu państwa na realizację zadań zleconych powiatowi,
3. Funduszy unijnych,
4. Funduszy strukturalnych,
5. Grantów i konkursów.

Spis tabel

Tabela 1. Liczba postępowań przygotowawczych wszczętych przez Policję z art. 207 k.k. ...	22
Tabela 2. Liczba sporządzonych przez Policję formularzy „Niebieska Karta-A”	23
Tabela 3. Liczba spraw dotyczących przemocy domowej prowadzonych przez lubelskie jednostki rejonowe (PR Lublin-Północ w Lublinie, PR Lublin-Południe w Lublinie oraz PR w Lublinie) w latach 2020 -2023	26
Tabela 4: Sąd Rejonowy Lublin-Wschód - obowiązki probacyjne wynikające z wyroków...	29
Tabela 5: Sąd Rejonowy Lublin-Wschód - środki karne	30
Tabela 6: Sąd Rejonowy Lublin-Zachód - obowiązki probacyjne wynikające z wyroków....	30
Tabela 7: Sąd Rejonowy Lublin-Zachód - środki karne.....	31
Tabela 8: Procedury „Niebieskie Karty” wszczęte w CIK w latach 2015-2023.....	32
Tabela 9: Działania profilaktyczne CIK w latach 2015-2023.....	32
Tabela 10: Ilość osób objętych wsparciem CIK z powodu przemocy.....	33
Tabela 11: Ilość osób objętych wsparciem z powodu przemocy w latach 2016-2019.....	34
Tabela 12: Ilość osób objętych wsparciem z powodu przemocy w latach 2020-2023.....	35
Tabela 13: Całodobowy Telefon Zaufania.....	35
Tabela 14: Aktywne karty klienta.....	35
Tabela 15: „Przyjazne Patrole”.....	36
Tabela 16: Mieszkanie interwencyjne.....	37
Tabela 17: Program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową w latach 2020-2023.....	38
Tabela 18: Działania wobec osób stosujących przemoc domową w latach 2015-2019.....	39
Tabela 19: Działania wobec osób stosujących przemoc domową w latach 2020-2023.....	39
Tabela 20: Działania wobec osób stosujących przemoc domową w latach 2016-2023 prowadzone w Areszcie Śledczym w Lublinie.....	40
Tabela 21: Informacja w zakresie działań prowadzonych przez Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lublinie.....	42
Tabela 22: Środki finansowe Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Miasta Lublin wydatkowane na realizację zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w latach 2020-2023.....	42
Tabela 23: Podmioty realizujące zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w latach 2020-2023.....	43
Tabela 24: Beneficjenci zadań prowadzonych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w latach 2020-2023.....	43
Tabela 25: Dane dot. osób przebywających w SOW dla Osób Doznających Przemocy Domowej.....	46

Spis wykresów

Wykres 1. Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty” w latach 2012-2023.....	11
Wykres 2. Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty” w latach 2020-2023.....	12
Wykres 3. Liczba formularzy A „Niebieskich Kart” w latach 2015-2023.....	13
Wykres 4. Podmioty wszczynające procedury „Niebieskie Karty” w latach 2020 – 2023.....	13
Wykres 5. Podmioty wszczynające procedury „Niebieskie Karty” w roku 2023 – udział procentowy.....	14
Wykres 6. Formy przemocy domowej w latach 2015 – 2023.....	15
Wykres 7. Liczba osób doznających przemocy domowej w latach 2015 – 2023.....	15
Wykres 8. Osoby doznające przemocy domowej w roku 2023 z podziałem na wiek i płeć...16	
Wykres 9. Osoby doznające przemocy domowej w latach 2015-2023 z podziałem na wiek i płeć.....	16
Wykres 10. Procentowy podział osób doznających przemocy według wieku i płci w roku 2023.....	17
Wykres 11. Liczba osób stosujących przemoc domową w latach 2015-2023.....	17
Wykres 12. Liczba osób stosujących przemoc domową w latach w 2023 r. z podziałem na wiek i płeć.....	18
Wykres 13. Liczba osób stosujących przemoc domową w latach 2015-2023 z podziałem na wiek i płeć.....	18
Wykres 14. Uczestnictwo w spotkaniach grup roboczych/diagnostyczno - pomocowych osób doznających i stosujących przemoc domową w latach 2015-2023.....	19
Wykres 15. Liczba sporządzonych formularzy „Niebieskich Kart” C i D w latach 2015-2023.....	20
Wykres 16. Liczba zakończonych procedur „Niebieskich Kart” w latach 2015-2023.....	21
Wykres 17. Powody zakończenia procedur „Niebieskich Kart w latach 2015-2023.....	21
Wykres 18. Liczba postępowań przygotowawczych wszczętych przez Policję z art. 207 k.k....	22
Wykres 19. Liczba wydanych przez Policję nakazów natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia i zakazów zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia na wyrażoną w metrach odległość.....	23
Wykres 20: Liczba osób z którymi przeprowadzono czynności procesowe w tzw. "Przyjaznym Pokoju Przesłuchań" w Komendzie Miejskiej Policji w Lublinie.....	25
Wykres 21: Procedury „Niebieskie Karty” wszczęte w CIK w latach 2015-2023.....	31
Wykres 22: Ilość spotkań psychologiczno- terapeutycznych w CIK dla osób z problemem przemocy.....	33
Wykres 23: Konsultacje prawne w CIK dla osób z problemem przemocy.....	34
Wykres 24: Przyjazne Patrole – ilość zrealizowanych.....	37
Wykres 25: Schronienie interwencyjne jest formą wsparcia funkcjonującą w strukturach Centrum Interwencji Kryzysowej w Lublinie.	38

Uzasadnienie

do projektu uchwały Rady Miasta Lublin w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Lublinie na lata 2024-2030

Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. 2024 r. poz. 424) do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej. Nadmienić należy również, iż z dniem 1 stycznia 2024 r. weszła w życie Uchwała nr 205 Rady Ministrów w sprawie przyjęcia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030.

Aktualnie na terenie Miasta Lublin obowiązuje Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Lublinie na lata 2021-2025, przyjęty uchwałą nr 777/XXIV/2020 Rady Miasta Lublin z dnia 17 grudnia 2020 r., który zawiera nieaktualne nazewnictwo oraz nie uwzględnia nowych zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy domowej.

Mając na względzie ww. dokumenty oraz nowelizację ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z 2023 r., która nakłada na gminy obowiązek opracowania i realizacji nowego Programu, członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego w Lublinie i przedstawiciele instytucji wchodzących w skład Zespołu opracowali Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy w Lublinie na lata 2024-2030.

W związku z powyższym oraz ze względu na aktualny stan prawny zasadne jest przyjęcie przez Radę Miasta Lublin Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Lublinie na lata 2024-2030 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszego projektu uchwały.

Z dniem przyjęcia przedmiotowego programu wygaśnie Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Lublinie na lata 2021-2025, przyjęty uchwałą nr 777/XXIV/2020 Rady Miasta Lublin z dnia 17 grudnia 2020 r.

Projekt uchwały Rady Miasta Lublin w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Lublinie na lata 2024-2030 nie powoduje skutków finansowych dla budżetu Miasta Lublin.